తైత్తిరీయ పంచోపనిషత్తులు

1814
8337

వేదాంతము

ఓమ్

పరబ్రహ్మణేనమః

తైత్తిరీయపంచోపనిషత్తులు.

ఇందు

చిత్తిప్రశ్నము - శిక్షావల్లీ

ఆనందవల్లీ - భృగువల్లీ - నారాయణమును

పితృమేధప్రశ్న సహితము

ఇది

చెల్లా నాగలింగశాస్త్రులవారి పుత్త్రుండగు

లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిచే

1814/8337

స్వరయుక్తముగఁ జేర్పఁబడి,

బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి చిరంజీవావధానుల

వారిచే సరిచూడఁబడి

బాదరు కృష్ణా స్వదేశీ ముద్రాక్షరశాల యందును

బాపట్ల కన్యకాపరమేశ్వరీ ముద్రాక్షరశాల యందును

ముద్రింపఁబడి

ప్రకటింపఁబడియె.

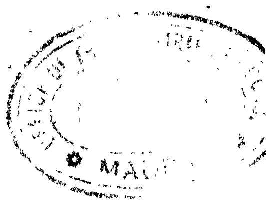
ప్రథమ ముద్రణము ౫౦౦ ప్రతులు.

1913 సం॥

మచిలీపట్టణము.

రిజిష్టర్డు కాపీరైటు]

[దీని వెల రు 0—8—0

చిత్తిపన్నము.

—(౦)—

ఓమ్ ॥ తచ్ఛంయోరావృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుం యజ్ఞపతయే । దైవీ స్వస్తిరస్తునః । స్వస్తిర్మానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్ । శం నో అస్తుద్విపదే । శం చతుష్పదే । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః ॥

హరిః ఓమ్ ॥ చిత్తిస్స్రుక్ । చిత్తమాజ్యమ్ । వాగ్వేదిః । ఆధీతం బర్హిః । కేతో అగ్నిః । విజ్ఞాతమగ్నిః । వాక్పతిర్ హోతా । మనఉపవక్తా । ప్రాణో హవిః । సామాధ్వర్యుః । వాచస్పతే విధే నామన్న్ । విధేమ తే నామ । విధే స్త్వమస్మాకంనామ । వాచస్పతి స్సోమంపిబతు । ఆఽస్మాసున్నృమ్ణం ధాత్స్వాహా ॥ ౧॥

అధ్వర్యుర్ఏకపఞ్చ చ ॥౧॥

పృథివీ హోతా । ద్యౌరధ్వర్యుః । రుద్రోఽగ్నీత్ । బృహస్పతిరుపవక్తా । వాచస్పతే వాచోవీర్యేణ । సంభృతతమేనాయక్ష్యసే । యజమానాయ వార్యమ్ । ఆసువస్కరస్మై । వాచస్పతి స్సోమంపిబతి । జజనదిన్ద్రమిన్ద్రియాయ స్వాహా ॥ ౨॥

పృథివీ హోతా దశ ॥ ౨॥

అగ్నిర్ హోతా । అశ్వినాఽధ్వర్యూ । త్వష్టాఽగ్నీత్ । మిత్ర ఉపవక్తా । సోమస్సోమస్యపురోగాః । శుక్రశ్శుక్రస్య పురోగాః । శ్రాతా

స్తథేన్ద్రి సోమాః । వాతాపేర్ హవన శ్రుతస్స్వాహా ॥౩॥

అగ్నిర్ హోతాఽష్టౌ ॥ ౩॥

సూర్యం తే చక్షుః । వాతం ప్రాణః । ద్యాం పృష్ఠమ్ । అన్తరిక్షమాత్మా । అఙ్గైర్యజ్ఞమ్ । పృథివీగ్ం శరీరైః । వాచస్పతేఽచ్ఛిద్రయా వాచా । అచ్ఛిద్రయా జుహ్వా । దివి దేవావృధగ్ం హోత్రామేరయస్వ స్వాహా ॥౪॥ సూర్యం తే నవ ॥౪॥

మహాహవిర్ హోతా । సత్యహవిరధ్వర్యుః । అచ్యుతపాజా అగ్నీత్ । అచ్యుతమనా ఉపవక్తా । అనాధృష్యశ్చాప్రతిధృష్యశ్చ యజ్ఞస్యాభిగరౌ । అయాస్య ఉద్గాతా । వాచస్పతే హృద్విధే నామన్ । విధేమ తే నామ । విధేస్త్వమస్మాకం నామ । వాచస్పతిస్సోమమపాత్ । మా దైవ్యస్తన్తుశ్ఛేది మా మనుష్యః । నమో దివే । నమః పృథివ్యై స్వాహా ॥ ౫॥ మహా త్రీణి చ ॥౫॥

వాగ్ఘోతా । దీక్షాపత్నీ । వాతోఽధ్వర్యుః । ఆపోఽభిగరః । మనో హవిః । తపసి జుహోమి । భూర్భువస్సువః । బ్రహ్మ స్వయమ్భు । బ్రహ్మణే స్వయమ్భువే స్వాహా ॥ ౬॥ వాగ్ఘోతా నవ ॥౬॥

బ్రాహ్మణ ఏకహోతా । స యజ్ఞః । స మే దదాతు ప్రజాం పశూన్పుష్టిం యశః । యజ్ఞశ్చ మే భూయాత్ । అగ్నిర్ద్విహోతా । స భర్తా । స మే దదాతు ప్రజాం పశూన్పుష్టిం యశః । భర్తా చ మే భూయాత్ । పృథివీ త్రిహోతా । స ప్రతిష్ఠా ॥౭॥ స మే దదాతు ప్రజాం పశూన్పుష్టిం యశః । ప్రతిష్ఠా చ మే భూయాత్ । అన్తరిక్షం చతుర్ హోతా । సవి

ష్ఠాః। సమేదదాతుప్రజాం పశూన్పుష్టిం యశః। విష్ఠాశ్చమెభూయాత్ ।
వాయురన్తరిక్షస్య హోతా। సప్రాణః। సమేదదాతుప్రజాంపశూన్పుష్టిం
యశః। ప్రాణశ్చ మెభూయాత్ ॥౮॥ చన్ద్రమానక్షత్రాణాగ్ం హోతా । సఋతూ
న్కల్పయాతి। సమేదదాతు ప్రజాంపశూన్పుష్టింయశః । ఋతవశ్చమే
కల్పన్తామ్। అన్నగ్ంసప్తహోతా। సప్రాణస్యప్రాణః । సమేదదాతు
ప్రజాం పశూన్పుష్టింయశః। ప్రాణస్యచమెప్రాణోభూయాత్ । ద్యౌర్ద్వాద
శ హోతా । సో౽నాధృష్యః ॥ ౯ ॥ సమేదదాతుప్రజాంపశూన్పు
ష్టిం యశఃఅనాధృష్యశ్చభూయాసమ్ । ఆదిత్యోనవహోతా । సతే
జస్వీ । సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్పుష్టింయశః । తేజస్వీచభూయాస
మ్। ప్రజాపతిర్దశహోతా । సఇదగ్ంసర్వమ్ । సమేదదాతు ప్రజాం
పశూన్పుష్టింయశః । సర్వంచమె భూయాత్ ॥౧౦॥

ప్రతిష్ఠాప్రాణశ్చమేభూయాదనాధృష్యస్సర్వంచమేభూయాత్ ॥౨॥

బ్రాహ్మణోయజ్ఞో౽గ్నిర్హోతా౽పృథివీ ప్రతిష్ఠా౽న్తరిక్షం
విష్ఠావాయుఃప్రాణశ్చన్ద్రమాఋతూనన్నగ్ం సప్రాణస్యప్రాణోద్యా
రనాధృష్య ఆదిత్యస్స తేజస్వీ ప్రజాపతిస్స ఇదగ్ం సర్వగ్ం సర్వంచ
మేభూయాత్ ॥

అగ్నిర్యజుర్భిః । సవితాస్తోమైః । ఇన్ద్ర ఉక్థామదైః । మిత్రా
వరుణావాశిషా । అఙ్గిరసో ధిష్ణియైరగ్నిభిః । మరుతస్సదోహవిర్ధానా
భ్యామ్ । ఆపఃప్రోక్షణీభిః । ఓషధయోబర్హిషా । అదితిర్వేద్యా ।
సోమోదీక్షయా ॥ ౧౧ ॥ త్వష్టేధ్మేన । విష్ణుర్యజ్ఞేన । వసవఆజ్యేన ।

ఆదిత్యా దక్షిణాభిః । విశ్వేదేవా ఊర్జా । పూషా స్వగాకారేణ । బృహ
స్పతిః పురన్ధయా ॥ ప్రజాపతిరుద్గీథేన । అన్తరిక్షం పవిత్రేణ । వాయుః
పాత్రైః । అహగ్ంశ్రద్ధయా ॥ ౧౨॥

దీక్షయాంపాత్రైరేకంచ ॥౮॥

సేనేన్ద్రస్య । ధేనా బృహస్పతేః । పథ్యా పూష్ణః । వాగ్వాయోః ।
దీక్షా సోమస్య । పృథివ్యగ్నేః । వసూనాం గాయత్రీ । రుద్రాణాం త్రి
ష్టుక్ । ఆదిత్యానాం జగతీ । విష్ణోరనుష్టుక్ ॥౧౩॥ వరుణస్య విరాట్ ।
యజ్ఞస్య పఙ్క్తిః । ప్రజాపతేరనుమతిః । మిత్రస్య శ్రద్ధా । సవితుః ప్రసూ
తిః । సూర్యస్య మరీచిః । చన్ద్రమసో రోహిణీ ॥ ఋషీణామరున్ధతీ ।
పర్జన్యస్య విద్యుత్ । చతస్రో దిశః । చతస్రోఽవాన్తరదిశాః । అహశ్చ
రాత్రిశ్చ । కృషిశ్చ వృష్టిశ్చ । త్విషిశ్చాపచితిశ్చ ! ఆపశ్చౌషధయ
శ్చ । ఊర్క్చ సూనృతా చ దేవానాం పత్నయః ॥౧౪॥

అనుష్టుగ్ద్విశ్షట్చ ॥౯॥

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే । అశ్వినోర్బాహుభ్యామ్ । పూష్ణో
హస్తాభ్యాం ప్రతిగృహ్ణామి । రాజా త్వా వరుణో నయతు దేవి దక్షిణేఽగ్న
యే హిరణ్యమ్ । తేనామృతత్వమశ్యామ్ । వయో దాత్రే । మయో మ
హ్యమస్తు ప్రతిగ్రహీత్రే । క ఇదం కస్మా అదాత్ । కామః కామాయ ।
కామో దాతా ॥౧౫॥ కామః ప్రతిగ్రహీతా ॥ కామగ్ం సముద్రమా
విశ । కామేన త్వా ప్రతిగృహ్ణామి । కామైతత్తే । ఏషా తే కామదక్షిణా ।
ఉత్తానస్త్వాఽఽఙ్గీరసః ప్రతిగృహ్ణాతు । సోమాయ వాసః । రుద్రాయ గా

మ్ । వరుణాయాశ్వమ్ । ప్రజాపతయె పురుషమ్ ॥౧౮॥ మనవేతల్పమ్।
త్వష్ట్రేఽజామ్।పూష్ణేఽవిమ్।నిరృత్యా అశ్వ తరగర్దభౌ । హిమ
వతో హస్తినమ్ । గన్ధర్వాప్సరాభ్యస్స్రగలఙ్కరణె । విశ్వేభ్యో
దేవేభ్యో ధాన్యమ్। వాచేఽన్నమ్।బ్రహ్మణ ఓదనమ్ । సముద్రాయా
పః ॥౧౭॥ ఉత్తానాయాఙ్గీరసాయానః ।వైశ్వానరాయరథమ్ । వైశ్వా
నరః ప్రత్నథా నాకమారుహత్ । దివః పృష్ఠం భన్దమానస్సుమన్మభిః।
సపూర్వవజ్జనయజ్జన్తవె ధనమ్।సమానమజ్మ పరియాతిజాగృవిః । రాజా
త్వా వరుణో నయతు దేవిదక్షిణె వైశ్వానరాయరథమ్। తేనామృతత్వ
మశ్యామ్ । వయోదాత్రే।మయోమహ్యమస్తు ప్రతి గ్రహీత్రె ॥౧౮॥
క ఇదం కస్మా అదాత్ । కామః కామాయ।కామోదాతా । కామః ప్రతి
గ్రహీతా । కామగ్ం సముద్రమావిశ । కామేనత్వా ప్రతిగృహ్ణామి ।
కామైతత్తే । ఏషాతే కామదక్షిణా । ఉత్తానస్త్వాఽఽఙ్గీరసః ప్రతి
గృహ్ణాతు ॥౧౯॥

దాతా పురుషమాపః ప్రతిగ్రహీత్రే నవచ ॥౧౦॥

సువర్ణం ఘర్మం పరి వేద వెనమ్ । ఇన్ద్రస్యాత్మానం దశధా
చరన్తమ్ । అన్తస్సముద్రే మనసా చరన్తమ్ । బ్రహ్మాన్వవిన్దద్దశ హోతా
రమర్ణే । అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తాజనానామ్ । ఏకస్సన్బహుధావిచా
రః । శతగ్ం శుక్రాణి యత్రైకం భవన్తి । సర్వేవేదాయత్రైకం భ
వన్తి । సర్వే హోతారో యత్రైకం భవన్తి । సమానసీన ఆత్మా
జనానామ్॥౨౧॥ అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాగ్ం సర్వాత్మా । సర్వాః

ప్రజాయన్తైక్షం భవన్తి। చతుర్ హోతారో యత్ర సమ్పదం గచ్ఛన్తి దేవైః। సమానసీన ఆత్మా జనానామ్। బ్రహ్మేన్ద్రమగ్నిం జగతః ప్రతిష్ఠామ్। దివ ఆత్మానగ్ం సవితారం బృహస్పతిమ్। చతుర్ హోతారం ప్రదిశోఽనుక్లృప్తమ్। వాచో వీర్యం తపసాఽన్వవిన్దత్। అన్తః ప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్। త్వష్టారగ్ం రూపాణి వికుర్వన్తం విపశ్చిమ్॥ ౧॥ అమృతస్య ప్రాణం యజ్ఞమేతమ్। చతుర్ హోతృణామాత్మానం కవయో నిచిక్యుః। అన్తః ప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్। దేవానాం బన్ధు నిహితం గుహాసు। అమృతేన క్లృప్తం యజ్ఞమేతమ్। చతుర్ హోతృణామాత్మానం కవయో నిచిక్యుః। శతం నియుతః పరి వేద విశ్వా విశ్వవారః। విశ్వమిదం వృణాతి। ఇన్ద్రస్యాత్మా నిహితః పఞ్చహోతా। అమృతం దేవానామాయుః ప్రజానామ్॥ ౨॥ ఇన్ద్రగ్ం రాజానగ్ం సవితారమేతమ్। వాయోరాత్మానం కవయో నిచిక్యుః। రశ్మిగ్ం రశ్మీనాం మధ్యే తపన్తమ్। ఋతస్య పదే కవయో నిపాన్తి। య ఆణ్డకోశే భువనం బిభర్తి। అనిర్భిన్నస్సన్నథ లోకాన్ విచష్టే। యస్యాణ్డకోశగ్ం శుష్మమాహుః ప్రాణముల్బమ్। తేన క్లృప్తోఽమృతేనాహమస్మి। సువర్ణం కోశగ్ం రజసా పరీవృతమ్। దేవానాం వసుధానీం విరాజమ్॥ ౩॥ అమృతస్య పూర్ణాం తాము కలాం విచక్షతే। పాదగ్ం షడ్ఢోతుర్న కిలావివిత్సే। యేనర్తవః పఞ్చధోత క్లృప్తాః। ఉత వా షడ్ధా మనసోత క్లృప్తాః। తగ్ం షడ్ఢోతారమృతుభిః కల్పమానమ్। ఋతస్య పదే కవయో నిపాన్తి। అన్తః ప్రవిష్టం కర్తారమేతమ్। అన్తశ్చన్ద్రమసి మనసా చరన్తమ్।

ష్టహైవపస్తం నవిజానన్తి దేవాః । ఇన్ద్రస్యాత్మానగ్ం శతధాచరన్తమ్ ॥ ౨౦॥ ఇన్ద్రో రాజా జగతో య ఈశే । సప్తహోతా సప్తధా విక్లృప్తః । పరేణతన్తుం పరిషిచ్యమానమ్। అన్తరాదిత్యే మనసా చరన్తమ్ । దేవానాగ్ం హృదయం బ్రహ్మాన్వవిన్దత్ । బ్రహ్మైతద్బ్రహ్మణఉజ్జభార। అర్కగ్ం శ్చోతన్తగ్ం సరిరస్యమధ్యే। ఆయస్మిన్త్సప్తపేరవః । మేహన్తి బహులాగ్ం శ్రియమ్ । బహ్వశ్వామిన్ద్రగోమతీమ్ ॥ ౨౧॥ అచ్యుతాంబహులాగ్ం శ్రియమ్।సహరిర్వసువిత్తమః । పేరురిన్ద్రాయ పిన్వతే । బహ్వశ్వామిన్ద్ర గోమతీమ్।అచ్యుతాం బహులాగ్ం శ్రియమ్ । మహ్యమిన్ద్రో నియచ్ఛతు । శతగ్ం శతా అస్య యుక్తాహరీణామ్ । అర్వాఙాయాతు వసుభీరశ్మిరిన్ద్రః।ప్రమగ్ంహమాణో బహులాగ్ం శ్రియమ్। రశ్మిరిన్ద్రస్సవితా మేనియచ్ఛతు॥ ౨౨॥ ఘృతం తేజో మధుమదిన్ద్రియమ్। మయ్యయమగ్నిర్దధాతు।హరిఃపతఙ్గఃపటరీసుపర్ణః । దివిక్షయో నభసా య ఏతి । సన ఇన్ద్రః కామవరం దదాతు । పఞ్చారం చక్రం పరివర్తతే పృథు । హిరణ్యజ్యోతిస్సరిరస్యమధ్యే । అజస్రంజ్యోతిర్నభసా సర్పదేతి । సన ఇన్ద్రః కామవరం దదాతు । సప్తయుఞ్జన్తిరథమేకచక్రమ్ ॥ ౨౩॥ ఏకో అశ్వోవహతిసప్తనామా । త్రినాభిచక్రమజరమనర్వమ్ । యేనేమా విశ్వా భువనానితస్థుః । భద్రం పశ్యన్తఉపసేదురగ్రే । తపోదీక్షామృషయస్సువర్విదః । తతః క్షత్రం బలమోజశ్చజాతమ్।తదస్మైదేవా అభిసంనమన్తు । శ్వేతగ్ం రశ్మిం బోభుజ్యమానమ్।అపాంనేతారం భువనస్య గోపామ్ । ఇన్ద్రం నిచిక్యుఃపరమే వ్యో

ఋక్ ॥ ౨౭ ॥ రోహిణీః పిఙ్గలా ఏకరూపాః । క్షరన్తీః పిఙ్గలా ఏకరూపాః । శతగ్ం సహస్రాణి ప్రయుతాని నావ్యానామ్ । అయం యః శ్వేతో రశ్మిః । పరి సర్వమిదం జగత్ । ప్రజాం పశూన్ధనాని । అస్మాకం దదాతు । శ్వేతో రశ్మిః పరి సర్వం బభూవ । సువన్మహ్యం పశూన్ విశ్వరూపాన్ । పతఙ్గమక్తమసురస్య మాయయా ॥ ౨౮ ॥ హృదా పశ్యన్తి మనసా మనీషిణః । సముద్రే అన్తః కవయో విచక్షతే । మరీచీనాం పదమిచ్ఛన్తి వేధసః । పతఙ్గో వాచం మనసా బిభర్తి । తాం గన్ధర్వోఽవదద్గర్భే అన్తః । తాం ద్యోతమానాగ్ం స్వర్యం మనీషామ్ । ఋతస్య పదే కవయో నిపాన్తి । యే గ్రామ్యాః పశవో విశ్వరూపాః । విరూపాస్సన్తో బహుధైకరూపాః । అగ్నిస్తాగ్ం అగ్రే ప్రముమోక్తు దేవః ॥ ౩౦ ॥ ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానః । వీతగ్గ్ం స్తుకే స్తుకే । యువమస్మాసు నియచ్ఛతమ్ । ప్రప్రయజ్ఞపతిం తిర । యే గ్రామ్యాః పశవో విశ్వరూపాః । విరూపాస్సన్తో బహుధైకరూపాః । తేషాగ్ం సప్తానామిహ రన్తిరస్తు । రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ । య ఆరణ్యాః పశవో విశ్వరూపాః । విరూపాస్సన్తో బహుధైకరూపాః ॥ ౩౧ । వాయుస్తాగ్ం అగ్రే ప్రముమోక్తు దేవః । ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానః । ఇడాయై సృప్తం ఘృతవచ్చరాచరమ్ । దేవా అన్వవిన్దన్గుహా హితమ్ । య ఆరణ్యాః పశవో విశ్వరూపాః । విరూపాస్సన్తో బహుధైకరూపాః । తేషాగ్ం సప్తానామిహ రన్తిరస్తు । రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ ॥ ౩౧ ॥ ౩౨ ॥

ఆచ్ఛాదనానాం వికుర్వన్తం విపశ్చిం ప్రజానాం వసుధానీం విరా

జం చరన్తం గోమతీం మే నియచ్ఛ త్వేకచక్రింవర్త్తమానాం మాయయా దైవ
ఏకహూపా అష్టాచ ॥౧౧॥

సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ । స భూమిం
విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠద్దశాఙ్గులమ్ । పురుష ఏవేదగ్ం సర్వమ్ ।
యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్। ఉతామృతత్వస్యేశానః। యదన్నేనాతిరో
హతి । ఏతావానస్య మహిమా । అతో జ్యాయాగ్ంశ్చ పూరుషః॥౩౨॥
౩౩ ॥ పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని । త్రిపాదస్యామృతం దివి । త్రిపా
దూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః। పాదోఽస్యేహాభవాత్పునః । తతో విష్వఙ్వ్య
క్రామత్। సాశనానశనే అభి। తస్మాద్విరాడజాయత । విరాజో అధి
పూరుషః। స జాతో అత్యరిచ్యత । పశ్చాద్భూమిమథో పురః ।౩౩॥ ౩౪॥
యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత । వసన్తో అస్యాసీదాజ్యమ్।
గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః । సప్తాస్యాసన్పరిధయః। త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః। అబధ్నన్పురుషం పశుమ్। తం యజ్ఞం బర్
హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాతమగ్రతః ॥ ౩౪ ॥ ౩౫ ॥ తేన దేవా
అయజన్త । సాధ్యా ఋషయశ్చ యే । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః। సంభృ
తం పృషదాజ్యమ్। పశూగ్ంస్తాగ్ంశ్చక్రే వాయవ్యాన్। ఆరణ్యాన్గ్రా
మ్యాశ్చ యే । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః । ఋచస్సామాని జజ్ఞిరే॥ ఛన్దా
గ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ । యజుస్తస్మాదజాయత ॥ ౩౫ ॥ ౩౬॥ తస్మాదశ్వా
అజాయన్త। యే కే చోభయాదతః ।। గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాత్ । తస్మా
జ్జాతా అజావయః। యత్పురుషం వ్యదధుః । కతిధా వ్యకల్పయన్ ।

ముఖంకిమస్య కౌ బాహూ । కావూరూ పాదావుచ్యేతే । బ్రాహ్మణో౽
స్యముఖమాసీత్ । బాహూరాజన్యః కృతః ॥ ౩౬ ॥ ౩౭ ॥ ఊరూతద
స్యయద్వైశ్యః । పద్భ్యాగ్ంశూద్రో అజాయత । చన్ద్రమా మనసో
జాతః । చక్షోస్సూర్యో అజాయత । ముఖాదిన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వా
యురజాయత । నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షమ్ । శీర్ష్ణో ద్యౌస్సమవర్తత । పద్భ్యాం
భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథా లోకాగ్ం అకల్పయన్ ॥ ౩౭ ॥ ౩౮ ॥
వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తుపారే ।
సర్వాణి రూపాణి విచిత్య ధీరః । నామాని కృత్వా౽భివదన్ యదాస్తే
ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార । శక్రః ప్రవిద్వాన్ప్రదిశశ్చతస్రః । తమే
వం విద్వానమృత ఇహ భవతి । నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే । యజ్ఞేన
యజ్ఞమయజన్త దేవాః । తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ । తే హ నా
కం మహిమానస్సచన్తే । యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః ॥ ౩౮ ॥ ౩౯ ॥
పురుషః పురో౽గ్రితో జాయత కృతో కల్పయన్నా సద్వే చ ॥
౧-౨ ॥ జ్యాయానధిపూరుషః । అన్యత్ర పురుషః ॥
అద్భ్యస్సమ్భూతః పృథివ్యై రసాచ్చ । విశ్వకర్మణస్సమవర్త
తాధి । తస్య త్వష్టా విదధద్రూపమేతి । తత్పురుషస్య విశ్వమాజాన
మగ్రే । వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమ్ । ఆదిత్యవర్ణం తమసః
పరస్తాత్ । తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి । నాన్యః పన్థా విద్యతే౽
యనాయ । ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః । అజాయమానో బహుధా
విజాయతే ॥ ౩౯ ॥ ౪౦ ॥ తస్య ధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్ । మరీచీనాం

ప్రదమించ్ఛన్తి వేధసః । యో దేవేభ్య ఆతపతి । యో దేవానాం పురో హితః ॥ పూర్వో యో దేవేభ్యోజాతః । నమోరుచాయ బ్రాహ్మయే । రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః । దేవా అగ్రేతదబ్రువన్ । యస్త్వైవం బ్రాహ్మణోవిద్యాత్ ।తస్య దేవాఅసన్వశే। హ్రీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చపత్న్యౌ । అహోరాత్రే పార్శ్వే । నక్షత్రాణిరూపమ్ । అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్ । ఇష్టంమనిషాణ । అముం మనిషాణ । సర్వం మనిషాణ ॥౮౦॥ ౮౧॥

జాయతె వశేసస్తు చ ॥ ౧౩ ॥

భర్తాఽసన్భ్రియమాణోబిభర్తి।ఏకోదేవో బహుధానివిష్టః। యదాభారంతన్ద్రయతె సభర్తుమ్ । నిధాయభారం పునరస్తమేతి । తమేవ మృత్యుమమృతం తమాహుః । తంభర్తారంతము గోప్తారమాహుః । సభృతో భ్రియామాణోబిభర్తి।యఏనంవేద సత్యేనభర్తుమ్। సద్యోజాతముతజహాత్యేషః । ఉతో జరన్తం నజహాత్యేకమ్॥౮౧॥౮౨॥ ఉతో బహూనేకమహర్జహార । అతన్ద్రో దేవస్సదమేవప్రార్థః।యస్తద్వేదయతఆబభూవ ।స్సధాంచయాగ్ం సందధే బ్రహ్మణైషః । రమతైతస్మిన్నుత జీర్ణెశయానే। నైనంజహాత్యహస్సు పూర్వ్యేషు । త్వామాపో అనుసర్వాశ్చర న్తిజానతీః।సధ్సంపయసాపునానాః।త్వమగ్నిగ్ం హవ్యవాహగ్ం సమిన్ధసే । త్వంభర్తా మాతరిశ్వా ప్రజానామ్ ॥౮౨॥ ౮౩॥ త్వంయజ్ఞస్త్వము వెవాసిసోమః।తవదేవాహవమాయన్తిసర్వే । త్వమేకోసి బహూనను ప్రవిష్టః । నమస్తెఅస్తుసుహవో మఏధి । నమో వామస్తు శృణుతగ్ం హవం మే।ప్రాణాపానావజిరగ్ంసం చరన్తౌ । హ్వాయా

మిత్రా బ్రహ్మణా తూర్తమేతమ్। యో మాం ద్వేష్టి తం జహి తం యువా
నా । ప్రాణాపానౌ సంవిదానౌ జహితమ్ । అముష్యాసునా మా సంగసా
థామ్॥౪౩॥ ౪౪॥ తం మే దేవా బ్రహ్మణా సంవిదానౌ । వధాయ దత్తం
తమహగ్ంహనామి । అసజ్జజాన సత ఆబభూవ।యంయం జజాన స ఉ
గోపో అస్య । యదా భారం తన్ద్రయతె సభర్తుమ్ । పరాస్య భారం।
పునరస్తమేతి।తద్వై త్వం ప్రాణో అభవః । మహాన్భోగః ప్రజాపతేః ।
భుజః కరిష్యమాణః । యద్దేవాన్ప్రాణయో నవ ॥౪౪॥ ౪౫॥

ఏకం ప్రజానాంగసాధాం నవ ॥౧౪॥

హరిగ్ం హరన్తమనుయన్తి దేవాః । విశ్వస్యేశానం వృషభం మ
తీనామ్ । బ్రహ్మ సరూపమనుమేదమాగాత్ । అయనం మా వివధీర్వి
క్రమస్వ । మాఛిదో మృత్యో మావధీః । మా మె బలం వివృహో మా
ప్రమోషీః । ప్రజాం మా మే రీరిష ఆయురుగ్ర । నృచక్షసం త్వా హవిషా
విధేమ । సద్యశ్చకమానాయ । ప్రవేపానాయ మృత్యవే ॥౪౫॥ ౪౬॥
ప్రాస్మా ఆశా అశృణ్వన్ । కామేనాజనయన్పునః । కామేన మే కామ
ఆగాత్ । హృదయాద్ధృదయం మృత్యోః । యదమీషామదః ప్రియమ్ ।
తదైతూపమామభి । పరం మృత్యో అనుపరేహి పన్థామ్ । యస్తే స్వ ఇత
రో దేవయానాత్ । చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి । మా నః ప్రజాగ్ం
రీరిషో మోత వీరాన్ । ప్రపూర్వ్యం మనసా వన్దమానః । నాధమానో వృ
షభం చర్షణీనామ్ । యః ప్రజానామేకరాణ్మానుషీణామ్ । మృత్యుం
యజే ప్రథమజామృతస్య ॥౪౬॥ ౪౭॥

నృశ్యవే విరాగ్ంశ్చత్వారిచ ॥ ౧౫ ॥

తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసిసూర్య । విశ్వమాభాసి రోచనమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసి సూర్యాయత్వా భ్రాజస్వత ఏషతే యోనిస్సూర్యాయత్వా భ్రాజస్వతే ॥ ౪౭ ॥ ౪౮ ॥ ౧౬ ॥

ఆప్యాయస్వమదిన్తమసోమవిశ్వాభిరూతిభిః । భవానస్సప్రథస్తమః ॥ ౪౮ ॥ ౪౯ ॥ ౧౭ ॥

ఈయుష్టే యేపూర్వతరామపశ్యన్వ్యుచ్ఛన్తీముషసం మర్త్యాసః । అస్మాభిరూనుప్రతిచక్ష్యాఽభూదో తేయన్తి యేఅపరీషుపశ్యాన్ ॥ ౪౯ ॥ ౫౦ ॥ ౧౮ ॥

జ్యోతిష్మతీంత్వా సాదయామి జ్యోతిష్కృతంత్వా సాదయామి జ్యోతిర్విదంత్వాసాదయామి భాస్వతీంత్వా సాదయామి జ్వలన్తీంత్వా సాదయామి మల్మలాభవన్తీంత్వా సాదయామి దీప్యమానాంత్వాసాదయామి రోచమానాంత్వా సాదయామ్యజస్రాంత్వా సాదయామి బృహజ్జ్యోతిషం త్వాసాదయామి బోధయన్తీంత్వాసాదయామి జాగ్రతీంద్వా సాదయామి ॥ ౫౦ ॥ ౫౧ ॥ ౧౯ ॥

ప్రయాసాయస్వాహాఽయాసాయస్వాహా వియాసాయస్వాహాసంయాసాయ స్వాహోద్యాసాయస్వాహాఽవయాసాయ స్వాహా శుచే స్వాహాశోకాయస్వాహా తప్యత్వైస్వాహా తపతేస్వాహాబ్రహ్మహత్యాయైస్వాహా సర్వస్మైస్వాహా ॥ ౫౧ ॥ ౫౨ ॥ ౨౦ ॥

చిత్తగ్ంసన్తానేన భవం యక్నారుద్రం తనిమ్నాపశుపతిగ్ం స్థూలహృదయేనాగ్నిగ్ంహృదయేనరుద్రంలోహితేన శర్వంమతస్నా

భ్యాం మహాదేవమన్తర పార్శ్వేనాపిష్ఠహానగం శిక్షీనిక్రోశ్యాభ్యామ్॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౨౧॥

చిత్తిరపృథివ్యగ్నిస్సూర్యం తేచక్షుర్మహాహావిర్హ్రూతావాఙ్గోతాబ్రాహ్మణఏక హ్రూతాఽగ్నిర్యజుర్భిస్సేనేన్ద్రస్య దైవస్య సువర్ణం ఘర్మగంసహస్రశీర్ ష్ఠాఽదోభ్యభూ తాఽహారం తిరశ్చిరపాయ్య స్వేయుష్టేయే జ్యోతిష్మతీం ప్రయాసాయ చిత్తిమేకవిగంశతిః ॥౨౧॥

చిత్తిరగ్నిర్యజుర్భిరన్తరప్రవిష్టః ప్రజాపతిర్హృత్స్వాప్రయాసాయద్వీపఞ్చాశత్ ॥౫౨॥

చిత్తిరగ్నిర్యజుర్భిరన్తరప్రవిష్టరప్రజాపతిరప్రజాయాసంవిద్వానస్తస్య ధీరా జ్యోతిష్మతీం త్రిపఞ్చాశత్ ॥ ౫౩॥ ఏవం వా పాఠః॥

హరిః ఓమ్.

తచ్ఛంయోరావృణీమహే । గాతుం యజ్ఞాయ । గాతుంయజ్ఞపతయే । దైవీస్స్వస్తిరస్తునః । స్వస్తిమానుషేభ్యః । ఊర్ధ్వంజిగాతు భేషజమ్ । శంనో అస్తుద్విపదే । శంచతుష్పదే॥ ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః॥

చిత్తిపన్నము సమాప్తము.

పితృమేధ ప్రశ్నము.

ఓమ్ సంత్వాసిఞ్చామి యజుషాప్రజామాయుర్ధనంచ ॥

ఓంశాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః ॥

హరిఃఓమ్ ॥ పరేయువాగ్ంసం ప్రవతోమహీరను బహుభ్యః పన్థామనపస్పశానమ్ । వైవస్వతగ్ంసంగమనం జనానాం యమగ్ం రాజానగ్ం హవిషాదువస్యత । ఇదంత్వా వస్త్రం ప్రథమం న్వాగన్నపైతదూహ యదిహాబిభః పురా । ఇష్టాపూర్తమనుసంపశ్య దక్షిణాం యథా తే దత్తం బహుధా విబన్ధుషు । ఇమౌ యునజ్మి తే వహ్నీ అసునీథాయ వోఢవే । యాభ్యాం యమస్య సాదనగ్ం సుకృతాం చాపి గచ్ఛతాత్ । పూషాత్వేతశ్చ్యావయతు ప్రవిద్వాననష్టపశుర్భువనస్య గోపాః । సత్వైతేభ్యః పరిదదాత్పితృభ్యోఽగ్నిర్దేవేభ్యస్సువిదత్రేభ్యః ! పూషేమాఆశా అనువేద సర్వాస్సోఅస్మాగ్ం అభయతమేన నేషత్ । స్వస్తిదా అఘృణిస్సర్వవీరోఽప్రయుచ్ఛన్పురఏతు ప్రవిద్వాన్ ॥౧॥ ఆయుర్విశ్వాయుః పరిపాసతిత్వా పూషాత్వా పాతు ప్రపథేపురస్తాత్ । యత్రాసతేసుకృతో యత్రతేయయుస్తత్ర త్వాదేవస్సవితా దధాతు । భువనస్య పతఇదగ్ం హవిః । అగ్నయే రయిమతే స్వాహా । పురుషస్య సయావర్యపేదఘాని మృజ్మహే । యథానో అత్ర నాపరః పురాజరస ఆయతి । పురుషస్య సయావర్యపి తే ప్రాణమసిప్రసిమ్ శరీరేణమహీమిహి స్వధయేహి పితౄనుపప్రజయాఽస్మానిహా

వహా మైవం మాగ్ంస్థాప్రియేఽహం దేవీ సతీ పితృలోకం యదైషి ।
విశ్వవారా నభసా సంవ్యయన్త్యుభా నోలోకా పయసాఽభ్యావ
వృథస్వ ॥ ౨ ॥ ఇయంనారీపతిలోకం వృణానా నిపద్యత ఉప త్వామ
ర్త్యప్రేతమ్ । విశ్వంపురాణమను పాలయన్తీతస్యై ప్రజాం ద్రవిణం
చైహ ధేహి । ఉదీర్ష్వ నార్యభిజీవలోకమితాసుమేతముప శేషఏహి ।
హస్తగ్రాభస్య దిధిషోస్త్వమేతత్పత్యుర్జనిత్వమభి సంబభూవ । సువ
ర్ణగ్ం హస్తాదాదదానామృతస్య శ్రియైబ్రహ్మణే తేజసే బలాయ ।
అత్రైవ త్వమిహ వయగ్ంసు శేవా విశ్వాస్స్పృధో అభిమాతీర్జయేమ ।
ధనుర్ హస్తాదాదదానామృతస్య శ్రియై క్షత్రాయౌజసే బలాయ ।
అత్రైవ త్వమిహవయగ్ం సుశేవావిశ్వాస్స్పృధో అభిమాతీర్జయేమ ।
మణిగ్ం హస్తాదాదదానామృతస్య శ్రియై విశేపుష్ట్యై బలాయ ।
అత్రైవ త్వమిహవయగ్ంసుశేవావిశ్వాస్స్పృధో అభిమాతీర్జయేమ ॥ 3 ॥
ఇమమగ్నే చమసంమావిజీహ్వరః ప్రియో దేవానాముతసోమ్యానామ్ ।
ఏష యశ్చమసో దేవపానస్తస్మిన్దేవా అమృతా మాదయన్తామ్ । అగ్నే
ర్వర్మ పరిగోభిర్వ్యయస్వ సంప్రోర్ణుష్వ మేదసాపీవసాచ । నేత్త్వా
ధృష్ణుర్ హరసా జర్హృషాణో దధద్విధక్ష్య న్పర్యఙ్ఖయాతై ।
మైనమగ్నే విదహో మాఽభిశోచో మాఽస్య త్వచం చిక్షిపో
మాశరీరమ్ । యదాశృతం కరవో జాతవేదోఽథేమేనం ప్రహిణుతా
త్పితృభ్యః । శృతం యదా కరసి జాతవేదోఽథేమేనం పరిదత్తాత్పి
తృభ్యః । యదాగచ్ఛాత్యసునీతిమేతామథా దేవానాంవశనీర్భవాతి ।

సూర్యం తే చక్షుర్గచ్ఛతు వాతమాత్మా ద్యాంచ గచ్ఛ పృథివీంచ ధర్మణా । అపో వాగచ్ఛ యది తత్ర తే హితమోషధీషుప్రతితిష్ఠా శరీరైః । అజో భాగస్తపసా తం తపస్వ తం తే శోచిస్తపతు తం తే అర్చిః । యాస్తే శివాస్తనువో జాతవేదస్తాభిర్వహేమగ్ం సుకృతాం యత్ర లోకాః । అయం వై త్వమస్మాదధి త్వమేతదయం వైతదస్య యోనిరసి । వైశ్వానరః పుత్రః పిత్రే లోకకృజ్జాతవేదో వహేమగ్ం సుకృతాం యత్రలోకాః ॥ ౮ ॥

విద్యానభ్యావవృత్యాభిమాతీర్జయేమ శరీరైశ్చత్వారిచ॥౧॥

యఏతస్య పథో గోప్తారస్తేభ్యస్స్వాహా యఏతస్యపథో రక్షితారస్తేభ్యస్స్వాహా య ఏతస్య పథోఽభిరక్షితారస్తేభ్యస్స్వాహాఽఽఖ్యాత్రే స్వాహాఽపాఖ్యాత్రే స్వాహాఽభిలాలపతే స్వాహాఽపలాలపతే స్వాహాఽగ్నయే కర్మకృతే స్వాహా యమత్రనాధీమ స్తస్మై స్వాహా । య స్త ఇధ్మం జభరత్సిష్విదానో మూర్ధానం వా తతపతే త్వాయా । దివో విశ్వస్మాత్సీమఘాయత ఉరుష్యః । అస్మాత్త్వమధిజాతోఽసి త్వదయం జాయతాంపునః । అగ్నయే వైశ్వానరాయసువర్గాయ లోకాయ స్వాహా ॥౯॥

యఏతస్య త్వత్పఞ్చ ।౨॥

ప్రకేతునా బృహతా భాత్యగ్నిరావిర్విశ్వాని వృషభో రోరవీతి । దివశ్చిదన్తాదుపమాముదానడపాముపస్థే మహిషో వవర్ధ । ఇదంత ఏకం పర ఊత ఏకం తృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ । సంవేశన స్త

సువై చారురేధి ప్రియో దేవానాం పరమే సధస్థే । నాకే సుపర్ణము
పయత్పతన్తగ్ం హృదా వేనన్తో అభ్యచక్షత త్వా । హిరణ్యపక్షం
వరుణస్య దూతం యమస్య యోనౌ శకునం భురణ్యుమ్ । అతిద్రవ సార
మేయౌ శ్వానౌ చతురక్షౌ శబలౌ సాధునా పథా । అథా పితౄన్త్సువిద
త్రాగ్ం అపీహి యమేన యే సధమాదం మదన్తి । యౌ తే శ్వానౌ
యమ రక్షితారౌ చతురక్షౌ పథిరక్షీ నృచక్షసా । తాభ్యాగ్ం రాజన్పరి
దేహ్యేనగ్గ్ం స్వస్తి చాస్మా అనమీవం చ ధేహి ॥ ౬ ॥ ఉరూణసావసు
తృపావులుమ్బలౌ యమస్య దూతౌ చరతో వశాగ్ం అను । తావస్మభ్యం
దృశయే సూర్యాయ పునర్దాతా వసుమద్యేహ భద్రమ్ । సోమ ఏకేభ్యః
పవతే ఘృతమేక ఉపాసతే । యేభ్యో మధు ప్రధావతి తాగ్ంశ్చిదేవా
పిగచ్ఛతాత్ । యే యుధ్యన్తే ప్రధనేషు శూరాసో యే తనుత్యజః ।
యే వా సహస్రదక్షిణాస్తాగ్ంశ్చిదేవాపిగచ్ఛతాత్ । తపసా యే అనా
ధృష్యాస్తపసా యే సువర్గతాః । తపో యే చక్రిరే మహస్తాగ్ంశ్చి
దేవాపిగచ్ఛతాత్ । అశ్మన్వతీ రేవతీస్సగ్ం రభధ్వము త్తిష్ఠత ప్రతరతా
సఖాయః । అత్రా జహామ యే అసన్న శేవాశ్శివాన్వయమభి వాజాను
త్తరేమ ॥ ౭ ॥ యద్వై దేవస్య సవితుః పవిత్రగ్ం సహస్రధారం వితతమ
న్తరిక్షే । యేనాపునాదిన్ద్రమనార్తమార్త్యై తేనాహం మాగ్ం సర్వ
తనుం పునామి । యా రాష్ట్రాత్పన్నాదపయన్తి శాఖా అభిమృతా నృప
తిమిచ్ఛమానాః । ధాతుస్తాస్సర్వాః పవనేన పూతాః ప్రజయాఽస్మా
న్రయ్యా వర్చసా సగ్ంసృజాథ । ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్యన్తో జ్యోతి

రుత్తరమ్ । దేవం దేవత్రా సూర్యమగన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్ । ధాతా పు
నాతు సవితా పునాతు । అగ్నేస్తేజసా సూర్యస్య వర్చసా ॥ ౨ ॥

ధేహ్యుత్తరేమాష్టౌచ ॥ 3 ॥

యం తే అగ్నిమమన్థామ వృషభాయేవ పక్తవే । ఇమం తగ్ం
శమయామసి క్షీరేణ చోదకేన చ । యం త్వమగ్నే సమదహస్త్వము
నిర్వాపయా పునః । క్యామ్బూరత్ర జాయతాం పాకదూర్వా వ్యల్కశా ॥
శీతికే శీతికావతి హ్లాదుకే హ్లాదుకావతి । మణ్డూక్యా సు సఙ్గమయేమగ్ం
స్వగ్నిగ్ం శమయ । శం తే ధన్వన్యా ఆపశ్శము తే సన్త్వనూక్యాః । శం తే
సముద్రియా ఆపశ్శము తే సన్తు వర్ష్యాః । శం తే స్రవన్తీస్తను వేశము తే
సన్తు కూప్యాః । శం తే నీహారో వర్షతు శము పృష్వాఽవ శీయతామ్ ॥ ౪ ॥
అవసృజ పునరగ్నే పితృభ్యో యస్త ఆహుతశ్చరతి స్వధాభిః । ఆయుర్వ
సాన ఉపయాతు శేషగ్ం సంగచ్ఛతాం తనువా జాతవేదః । సంగచ్ఛ
స్వ పితృభిస్సగ్గ్ం స్వధాభిస్సమిష్టాపూర్తేన పరమే వ్యోమన్ । యత్ర
భూమ్యై వృణసే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు । యత్తే కృ
ష్ణశ్శకున ఆతుతోద పిపీలస్సర్ప ఉత వా శ్వాపదః । అగ్నిష్టద్విశ్వాదనృ
ణం కృణోతు సోమశ్చ యో బ్రాహ్మణమావివేశ । ఉత్తిష్ఠాతస్తనువ
గ్ం సమ్భరస్వ మేహ గాత్రమవహా మా శరీరమ్ । యత్ర భూమ్యై వృణ
సే తత్ర గచ్ఛ తత్ర త్వా దేవస్సవితా దధాతు । ఇదం త ఏకం పర ఊ త ఏకం
తృతీయేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ । సంవేశనస్తనువై చారురేధి ప్రియో దే
వానాం పరమే సధస్థే । ఉత్తిష్ఠ ప్రేహి ప్రద్రవౌకః కృణుష్వ పరమే వ్యో

మణ్న । యమేనత్వంయమ్యాసంవిద్వానోత్తమంనాకమధిరోహేమమ్।
అశ్మన్వతీ రేవతీర్యద్వై దేవస్య సవితుః పవిత్రం యారాష్ట్రాత్ప్ర
న్నాదుద్వయం తనుస్సప్పరిధాతా పునాతు । అస్మాత్త్వమధిజాతోఽ
స్యయం త్వదధిజాయతామ్। అగ్నయే వైశ్వానరాయ సువర్గాయ
లోకాయ స్వాహా॥ ౧౦ ॥

అవశీయతాగ్ం సధస్థె పఙ్చ చః॥

ఆయాతుదేవస్సుమనాభిరూతిభిర్యమోహ వైహప్రియతాభిరక్తా
ఆసీదతాగ్ం సుప్రియతేహబర్హిష్యూర్జాయ జాత్యై మమశత్రు
హత్యై। యమేఇనయతమానె యద్దైత్తం ప్రవామ్భరన్మానుషా దేవ
యన్తః । ఆసీదత్తగ్ంస్వములోకం విదానేస్వాస్థే భవతమిస్ద వేనః ।
యమాయసోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతాహవిః । యమగ్ం
హయజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్నిదూతో అరంకృతః। యమాయఘృతవద్ధవిర్జుహో
హోత ప్రచతిష్ఠత । సనోదేవేష్వాయమద్దీర్ఘమాయుః ప్రజీవసే।
యమాయ మధుమత్తమగ్ం రాజ్ఞేహవ్యం జుహోతన । ఇదం నమ
ఋషిభ్యః పూర్వజేభ్యః పూర్వేభ్యః పథికృద్భ్యః । ౧౧॥ యోఽస్య
కౌష్ఠ్య జగతః పార్థివస్యైక ఇద్వశీ। యమంభజ్యశ్రవోగాయ యోరా
జాఽనపరోధ్యః । యమం గాయభజ్యశ్రవో యోరాజాఽనపరోధ్యః।
యేనాపో నద్యోధన్వాని యేన ద్యౌః పృథివీదృఢా । హిరణ్యకక్ష్యాన్త్సు
ధురాణ్ హిరణ్యాక్షానయశ్శఫాన్ । అశ్వానసశ్యతోదానంయమో
రాజాఽభితిష్ఠతి । యమో దాధారపృథివీం యమో విశ్వమిదం

జగత్ । యమాయసర్వమిత్తస్థే యత్ప్రాణద్వాయురక్షితమ్। యథా పఞ్చయథా షడ్యథాపఞ్చదశర్షయః । యమం యోవిద్యాత్సబ్రూయాద్యథైకఋషిర్విజానతే ॥ ౧౨॥ త్రికద్రుకేభిః పతతి షడుర్వీరేకమిద్బృహత్ । గాయత్రీత్రిష్టుప్ఛన్దాగ్ంసి సర్వా తా యమఆహితా। అహరహర్నయమానో గామశ్వం పురుషంజగత్ । వైవస్వతో నతృప్యతి పఞ్చభిర్మానవైర్యమః । వైవస్వతే వివిచ్యన్తే యమేరాజని తేజనాః । యేచేహ సత్యేనేచ్ఛన్తేయ ఉచానృతవాదినః । తేరాజన్నిహ వివిచ్యన్తేఽథాయన్తిత్వాముప । దేవాగ్ంశ్చ యేనమస్యన్తి బ్రాహ్మణాగ్ంశ్చాపచిత్యతి । యస్మిన్వృక్షే సుపలాశే దేవైస్సంపిబతేయమః । అత్రానో విశ్పతిః పితా పురాణాఅను * వేనతి ॥ ౧౩॥

పథికృద్భ్యోవిజానతేఽనువేనతి ॥ ౧౪ ॥

వైశ్వానరే హవిరిదం జుహోమిసాహస్రముత్సగ్ం శతధారమేతమ్ । తస్మిన్నేషపితరం పితామహం ప్రపితామహం బిభరత్పిన్వమానే । ద్రప్సశ్చస్కన్ద పృథివీమను ద్యామిమంచ యోనిమనుయశ్చ పూర్వః । తృతీయం యోనిమను సంచరన్తం ద్రప్సం జుహోమ్యను సప్తహోత్రాః । ఇమగ్ం సముద్రగ్ం శతధారముత్సం వ్యచ్యమానం భువనస్య మధ్యే । ఘృతం దుహానామదితిం జనాయాగ్నే మాహిగ్ంసీః పరమే వ్యోమన్ । అపేతవీత విచసర్పతాతో యేఽత్రస్థపురాణా యేచనూతనాః । అహోభిరద్భిరక్తుభిర్వ్యక్తం యమోదదా

---

* 'పురాణాఽను' ఇతి వా పాఠః.

త్వాప్రసానమస్మై । సవితే తాని శరీరాణి పృథివ్యై మాతురుపస్థ ఆదధే । తేభిరద్యాస్తామఘ్నియా॥౧౪॥ శునంవాహాశ్శునంనారాశ్శునంకృషతు లాఙ్గలమ్ । శునం వరత్రా బధ్యన్తాగ్ంశునమష్ట్రాముదిఙ్గయ శునాసీరా శునమస్మాసు ధత్తమ్ । శునాసీరావిమాం వాచం యద్దివిచక్రథుః పయః । తేనేమాముపసిఞ్చతమ్ । సీతే వన్దామహేత్వా ఽర్వాచీసుభగే భవ । యథానస్సుభగా ససి యథానస్సుఫలాససి । సవితే తాని శరీరాణి పృథివ్యై మాతురుపస్థ ఆదధే । తేభిరదితే శం భవ । విముచ్యధ్వమఘ్నియా దేవయానా అతారిష్మతమసస్పారమస్య జ్యోతిరాపామ సువరగన్మ । ప్రవాతా వాన్తిపతయన్తి విద్యుత ఉదోషధీర్జిహతే పిన్వతేసువః । ఇరావిశ్వస్మై భువనాయజాయతే యత్పర్జన్యః పృథివీగ్ం రేతసాఽవతి । యథాయమాయ హార్మ్యమవపన్పఞ్చ మానవాః । ఏవం వపామి హర్మ్యం యథాఽసామజీవలోకే భూరయః । చిత్తస్థ పరిచిత ఊర్ధ్వచితశ్శ్రయధ్వంపితరో దేవతా, ప్రజాపతిర్వస్సాదయతు తయా దేవతయా । ఆ ప్యాయస్వ సం తే ॥౧౬॥

అఘ్నియా అగన్మ సప్త చ ॥౬॥

ఉత్తేతభ్నోమిపృథివీంత్వత్పరీమం లోకం నిదధన్మో అహాగ్ం రిషమ్ । ఏతాగ్ం స్థూణాం పితరో ధారయన్తుతేఽత్రాయమస్సాదనాత్తేమినోతు । ఉపసర్పమాతరం భూమిమేతామురువ్యచసం పృథివీగ్ం సుశేవామ్ । ఊర్ణమ్రదా యువతిర్దక్షిణావత్యేషాత్వాపాతునిరృత్యా ఉపస్థే । ఉచ్ఛ్వఞ్చస్వ పృథివిమా విబాధథా సూపాయనాఽస్మై

భవసూపవఞ్చనా। మాతా పుత్రం యథాసిచాఽభ్యేనంభూమివృణు।
ఉచ్ఛ్వఞ్చమానా పృథివీహితిష్ఠసి సహస్రం మిత ఉపహిశ్రయన్తామ్।
తే గృహాసో మధుశ్చుతో విశ్వాహాఽస్మైశరణాస్సన్త్వత్ర। ఏణీర్ధానా
హరిణీరర్జునీస్సన్తు ధేనవః। తిలవత్సా ఊర్జమస్మై దుహానా విశ్వాహాస
న్త్వనపస్ఫురన్తీః॥ ౧౭॥ ఏషా తే యమసాదనే స్వధానిధీయతే గృహే।
అక్షితిర్నామ తే అసౌ। ఇదం పితృభ్యః ప్రభరేమ బర్హిర్దేవేభ్యో
జీవన్త ఉత్తరం భరేమ। తత్త్వమారోహాసో మేధ్యో భవం యమేన త్వం
యమ్యా సంవిదానః। మా త్వా వృక్షౌ సంబాధిష్టాం మా మాతా పృథివి
త్వమ్। పిత్రూన్ హ్యత్ర గచ్ఛాస్యేధాసం యమరాజ్యే। మా త్వా వృక్షౌ
సంబాధేథాం మా మాతా పృథివీ మహీ। వైవస్వతగ్ంహి గచ్ఛాసి యమ
రాజ్యే విరాజసి। నళం ప్లవమారోహైతం నళేన పథోఽన్విహి। స త్వం
నళ ప్లవో భూత్వా సంతర ప్రతరోత్తర॥ ౧౮॥ సవితైతాని శరీరాణి
పృథివ్యై మాతురుపస్థ ఆదధే। తేభ్యః పృథివి శం భవ। షడ్ఢోతా
సూర్యం తే చక్షుర్గచ్ఛతు వాతమాత్మా ద్యాం చ గచ్ఛ పృథివీం చ
ధర్మణా। అపో వా గచ్ఛ యది తత్ర తే హితమోషధీషు ప్రతితిష్ఠా
శరీరైః। పరం మృత్యో అను పరేహి పన్థాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవయా
నాత్। చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత
వీరాన్। శం వాతశ్శగ్ం హి తే ఘృణిశ్శము తే సన్త్వోషధీః। కల్పన్తాం మెది
శశ్శగాః। పృథివ్యాస్త్వా లోకే సాదయామ్యముష్య శర్మాసి పితరో
దేవతా। ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా। అన్తరిక్షస్య త్వా

దివస్త్వా దిశాం త్వా నాకస్య త్వా పృష్ఠే బ్రధ్నస్య త్వా విష్టపే సాదయా
మ్యముష్య శర్మాఽసి పితరో దేవతా। ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా
దేవతయా ॥ ౧౯ ॥

అపపస్ఫుర స్తిరుత్తర దైవతయా ద్వే చ ॥ ౭ ॥

అపూప వాన్ఘృతవాగ్ంశ్చరు రేహాసీదతూ త్తభ్నువన్పృథివీం
ద్యాముతోపరి । యోనికృతఀ పథికృతస్సపర్యత యే దేవానాం ఘృత
భాగా ఇహస్థ। ఏషా తే యమసాదనే స్వధానిధీయతే గృహేఽసౌ।ద
క్షితా తాగ్ంరక్షస్వ తాం గోపాయస్వ తాం తే పరిదదామి తస్యాం త్వా
మాదభన్పితరో దేవతా। ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా।
అపూపవాన్ఘృతవ స్త్వీరవాన్దధివాన్మధుమాగ్ంశ్చరు రేహ సీదతూ త్త
భ్నువన్పృథివీం ద్యాముతోపరి। యోనికృతఀపథికృతస్సపర్యత యే దే
వానాగ్ం శృతభాగాః క్షీరభాగా దధిభాగా మధుభాగా ఇహస్థ।
ఏషా తే యమసాదనే స్వధా నిధీయతే గృహేఽసౌ। శతాక్షరా సహ
స్రాక్షరాఽయుతాక్షరాఽచ్యుతాక్షరా తాగ్ం రక్షస్వ తాం గోపా
యస్వ తాం తే పరి దదామి తస్యాం త్వా మాదభన్పితరో దేవతా।
ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు తయా దేవతయా। ౨౦ ॥

అపూపవానస్తౌ దశ ॥ ౮ ॥

ఏతాస్తే స్వధా అమృతాఀకరోమి యాస్తే ధానాఀ పరికిరామ్యత్ర
తా స్తే యమఀ పితృభిస్సంవిదానోఽత్ర ధేనూఀ కామదుఘాఀకరోతు।
త్వామర్జున ఓషధీనాం పయో బ్రహ్మణ ఇద్విదుః। తాసాం త్వా మధ్యా

దాదదే చరుభ్యో అపిధానవే। దూర్వా౼ణాగ్ం స్తమ్బమాహరైతాం ప్రియతమాం మమ। ఇమాందిశం మనుష్యాణాం భూయిష్ఠా౽నువిరోహతు। కాశానాగ్ం స్తమ్బమాహర రక్షసామపహత్యై। యప్రతస్యై దిశఃపరాభవన్న ఘాయసో యథా తే నాభవాన్నునః। దర్భా౼ణాగ్ం స్తమ్బమాహర పితృణామోషధీంప్రియామ్। అన్వస్యై మూలం జీవాదనుకాణ్డమథో ఫలమ్ ॥౨౦॥ లోకం పృణతా అస్యసూద దోహసః। శంవాతశ్శగ్ం హి తేఘృణిశ్శము తే సన్త్వోషధీః। కల్పన్తాం తే దిశస్స
ర్వా౼ః। ఇదమేవ మేతో౽పరామార్తి౼మారాన్తు కాంచన। తథాశద్రశ్వి
భ్యాం కృతంమిత్రేణ వరుణేనచ। వరణో వారయాదిదం దేవో వనస్పతిః। ఆర్త్యై౼ నిర్ఋత్యై ద్వేషాచ్చ వనస్పతిః। విధృతిరసి విధార
యాస్మదఘాద్వేషాగ్ంసిశమి శమయాస్మదఘాద్వేషాగ్ంసి యవ యువ
యాస్మదఘాద్వేషాగ్ంసి।పృథివీంగచ్ఛాన్తరిక్షం గచ్ఛదివం గచ్ఛదిశో
గచ్ఛసువర్గ౼చ్ఛ సువర్గ౼చ్ఛ దిశో గచ్ఛదివం గచ్ఛాన్తరిక్షం గచ్ఛ
పృథివీం గచ్ఛాపోవా గచ్ఛ యది తత్ర తే హితమోషధీషు ప్రతితిష్ఠా
శరీరైః। అశ్మన్వతీ రేవతీర్యద్వై దేవస్య సవితుఃపవిత్రం యా౼రాష్ట్రి
త్సనాదుద్వయం తమసస్పరి ధాతా పునాతు ॥౨౧॥

అథో ఫలం ధాతా పునాతు ॥ ౯ ॥

ఆరోహతాయుర్జ౼రసం గృణానా అనుపూర్వం యతమానా
యతిష్ట। ఇహత్వష్టాసుజనిమా సురత్నో దీర్ఘ౼మాయుః కరతు జీవ
సేవః। యథా౽హాన్యనుపూర్వ౼ం భవన్తి యథ౼వ ఋతుభిర్యన్తి

క్లృప్తాః। యథా న పూర్వమపరో జహాత్యేవా ధాతరాయూగ్ంషి కల్పయైషామ్। నహి తే అగ్నే తనువై క్రూరం చకార మర్త్యః। కపిర్బభస్తి తేజనం పునర్జరాయు గౌరివ। అప నశ్శోశుచదఘమగ్నే శుశుద్ధ్యా రయిమ్। అప నశ్శోశుచదఘం మృత్యవే స్వాహా। అనడ్వాహమన్వారభామహే స్వస్తయే। స న ఇన్ద్ర ఇవ దేవేభ్యో వహ్నిస్సంతారణో భవ॥ ౨౩॥ ఇమే జీవా విమృతైరావవర్తిన్నభూద్భద్రా దేవహూతిర్నో అద్య। ప్రాఞ్చోఽగామ నృతయే హసాయ ద్రాఘీయ ఆయుః ప్రతరాం దధానాః। మృత్యోః పదం యోపయన్తో యదైమ ద్రాఘీయ ఆయుః ప్రతరాం దధానాః। ఆప్యాయమానాః ప్రజయా ధనేన శుద్ధాః పూతా భవథ యజ్ఞియాసః। ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి మా నో ను గాదపరో అర్ధమేతమ్। శతం జీవన్తు శరదః పురూచీస్తిరో మృత్యుం దధ్మహే పర్వతేన॥ ఇమా నారీరవిధవాస్సుపత్నీ రాఞ్జనేన సర్పిషా సం మృశన్తామ్। అనశ్రవో అనమీవాస్సుశేవా ఆరోహన్తు జనయో యోనిమగ్రే। యదాఞ్జనం త్రైకకుదం జాతగ్ంహిమవతస్పరి। తేనామృతస్య మూలేనారాతీర్జమ్భయామసి। యథా త్వముద్భినత్స్యోషధే పృథివ్యా అధి। ఏవమిమ ఉద్భిదన్తు కీర్త్యా యశసా బ్రహ్మవర్చసేన। అజోఽస్యజాస్మదఘా ద్వేషాగ్ంసి యవోఽసి యవయాస్మదఘా ద్వేషాగ్ంసి॥ ౨౪॥

భవజమ్భయామసి త్రీణి చ ॥ ౧౦ ॥

అప నశ్శోశుచదఘమగ్నే శుశుద్ధ్యా రయిమ్। అప నశ్శోశుచదఘమ్। సుక్షేత్రియా సుగాతుయా వసూయా చ యజామహే।

అపనశ్శోశుచదఘమ్ । ప్రయద్భన్దిష్ఠ ఏషాం ప్రాస్మాకాసశ్చసూరయః । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । ప్రయదగ్నేస్సహస్వతో విశ్వతో యన్తిసూరయః । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । ప్రియత్తే అగ్నే సూరయో జాయేమహి ప్రతేవయమ్ । అపనశ్శోశుచదఘమ్ ॥ ౨౫ ॥ త్వగ్ంహి విశ్వతోముఖ విశ్వతః పరిభూరసి । అప నశ్శోశుచదఘమ్ । ద్విషో నో విశ్వతోముఖాతి నావేవపారయ । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । సనస్సిన్ధు మివ నావయాఽతి * పర్‌షాస్వస్తయే । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । ఆపః ప్రవణాదివ యన్తీరస్మాస్మత్స్యన్దతామఘమ్ । అపన శ్శోశుచదఘమ్ । ఉద్వనాదుదకానీవాపాస్మత్స్యన్దతామఘమ్ । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । ఆనన్దాయ ప్రమోదాయ పునరాగాగ్ంస్వాన్గృహాన్ । అపనశ్శోశుచదఘమ్ । నన్నైతత్ప్రమీయతే గౌరశ్వః పురుషః పశుః । యత్రేదంబ్రహ్మ క్రియతే పరిధిర్జీవనాయ కమపన శ్శోశుచదఘమ్ ॥ ౨౬ ॥

అఘమఘం చత్వారిచ ॥ ౧౦ ॥

అపశ్యామ యువతిమాచరన్తీం మృతాయ జీవాంపరిణీయమానాం నామ్ । అన్ధేనయాతమసా ప్రావృతాఽసి ప్రాచీమవాచీమవయన్నరిష్ట్యై । మయ్యేతాం మార్గ్ంస్త్వాం భ్రియమాణా దేవీసతీ పితృలోకం యదైషి । విశ్వవారా నభసా సంవ్యయన్త్యుభౌనోలోకౌ పయసాఽఽవృణీహి । రయిష్ఠామగ్నిం మధుమన్తమూర్మిణ మూర్జస్సన్తం *త్వాపయ సోపసగ్ం సదేమ । సగ్ంరయ్యాసము వర్చసాసచస్వానస్స్వస్తయే ।

*పరుషా. * స్వస్తం.

యే జీవా యే చ మృతా యే జాతా యే చ జన్త్యాః । తేభ్యో ఘృతస్య ధార
యితుం మధుధారా వ్యున్దతీ । మాతా రుద్రాణాం దుహితా వసూ
నాగ్ం స్వసాఽఽదిత్యానామమృతస్య నాభిః । ప్రణువోచం చికితుషే
జనాయ మా గామనాగామదితిం వధిష్ట । పిబతూదకం తృణాన్యత్తు ।
ఓముత్సృజత ॥ ౨౮ ॥

సదిష్టద్వేచ ॥ ౧౨ ॥

ప్రైయువాగ్ంసం ప్రవిద్వాన్భువ నస్యాభ్యావవృధాన్వ్వాజో
భాగో యుంవై చతుశ్చత్వారిగ్ంశద్య ఏతస్య త్వత్పఞ్చ పరికైతువై
దంత్రే నాకే సుపర్ణం యా తే యే యుధ్యన్తే తపసాఽశ్మన్వతీ రేవత్ర
స్యగ్ం రభధ్వముష్టావిగ్ంశతిర్యం తే యత్ర ఉత్తిష్ఠేదం తే ఉత్తిష్ఠ
ప్రేహ్యశ్వర్యద్వా ఉద్వయమయం పఞ్చవిగ్ంశతిరాయాతు త్రిగ్ం
శద్వైశ్వానరే తస్మిన్త్రిస్ఞ్ఞమమప్రైతా హూహాభిర్యుజ్యన్తామఘ్నియా
అది తే ప్రారంప ఆ ప్యాయస్వ సప్తవిగ్ంశతిరుత్తేభ్యో న్యమ్యుషీత్రిస్తేభ్యః
పృథివి షడ్భిరాపరం మే శగ్మాః పృథివ్యా అన్తరిక్షస్య ద్యావ్త్రిగ్ంశద
ప్రపవానసా దశ శతదశ్వైతాస్తే తేదిశస్సర్వా ఇదమశ్మన్నివిగ్ంశతిరా
రోహత తనువై క్రూరం చకార పుసమ్మృత్యవై మానోను గాద్ధస్మహ
ఇమా నారీః పరి త్రయోవిగ్ంశతిరప నస్సుత్రిత్రియా ప్రయద్భన్దిష్ఠః
ప్రయద్గ్నే ప్రయత్తే అగ్నే త్వగ్ంహి ద్విషస్సనస్సిన్ధుమాః క్రత్తణా
దుష్వనాదావన్నాయ నవైతత్రి యత్రిదం చతుర్విగ్ంశతిరప శ్యామా
పృణీహి ద్వాదశ ద్వాదశ ॥ ౧౩ ॥

పరేయువాగ్ం సమాయాత్వోతాస్తె సప్తవిగ్ంశతిః ॥ ౨౭ ॥
సంత్వాసిఞ్చామియజుషా ప్రజామాయుర్ధనంచ ॥
ఓంశాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ॥ హరిః ఓమ్॥
సుమఙ్గలీరియం నధూరిమాగ్ం సమేతపశ్యత। సౌభాగ్యమస్యై
దత్వా యాథాస్తం విపరేతన ॥ హరిః ఓమ్ ॥

ఇతి పితృమేధ స్సమాప్తః.

శ్రీ

తైత్తిరీయోపనిషత్.

——(:)——

శీక్షావల్లీ.

శంన ఇత్యాది శ్శాన్తిః.

హరిః ఓమ్॥ శంనో మిత్రశ్శం వరుణః। శంనో భవత్వర్యమా। శంన ఇన్ద్రో బృహస్పతిః। శంనో విష్ణురురుక్రమః। నమో బ్రహ్మణే। నమస్తే వాయో। త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి। త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మ వదిష్యామి। ఋతం వదిష్యామి। సత్యం వదిష్యామి। తన్మామవతు। తద్వక్తారమవతు। అవతు మామ్। అవతు వక్తారమ్॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః॥ ౧॥

శీక్షాం వ్యాఖ్యాస్యామః। వర్ణస్స్వరః। మాత్రా బలమ్। సామ సన్తానః॥ ఇత్యుక్త శ్శీక్షాధ్యాయః॥ ౨॥

శీక్షాం పఞ్చ॥ ౨॥

సహ నౌ యశః। సహ నౌ బ్రహ్మవర్చసమ్। అథాతస్సగ్ంహితాయా ఉపనిషదం వ్యాఖ్యాస్యామః। పఞ్చస్వధికరణేషు। అధిలోకమధిజ్యౌతిషమధివిద్యమధిప్రజమధ్యాత్మమ్। తా మహాసగ్ంహితా ఇత్యాచక్షతే। అథాధిలోకమ్। పృథివీ పూర్వరూపమ్। ద్యౌరుత్తరరూపమ్। ఆకాశస్సన్ధిః॥ 3॥ వాయుస్సన్ధానమ్। ఇత్యధిలోకమ్।

అథాధి జ్యౌతిషమ్ । అగ్నిః పూర్వరూపమ్ । ఆదిత్య ఉత్తరరూపమ్ । ఆపస్సన్ధిః । వైద్యుతస్సన్ధానమ్ । ఇత్యధిజ్యౌతిషమ్ । అథాధివిద్యమ్ । ఆచార్యః పూర్వరూపమ్ ॥ ౪ ॥ అన్తేవాస్యుత్తరరూపమ్ । విద్యాసన్ధిః । ప్రవచనగ్ంసన్ధానమ్ । ఇత్యధివిద్యమ్ । అథాధిప్రజమ్ । మాతా పూర్వరూపమ్ । పితోత్తరరూపమ్ । ప్రజాసన్ధిః । ప్రజననగ్ం సన్ధానమ్ । ఇత్యధిప్రజమ్ ॥ ౫ ॥ అథాధ్యాత్మమ్ । అధరాహనుః పూర్వరూపమ్ । ఉత్తరాహనురుత్తరరూపమ్ । వాక్సన్ధిః । జిహ్వాసన్ధానమ్ । ఇత్యధ్యాత్మమ్ । ఇతీమా మహాసగ్ంహితాః । య ఏవమేతా మహాసగ్ంహితా వ్యాఖ్యాతా వేద । సన్ధీయతే ప్రజయా పశుభిః । బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన సువర్గేణ లోకేన ॥ ౬ ॥

సన్ధిరాచార్యః పూర్వరూపమిత్యధిప్రజం లోకేన ॥ ౩ ॥

యశ్ఛన్దసామృషభో విశ్వరూపః । ఛన్దోభ్యోఽధ్యమృతాథ్సంబభూవ । స మేన్ద్రో మేధయా స్పృణోతు । అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసమ్ । శరీరం మే విచర్షణమ్ । జిహ్వా మే మధుమత్తమా । కర్ణాభ్యాం భూరివిశ్రువమ్ । బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయా పిహితః । శ్రుతం మే గోపాయ । ఆవహన్తీ వితన్వానా ॥ ౧ ॥ కుర్వాణా చీరమాత్మనః । వాసాగ్ంసి మమ గావశ్చ । అన్నపానే చ సర్వదా । తతో మే శ్రియమావహ । లోమశాం పశుభిస్సహ స్వాహా । ఆమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా ।

* విమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా । ప్రమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా

* విమాయన్త్విత్యాది వాక్యచతుష్టయం ద్రావిడైర్నపఠ్యతే.

హా । దమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా । శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా ॥ ౮ ॥ యశో జనేఽసాని స్వాహా । శ్రేయాన్ వస్యసోఽసాని స్వాహా । తం త్వా భగ ప్రవిశాని స్వాహా । స మా భగ ప్రవిశ స్వాహా । తస్మిన్ సహస్రశాఖే । నిభగాఽహం త్వయి మృజే స్వాహా । యథాఽఽపః ప్రవతా యన్తి । యథా మాసా అహర్జరమ్ । ఏవం మాం బ్రహ్మచారిణః । ధాతరాయన్తు సర్వతస్స్వాహా । ప్రతివేశోఽసి ప్ర మా భాహి ప్ర మా పద్యస్వ ॥ ౯ ॥

† విపరిన్యాసేన శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్స్వాహా ధాతరాయన్తు సర్వతస్స్వాహేత్యేకంచ ॥ ౪ ॥

భూర్భువస్సువరితి వా ఏతాస్తిస్రో వ్యాహృతయః । తాసాము హ స్మైతాం చతుర్థీమ్ । మాహాచమస్యః ప్రవేదయతే । మహ ఇతి । తద్బ్రహ్మ । స ఆత్మా । అఙ్గాన్యన్యా దేవతాః । భూరితి వా అయం లోకః । భువ ఇత్యన్తరిక్షమ్ । సువరిత్యసౌ లోకః ॥ ౧౦ ॥ మహ ఇత్యాదిత్యః । ఆదిత్యేన వావ సర్వే లోకా మహీయన్తే । భూరితి వా అగ్నిః । భువ ఇతి వాయుః । సువరిత్యాదిత్యః । మహ ఇతి చన్ద్రమాః । చన్ద్రమసా వావ సర్వాణి జ్యోతీꣳషి మహీయన్తే । భూరితి వా ఋచః । భువ ఇతి సామాని । సువరితి యజూꣳషి ॥ ౧౧ ॥ మహ ఇతి బ్రహ్మ । బ్రహ్మణా వావ సర్వే వేదా మహీయన్తే । భూరితి వై ప్రాణః । భువ ఇత్యపానః । సువరితి వ్యానః । మహ ఇత్యన్నమ్ । అన్నేన వావ సర్వే ప్రాణా మహీయన్తే । తా వా ఏతాశ్చతస్రశ్చతుర్ధా । చతస్రశ్చతస్రో వ్యాహృతయః । తా యో

విపరిన్యాసేన షట్ స్వాహాః సప్త చ ఇతి ద్రావిడానాం పాఠః.

వేద । స వేద బ్రహ్మ । సర్వేఽస్మై దేవా బలిమావహన్తి ॥ ౧౨ ॥

అసౌ లోకో యజూగ్ంషి వేద ద్వే చ ॥ ౫ ॥

స య ఏషోఽన్తర్హృదయ ఆకాశః । తస్మిన్నయం పురుషో మనోమయః । అమృతో హిరణ్మయః । అన్తరేణ తాలుకే । య ఏష స్తన ఇవావలమ్బతే । సేన్ద్రయోనిః । యత్రాసౌ కేశాన్తో వివర్తతే । వ్యపోహ్య శీర్షకపాలే । భూరిత్యగ్నౌ ప్రతితిష్ఠతి । భువ ఇతి వాయౌ ॥ ౧౩ ॥ సువరిత్యాదిత్యే । మహ ఇతి బ్రహ్మణి । ఆప్నోతి స్వారాజ్యమ్ । ఆప్నోతి మనసస్పతిమ్ । వాక్పతిశ్చక్షుష్పతిః । శ్రోత్రపతిర్విజ్ఞానపతిః । ఏతత్తతో భవతి । ఆకాశశరీరం బ్రహ్మ । సత్యాత్మ ప్రాణారామం మన ఆనన్దమ్ । శాన్తిసమృద్ధమమృతమ్ । ఇతి ప్రాచీనయోగ్యోపాస్స్వ ॥ ౧౪ ॥

వాయావమృతమేకం చ ॥ ౬ ॥

పృథివ్యన్తరిక్షం ద్యౌర్దిశోఽవాన్తరదిశాః । అగ్నిర్వాయురాదిత్యశ్చన్ద్రమా నక్షత్రాణి । ఆప ఓషధయో వనస్పతయ ఆకాశ ఆత్మా । ఇత్యధిభూతమ్ । అథాధ్యాత్మమ్ । ప్రాణో వ్యానోఽపాన ఉదానస్సమానః । చక్షుశ్శ్రోత్రం మనో వాక్త్వక్ । * చర్మమాగ్ంసగ్ం స్నావాఽస్థిమజ్జా । ఏతదధివిధాయ ఋషిరవోచత్ । పాఙ్క్తం వా ఇదగ్ం సర్వమ్ । పాఙ్క్తేనైవ పాఙ్క్తగ్ం స్పృణోతీతి ॥ ౧౫ ॥

* చక్షుశ్శ్రోత్రంమనోవాక్ । త్వక్చర్మమాగ్ంసగ్ంస్నావాఽస్థిమజ్జా । ఇతి ద్రావిడాగ్ర పఠన్తి.

సర్వమేకం చ ॥ ౭ ॥

ఓమితి బ్రహ్మ । ఓమితీదగ్ంసర్వమ్ । ఓమిత్యేతదనుకృతిహ స్మవా అప్యోశ్రావయేత్యాశ్రావయన్తి । ఓమితి సామాని గాయన్తి। ఓగ్ం శోమితి శస్త్రాణి శగ్ంసన్తి । ఓమిత్యధ్వర్యుః ప్రతిగరం ప్రతిగృణాతి । ఓమితిబ్రహ్మా ప్రసౌతి । ఓమిత్యగ్నిహోత్ర మనుజానాతి। ఓమితి బ్రాహ్మణః ప్రవక్ష్యన్నాహ బ్రహ్మోపాప్నవానీతి। బ్రహ్మైవో। పాప్నోతి ॥ ౧౭ ॥

ఓందశ ॥ ౮ ॥

ఋతం చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ । సత్యంచ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ ; తపశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । దమశ్చ స్వాధ్యాయ ప్రవచనేచ ।శమశ్చస్వాధ్యాయప్రవచనేచ । అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ।అగ్నిహోత్రం చ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ। అతిథయశ్చస్వాధ్యాయప్రవచనే చ । మానుషంచ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ । ప్రజా చ స్వాధ్యాయప్రవచనేచ । ప్రజనశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ। సత్యమితి సత్యవచారాథీతరః। తప ఇతి తపో నిత్యః పౌరుశిష్టిః । స్వాధ్యాయప్రవచనే ఏవేతి నాకోమౌద్గల్యః।తద్ధి తప స్తద్ధి తపః। ౧౭ ॥

ప్రజా చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ షట్చ ॥ ౯ ॥

అహంవృక్షస్యరేరివా । కీర్తిః పృష్ఠంగిరేరివ।ఊర్ధ్వ పవిత్రో వాజినీవ స్వమృతమస్మి । ద్రవిణగ్ంసవర్చసమ్ । సుమేధా అమృతోక్షితః । ఇతి త్రిశఙ్కోర్వేదానువచనమ్ ॥ ౧౦।

అహగ్ం షట్ ॥ ౧౦ ॥

వేదమనూచ్యాచార్యోఽన్తేవాసినమనుశాస్తి । సత్యం వద । ధర్మం చర । స్వాధ్యాయాన్మా ప్రమదః । ఆచార్యాయ ప్రియం ధనమాహృత్య ప్రజాతన్తుం మా వ్యవచ్ఛేత్సీః । సత్యాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । ధర్మాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । కుశలాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । భూత్యై న ప్రమదితవ్యమ్ । స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్ ॥ ౧౯ ॥ దేవపితృకార్యాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్ । మాతృదేవో భవ । పితృదేవో భవ । ఆచార్యదేవో భవ । అతిథిదేవో భవ । యాన్యనవద్యాని కర్మాణి । తాని సేవితవ్యాని । నో ఇతరాణి । యాన్యస్మాకగ్ం సుచరితాని । తాని త్వయోపాస్యాని ॥ ౨౦ ॥ నో ఇతరాణి । యే కే చాస్మచ్ఛ్రేయాగ్ంసో బ్రాహ్మణాః । తేషాం త్వయాఽఽసనేన ప్రశ్వసితవ్యమ్ । శ్రద్ధయా దేయమ్ । అశ్రద్ధయాఽదేయమ్ । శ్రియా దేయమ్ । హ్రియా దేయమ్ । భియా దేయమ్ । సంవిదా దేయమ్ । అథ యది తే కర్మవిచికిత్సా వా వృత్తవిచికిత్సా వా స్యాత్ ॥ ౨౧ ॥ యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః । యుక్తా ఆయుక్తాః । అలూక్షా ధర్మకామాస్స్యుః । యథా తే తత్ర వర్తేరన్ । తథా తత్ర వర్తేథాః । అథాభ్యాఖ్యాతేషు । యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః । యుక్తా ఆయుక్తాః । అలూక్షా ధర్మకామాస్స్యుః । యథా తే తేషు వర్తేరన్ । తథా తేషు వర్తేథాః । ఏష ఆదేశః । ఏష ఉపదేశః । ఏషా వేదోపనిషత్ । ఏతదనుశాసనమ్ । ఏవముపాసితవ్యమ్ । ఏవము చైతదుపాస్యమ్ ॥ ౨౨ ॥

స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యం తానిత్వయోపాస్యాని స్యాత్తేషు వర్తేరన్థ్సస్తథా చ ॥౧౧॥

శంనో మిత్రశ్శంవరుణః । శంనో భవత్వర్యమా । శంన ఇన్ద్రో బృహస్పతిః। శంనో విష్ణురురుక్రమః। నమో బ్రహ్మణే । నమస్తే వాయో । త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి। త్వామేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మవాదిషమ్। ఋతమవాదిషమ్। సత్యమవాదిషమ్ । తన్మామావీత్ । తద్వక్తారమావీత్। ఆవీన్మామ్ । ఆవీద్వక్తారమ్ । ఓం శాన్తిః శ్శాన్తిః శ్శాన్తిః ॥ ౨౩॥

సత్యమవాదిషం పఞ్చ చ ॥౧౨॥

* శంనశ్శీ ఈాగ్ం సహనౌయశ్ఛన్దసాం భూస్సయగపృథివ్యోమిత్యృతం చావాహం వేదమనూచ్యంనోద్వాదశ ॥౧౨॥

శంనో మహ ఇత్యాదిత్యో నో ఇతరాణి త్రయోవిగ్ంశతిః ॥౨౩॥

శంనో మిత్రశ్శంవరుణః ।......... అవతు వక్తారమ్॥

ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః. హరిః ఓమ్॥

తైత్తిరీయోపనిషది ప్రథమః ప్రశ్నస్సమాప్తః

* ద్రావిడాస్తు అనన్త బ్రహ్మభృగ్వాఖ్యవల్లీత్రయ విశిష్టఏకఏవ ప్రపాఠక ఇత్యాహుః అతః 'సత్యమవాదిషం పఞ్చ చ' ఇత్యస్మాదనన్తరం సహనావవత్విత్యేతత్పఠన్తి.

ఆనన్దవల్లీ.

——:o:——

హరిః ఓమ్॥ సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యంకరవావహై। తేజస్వినావధీతమస్తుమావిద్విషావహై।ఓంశాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః॥

ఓమ్ । బ్రహ్మవిదాప్నోతిపరమ్ । తదేషాఽభ్యుక్తా । సత్యం జ్ఞానమనన్తంబ్రహ్మ। యో వేద నిహితంగుహాయాం పరమేవ్యోమన్న్। సోఽశ్నుతే సర్వాన్కామాన్త్సహ।బ్రహ్మణా విపశ్చితేతి। తస్మాద్వా ఏతస్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః। ఆకాశాద్వాయుః। వాయోరగ్నిః। అగ్నేరాపః । అద్భ్యః పృథివీ । పృథివ్యా ఓషధయః । ఓషధీభ్యోఽన్నమ్ । అన్నాత్పురుషః । సవా ఏషపురుషోఽన్నరసమయః । తస్యేదమేవశిరః । అయందక్షిణః పక్షః। అయముత్తరః పక్షః । అయమాత్మా। ఇదంపుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా। తదప్యేషశ్లోకోభవతి ॥౧॥

అన్నాద్వై ప్రజాః ప్రజాయన్తే। యాః కాశ్చపృథివీగ్ంశ్రితాః। అథో అన్నేనైవజీవన్తి। అథైనదపియన్త్యన్తతః॥ అన్నగ్ంహిభూతానాం జ్యేష్ఠమ్। తస్మాత్సర్వౌషధముచ్యతే।సర్వం వై తేఽన్నమాప్నువన్తి । యేఽన్నం బ్రహ్మోపాసతే। అన్నగ్ం హి భూతానాం జ్యేష్ఠమ్ । తస్మాత్సర్వౌషధముచ్యతే । అన్నాద్భూతానిజాయన్తే । జాతాన్యన్నేనవర్ధన్తే । అద్యతేఽత్తిచభూతాని । తస్మాదన్నంతదుచ్యత ఇతి।తస్మాద్వాఏతస్మాదన్నరసమయాత్ । అన్యోఽన్తర ఆత్మాప్రాణమ

యః । తేనైష పూర్ణః । సవా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుషవిధ
తామ్। అన్వయం పురుషవిధః । తస్య ప్రాణ ఏవ శిరః। వ్యానో దక్షిణః
పక్షః । అపాన ఉత్తరః పక్షః । ఆకాశ ఆత్మా। పృథివీ పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా।
తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥౨॥

ప్రాణం దేవా అనుప్రాణన్తి। మనుష్యాః పశవశ్చ యే। ప్రాణో
హి భూతానామాయుః । తస్మాత్సర్వాయుషముచ్యతే । సర్వమేవ త
ఆయుర్యన్తి । యే ప్రాణం బ్రహ్మోపాసతే । ప్రాణో హి భూతానా
మాయుః। తస్మాత్సర్వాయుషముచ్యత ఇతి । తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా।
యః పూర్వస్య। తస్మాద్వా ఏతస్మాత్ప్రాణమయాత్ ।అన్యోఽన్తర ఆత్మా
మనోమయః । తేనైష పూర్ణః । సవా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురు
షవిధతామ్। అన్వయం పురుషవిధః । తస్య యజురేవ శిరః । ఋగ్దక్షిణః
పక్షః। సామోత్తరః పక్షః। ఆదేశ ఆత్మా। అథర్వాఙ్గిరసః పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా
తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥౩॥

యతో వాచో నివర్తన్తే । అప్రాప్య మనసా సహ ॥ ఆనన్దం బ్ర
హ్మణో విద్వాన్ । న బిభేతి కదాచనేతి। తస్యైష ఏవ శారీర ఆత్మా। యః
పూర్వస్య। తస్మాద్వా ఏతస్మాన్మనోమయాత్ । అన్యోఽన్తర ఆత్మా విజ్ఞాన
మయః । తేనైష పూర్ణః । సవా ఏష పురుషవిధ ఏవ । తస్య పురుష
విధతామ్ । అన్వయం పురుషవిధః । తస్య శ్రద్ధైవ శిరః । ఋతం దక్షిణః
పక్షః। సత్యముత్తరః పక్షః। యోగ ఆత్మా। మహః పుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా ।
తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥౪॥

విజ్ఞానం యజ్ఞంతనుతే। కర్మాణితనుతేఽపిచ। విజ్ఞానం దేవాస్సర్వే। బ్రహ్మ జ్యేష్ఠముపాసతే। విజ్ఞానంబ్రహ్మ చేద్వేద। తస్మాచ్చేన్న ప్రమాద్యతి। శరీరే పాప్మనోహిత్వా। సర్వాన్కామాన్థ్సమశ్నుత ఇతి, తస్యైషఏవ శారీరఆత్మా। యః పూర్వస్య। తస్మాద్వా ఏతస్మాద్విజ్ఞానమయాత్। అన్యోఽన్తర ఆత్మాఽఽనన్దమయః। తేనైషపూర్ణః।సవా ఏషపురుషవిధ ఏవ। తస్యపురుషవిధతామ్। అన్వయం పురుషవిధః। తస్యప్రియమేవశిరః। మోదోదక్షిణఃపక్షః। ప్రమోద ఉత్తరః పక్షః। ఆనన్దఆత్మా। బ్రహ్మపుచ్ఛం ప్రతిష్ఠా। తదప్యేషశ్లోకోభవతి ॥౫॥

అసన్నేవసభవతి। అసద్బ్రహ్మేతి వేదచేత్। అస్తి బ్రహ్మేతి చేద్వేద। సన్తమేనంతతో విదురితి। తస్యైషఏవ శారీరఆత్మా। యః పూర్వస్య। అథాతోఽనుప్రశ్నాః। ఉతావిద్వానముం లోకంప్రేత్య। కశ్చనగచ్ఛతీ 3। ఆహోవిద్వానముం లోకంప్రేత్య। కశ్చిత్సమశ్నుతా 3 ఉ। సోఽకామయత। బహుస్స్యాం ప్రజాయేయేతి। సతపోఽతప్యత। సతపస్తప్త్వా। ఇదగ్ంసర్వమసృజత। యదిదంకించ। తత్సృష్ట్వా। తదేవానుప్రావిశత్। తదనుప్రవిశ్య। సచ్చత్యచ్చాభవత్। నిరుక్తంచానిరుక్తంచ। నిలయనంచానిలయనం చ। విజ్ఞానంచావిజ్ఞానంచ। సత్యంచానృతంచ సత్యమభవత్। యదిదంకించ। తత్సత్యమిత్యాచక్షతే। తదప్యేషశ్లోకో భవతి ॥౬॥

అసద్వా ఇదమగ్ర ఆసీత్। తతోవై సదజాయత। తదాత్మానగ్ం స్వయమకురుత। తస్మాత్తత్సుకృత ముచ్యతఇతి। యద్వై తత్సుకృ

తమ్ । రసో వై సః । రసగ్ంహ్యేవాయం లబ్ధ్వాఽఽనన్దీభవతి । కో హ్యేవాన్యాత్కః ప్రాణ్యాత్ । యదేష ఆకాశ ఆనన్దో న స్యాత్ । ఏష హ్యేవానన్దయాతి॥ యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నదృశ్యేఽనాత్మ్యేఽనిరుక్తేఽనిలయనేఽభయం ప్రతిష్ఠాం విన్దతే । అథ సోఽభయంగతో భవతి । యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నుదరమన్తరం కురుతే । అథ తస్య భయంభవతి । తత్త్వేవ భయం విదుషోఽమన్వానస్య । తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥౭॥

☞ భీషాఽస్మాద్వాతః పవతే । భీషోదేతి సూర్యః । భీషాఽస్మాదగ్నిశ్చేన్ద్రశ్చ । మృత్యుర్ధావతి పఞ్చమ ఇతి । సైషాఽఽనన్దస్య మీమాగ్ంసా భవతి ॥ యువా స్యాత్సాధు యువాఽధ్యాయకః । ఆశిష్ఠో దృఢిష్ఠో బలిష్ఠః । తస్యేయం పృథివీ సర్వా విత్తస్య పూర్ణా స్యాత్ । స ఏకో మానుష ఆనన్దః । * తే యే శతం మానుషా ఆనన్దాః । స ఏకో మనుష్యగన్ధర్వాణామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం మనుష్యగన్ధర్వాణామానన్దాః । స ఏకో దేవగన్ధర్వాణామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం దేవగన్ధర్వాణామానన్దాః । స ఏకః పితృణాం చిరలోకలోకానామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతం పితృణాం చిరలోకలోకానామానన్దాః । స ఏక ఆజానజానాం దేవానామానన్దః । శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । తే యే శతమాజానజానాం దేవానామానన్దాః । స ఏకః

* అత్ర మనుష్యపర్యాయేఽపి—శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య । ఇతి వాక్యం ద్రావిడాః పఠన్తి.

కర్మదేవానాం దేవానామానన్దః। యే కర్మణా దేవానపియన్తి। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం కర్మదేవానాం దేవానామానన్దాః। స ఏకో దేవానామానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం దేవానామానన్దాః। స ఏక ఇన్ద్రస్యానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతమిన్ద్రస్యానన్దాః। స ఏకో బృహస్పతేరానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం బృహస్పతేరానన్దాః। స ఏకః ప్రజాపతేరానన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। తే యే శతం ప్రజాపతేరానన్దాః। స ఏకో బ్రహ్మణ ఆనన్దః। శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య। స యశ్చాయం పురుషే। యశ్చాసావాదిత్యే। స ఏకః। స య ఏవంవిత్। అస్మాల్లోకాత్ప్రేత్య। ఏతమన్నమయమాత్మానముపసంక్రామతి। ఏతం ప్రాణమయమాత్మానముపసంక్రామతి। ఏతం మనోమయమాత్మానముపసంక్రామతి। ఏతంవిజ్ఞానమయమాత్మానముపసంక్రామతి। ఏతమానన్దమయమాత్మానముపసంక్రామతి। తదప్యేష శ్లోకో భవతి ॥ ౮॥

యతో వాచో నివర్తన్తే। అప్రాప్య మనసా సహ। ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్। న బిభేతి కుతశ్చనేతి। ఏతగ్ంహ వావ న తపతి। కిమహగ్ం సాధు నాకరవమ్। కిమహం పాపమకరవమితి। స య ఏవం విద్వానేతే ఆత్మానగ్గ్ం స్పృణుతే। ఉభే హ్యేవైష ఏతే ఆత్మానగ్గ్ం స్పృణుతే। య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్ * ॥౯॥

---

* అత్రానువాకాదిబోధకం వాక్యజాతం ద్రావిడైర్న పఠ్యతే ప్రపాఠకస్యా సమాప్తత్వాత్॥

సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యం కరవావహై ।
తేజస్వినావధీతమస్తు మావిద్విషావహై । ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః॥

బ్రహ్మవిదిదమయమిదమేకవిగ్ంశతిరన్నాదన్నరసమయాత్ప్రా
ణో వ్యానోపాన ఆకాశః పృథివీపుచ్ఛగ్ంషడ్విగ్ంశతిః ప్రాణంయజుర్
ఋక్సామాదేశో ఽథర్వాఙ్గిరసః పుచ్ఛం ద్వావిగ్ంశతిర్యచ్ఛ్రద్ధర్తగ్ం
సత్యం యోగో మహ ఆత్మాఽష్టాదశ విజ్ఞానం ప్రియం మోదః ప్రమోద
ఆనన్దో బ్రహ్మపుచ్ఛం ద్వావిగ్ం శతిరసన్నేవాథాష్టా విగ్ంశతిరష్టో
దశ భీషాఽస్మాన్మానుషో మనుష్యగన్ధర్వాణాం దేవగన్ధర్వాణాం పితౄ
ణాం చిరలోకలోకానామాజానజానాం కర్మదేవానాం యేకర్మణా
దేవానామిన్ద్రస్య బృహస్పతేః ప్రజాపతేర్బ్రహ్మణః స్సయశ్చ సంక్రా
మత్యేకపఞ్చాశదృతః కుతశ్చనైతమేకాదశనవ॥౯॥బ్రహ్మవిన్నవ ॥౯॥
హరిః ఓమ్॥ ఇతి తైత్తిరీయోపనిషది.

ద్వితీయః ప్రశ్నః సమాప్తః.

భృగువల్లీ.

హరిః ఓమ్॥ భృగుర్వై వారుణిః । వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తస్మా ఏతత్ప్రోవాచ । అన్నం ప్రాణం చక్షుః శ్రోత్రం మనో వాచమితి । తగ్ం హోవాచ । యతో వా ఇమాని భూతాని జాయన్తే । యేన జాతాని జీవన్తి । యత్ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తి । తద్విజిజ్ఞాసస్వ । తద్బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా॥౧॥

అన్నం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । అన్నాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । అన్నేన జాతాని జీవన్తి । అన్నం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగ్ం హోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ । తపో బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా॥౨॥

ప్రాణో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । ప్రాణాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । ప్రాణేన జాతాని జీవన్తి । ప్రాణం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి । తగ్ం హోవాచ । తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ । తపో బ్రహ్మేతి । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా ॥3॥

మనో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ । మనసో హ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే । మనసా జాతాని జీవన్తి । మనః ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తీతి । తద్విజ్ఞాయ । పునరేవ వరుణం పితరముపససార । అధీహి భగవో ।

బ్రహ్మేతి। తగ్ం హోవాచ। తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ। తపో బ్రహ్మేతి। స తపోఽతప్యత। స తపస్తప్త్వా ॥౪॥

విజ్ఞానం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్। విజ్ఞానాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే। విజ్ఞానేన జాతాని జీవన్తి। విజ్ఞానం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తీతి। తద్విజ్ఞాయ। పునరేవ వరుణం పితరముపససార। అధీహి భగవో బ్రహ్మేతి। తగ్ం హోవాచ। తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ। తపో బ్రహ్మేతి। స తపోఽతప్యత। స తపస్తప్త్వా ॥౫॥

ఆనన్దో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్। ఆనన్దాద్ధ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయన్తే। ఆనన్దేన జాతాని జీవన్తి। ఆనన్దం ప్రయన్త్యభిసంవిశన్తీతి। సైషా భార్గవీ వారుణీ విద్యా। పరమే వ్యోమన్ప్రతిష్ఠితా। య ఏవం వేద ప్రతితిష్ఠతి। అన్నవానన్నాదో భవతి। మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసేన। మహాన్కీర్త్యా ॥౬॥

అన్నం న నిన్ద్యాత్। తద్వ్రతమ్। ప్రాణో వా అన్నమ్। శరీరమన్నాదమ్। ప్రాణే శరీరం ప్రతిష్ఠితమ్। శరీరే ప్రాణః ప్రతిష్ఠితః। తదేతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితమ్। స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి। అన్నవానన్నాదో భవతి। మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసేన। మహాన్కీర్త్యా ॥౭॥

అన్నం న పరిచక్షీత। తద్వ్రతమ్। ఆపో వా అన్నమ్। జ్యోతిరన్నాదమ్। అప్సు జ్యోతిః ప్రతిష్ఠితమ్। జ్యోతిష్యాపః ప్రతిష్ఠితాః। తదేతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితమ్। స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతి

తిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో భవతి । మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసేన । మహాన్కీర్త్యా ॥ ౮ ॥

అన్నం బహు కుర్వీత । తద్వ్రతమ్ । పృథివీ వా అన్నమ్ । ఆకాశోఽన్నాదః । పృథివ్యామాకాశః ప్రతిష్ఠితః । ఆకాశే పృథివీ ప్రతిష్ఠితా । తదేతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితమ్ । స య ఏతదన్నమన్నే ప్రతిష్ఠితం వేద ప్రతితిష్ఠతి । అన్నవానన్నాదో భవతి । మహాన్భవతి ప్రజయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసేన । మహాన్కీర్త్యా ॥ ౯ ॥

న కంచన వసతౌ ప్రత్యాచక్షీత । తద్వ్రతమ్ । తస్మాద్యయా కయా చ విధయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్ । అరాధ్యస్మా అన్నమిత్యాచక్షతే । ఏతద్వై ముఖతోఽన్నꣳ రాద్ధమ్ । ముఖతోఽస్మా అన్నꣳ రాధ్యతే । ఏతద్వై మధ్యతోఽన్నꣳ రాద్ధమ్ । మధ్యతోఽస్మా అన్నꣳ రాధ్యతే । ఏతద్వా అన్తతోఽన్నꣳ రాద్ధమ్ । అన్తతోఽస్మా అన్నꣳ రాధ్యతే । య ఏవం వేద । క్షేమ ఇతి వాచి । యోగక్షేమ ఇతి ప్రాణాపానయోః । కర్మేతి హస్తయోః । గతిరితి పాదయోః । విముక్తిరితి పాయౌ । ఇతి మానుషీః సమాజ్ఞాః । అథ దైవీః । తృప్తిరితి వృష్టౌ । బలమితి విద్యుతి । యశ ఇతి పశుషు । జ్యోతిరితి నక్షత్రేషు । ప్రజాతిరమృతమానన్ద ఇత్యుపస్థే । సర్వమిత్యాకాశే । తత్ప్రతిష్ఠేత్యుపాసీత । ప్రతిష్ఠావాన్భవతి । తన్మహ ఇత్యుపాసీత । మహాన్భవతి । తన్మన ఇత్యుపాసీత । మానవాన్భవతి । తన్నమ ఇత్యుపాసీత । నమ్యన్తేఽస్మై కామాః । తద్బ్రహ్మేత్యుపాసీత । బ్రహ్మవాన్భవతి । తద్బ్రహ్మణః పరిమర ఇ

త్యుపాసీత । పర్యేణ మ్రియన్తే ద్విషన్తస్సపత్నాః । పరియేఽప్రియా భ్రాతృవ్యాః । సయశ్చాయం పురుషే । యశ్చాసావాదిత్యే । స ఏకః । సయఏవంవిత్ । అస్మాల్లోకాత్ప్రేత్య । ఏతమన్నమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతంప్రాణమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతంమనోమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతంవిజ్ఞానమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఏతమానన్దమయమాత్మానముపసంక్రమ్య । ఇమాన్లోకాన్కామాన్నీ కామరూప్యనుసంచరన్ । ఏతథ్సామగాయన్నాస్తే । హా 3 వు హా 3వు హా 3వు । అహమన్నమహమన్నమహమన్నమ్ । అహమన్నాదో౽2 ఽహమన్నాదో౽2 ఽహమన్నాదః । అహగ్ంశ్లోకకృదహగ్ం శ్లోకకృదహగ్ం శ్లోకకృత్ । అహమస్మిప్రథమజా ఋతా 3 స్య । పూర్వం దేవేభ్యో అమృతస్య నా 3 భాయి । యోమాదదాతి స ఇదేవమా 3 వాః । అహమన్నమన్న మదన్తమా 3 ద్మి । అహం విశ్వం భువనమభ్యభవామ్ । సువర్ణజ్యోతీః । య ఏవం వేద । ఇత్యుపనిషత్ ॥ ౧౧ ॥ సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యం కరవావహై । తేజస్వినావధీతమస్తు మా విద్విషావహై । ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః ॥

భృగుస్త్రయో దశాన్నం ప్రాణోమనోవిజ్ఞాన మితి విజ్ఞానాద్ద్వాదశ ద్వాదశానన్దో దశాన్నం ననిన్ద్యా దన్నం నపరిచక్షీతాన్నం బహుకుర్వీతపృథివ్యాకాశ ఏకాదశైకాదశనకంచ నైక షష్టిదశ ॥ ౧౦ ॥ హరిః ఓమ్ ॥

ఇతి తైత్తిరీయోపనిషది తృతీయప్రశ్నస్సమాప్తః.

నారాయణప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యం
కరవావహై । తేజస్వినావధీతమస్తు మావిద్విషావహై । ఓం శాన్తిః
శాన్తిః శాన్తిః ॥ హరిః ఓమ్ ॥

అమ్భస్యపారే భువనస్య మధ్యే నాకస్య పృష్ఠే మహతో మహీ
యాన్ । శుక్రేణ జ్యోతీగ్ంషి సమనుప్రవిష్టః ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే
అన్తః । యస్మిన్నిదగ్ం సంచ విచైతి సర్వం యస్మిన్దేవా అధి విశ్వే ని
షేదుః । తదేవ భూతం తదు భవ్యమా ఇదం తదక్షరే పరమే వ్యోమన్ ।
యేనావృతం ఖం చ దివం మహీం చ యేనాదిత్యస్తపతి తేజసా భ్రా
జసా చ । యమన్తః సముద్రే కవయో వయన్తి యదక్షరే పరమే ప్రజాః ।
యతః ప్రసూతా జగతః ప్రసూతీ తోయేన జీవాన్వ్యచసర్జ భూమ్యామ్ ।
యదోషధీభిః పురుషాన్పశూగ్ంశ్చ వివేశ భూతాని చరాచరాణి । అతః
పరం నాన్యదణీయసగ్ం హి పరాత్పరం యన్మహతో మహాన్తమ్ ।
యదేకమవ్యక్తమనన్తరూపం విశ్వం పురాణం తమసః పరస్తాత్ ॥
౧ ॥ తదేవర్తం తదు సత్యమాహుస్తదేవ బ్రహ్మ పరమం కవీనామ్ ।
ఇష్టాపూర్తం బహుధా జాతం జాయమానం విశ్వం బిభర్తి భువ
నస్య నాభిః । తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తదు చన్ద్రమాః ॥
తదేవ శుక్రమమృతం తద్బ్రహ్మ తదాపః స ప్రజాపతిః । సర్వే నిమే

షా జజ్ఞిరే విద్యుతః పురుషాదధి । కలాముహూర్తాః కాష్ఠాశ్చాఽ
హోరాత్రాశ్చ సర్వశః । అర్ధమాసా మాసా ఋతవస్సంవత్సరశ్చ
కల్పన్తామ్ । సఆపః ప్రదుఘే ఉభే ఇమే అన్తరిక్షమథో సువః । నైనమూ
ర్ధ్వం నతిర్యఞ్చం నమధ్యే పరిజగ్రభత్ । నతస్యేశే కశ్చనతస్య నా
మమహద్యశః ॥ ౨ ॥ నసందృశే తిష్ఠతి రూపమస్యనచక్షుషాపశ్యతి
కశ్చనైనమ్ । హృదామనీషామనసాఽభిక్లృప్తో యఏనం విదురమృతా
స్తేభవన్తి । అద్భ్యస్సమ్భూతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యష్టౌ । ఏషహిదేవః
ప్రదిశోఽను సర్వాః పూర్వోహిజాతస్స ఉగర్భే అన్తః । సవిజాయమా
నస్సజనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ముఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః । విశ్వతశ్చ
క్షురుతవిశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉతవిశ్వత స్పాత్ । సంబా
హుభ్యాంనమతి సంపతత్రైర్ద్యావాపృథివీ జనయన్దేవ ఏకః । వేన
స్తత్పశ్యన్విశ్వాభువనాని విద్వాన్ యత్రవిశ్వం భవత్యేకనీళమ్
యస్మిన్నిదగ్ం సంచవి చైకగ్ం స ఓతః ప్రోతశ్చవిభుః ప్రజాసు । ప్రత
ద్వోచే అమృతం నువిద్వాన్ గన్ధర్వోనామ నిహితంగుహాసు ॥ 3 ॥ త్రీ
ణిపదాని నిహితాగుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితాఽసత్ । సనోబ
న్ధుర్జనితా సవిధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా । యత్రదేవా
అమృతమానశానా స్తృతీయేధామాన్యభ్యైరయన్త । పరిద్యావా
పృథివీయన్తి సద్యః పరిలోకాన్పరిదిశః పరిసువః । ఋతస్యతన్తుంవిత
తంవిచృత్య తదపశ్యత్తద భవత్ప్రజాసు । పరీత్యలోకాన్పరీత్యభూతాని
పరీత్యసర్వాః ప్రదిశో దిశశ్చ । ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనాఽఽ

త్వానమభిసంబభూవ।సదసస్పతిమద్భుతం ప్రియమిన్ద్రస్య కామ్యమ్। సనిం
మేధామయాసిషమ్।ఉద్దీప్యస్వజాతవేదోఽపఘ్నన్నిరృతింమమ॥౮॥
పశూగ్ంశ్చమహ్యమావహ జీవనంచదిశోదిశ।మానోహిగ్ంసీజ్జాత
వేదో గామశ్వం పురుషంజగత్ । అబిభ్రదగ్న ఆగహి శ్రియామా
పరిపాతయ॥ పురుషస్య విద్మ సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహి
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ
ధీమహి। తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ విద్మహే వక్ర
తుణ్డాయ ధీమహి। తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్ । తత్పురుషాయ
విద్మహే చక్రతుణ్డాయ ధీమహి॥౯॥ తన్నో నన్దిః ప్రచోదయాత్ ।
తత్పురుషాయ విద్మహే మహాసేనాయ ధీమహి। తన్నష్షణ్ముఖః ప్ర
చోదయాత్। తత్పురుషాయ విద్మహే సువర్ణపక్షాయ ధీమహి। త
న్నో గరుడః ప్రచోదయాత్। వేదాత్మనాయ విద్మహే హిరణ్యగర్భా
య ధీమహి। తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్ । నారాయణాయ విద్మ
హే వాసుదేవాయ ధీమహి। తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ । వజ్రన
ఖాయ విద్మహే తీక్ష్ణదగ్ంష్ట్రాయ ధీమహి॥౬॥ తన్నో నారసిగ్ంహః
ప్రచోదయాత్ । భాస్కరాయ విద్మహే మహద్ద్యుతికరాయ ధీమ
హి। తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్ । వైశ్వానరాయ విద్మహే లాలీ
లాయ ధీమహి। తన్నో అగ్నిః ప్రచోదయాత్ । కాత్యాయనాయ
విద్మహే కన్యకుమారి ధీమహి। తన్నో దుర్గిః ప్రచోదయాత్ । సహ
స్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కురా।సర్వగ్ంహరతు మే పాపం దూ

ర్వ్యామశ్వత్థ నాశనీ। కాణ్డాత్కాణ్డాత్ప్రరోహన్తీ పరుషః పరుషః పరి॥౭॥ ఏ
వానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ। యా శతేన ప్రతనోషి సహ
స్రేణ విరోహసి। తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్। అశ్వ
క్రాన్తే రథక్రాన్తే విష్ణుక్రాన్తే వసున్ధరా। శిరసా ధారయిష్యామి
రక్షస్వ మాం పదే పదే। భూమిర్ధేనుర్ధరణీ లోకధారిణీ। ఉద్ధృతాఽ
సి వరాహేణ కృష్ణేన శతబాహునా। మృత్తికే హన మే పాపం యన్మ
యా దుష్కృతం కృతమ్। మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాఽసి కాశ్యపేనాభి
మన్త్రితా। మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్॥౮॥
మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్మే నిర్ణుద మృత్తికే। తయా హతేన పా
పేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్। యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో
అభయం కృధి। మఘవఞ్ఛగ్ధి తవ తన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి।
స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహా విమృధో వశీ। వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నస్స్వ
స్తిదా అభయంకరః। స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా
విశ్వవేదాః। స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు।
ఆపాన్తమన్యుస్తృపలప్రభర్మా ధునిశ్శిమీవాఞ్ఛరుమాం ఋ
జీషీ। సోమో విశ్వాన్యతసా వనాని నార్వాగిన్ద్రం ప్రతిమానాని దేభుః
॥౯॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతస్సురుచో వేన ఆవః।
సబుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాస్సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః।
స్యోనా పృథివి భవానృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛానశ్శర్మ సప్ర
థాః। గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్।

ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ । శ్రీర్మే భజతు । అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు । విష్ణుముఖా వై దేవాశ్ఛన్దోభిరి యాల్లోకానన పజయ్యమభ్యజయన్ । మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహు షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ॥౧౦॥ స్వస్తినో మఘవా కరోతు హన్తుపాప్మా నం యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । సోమానగ్ం స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్ప తే । కక్షీవన్తం య ఔశిజమ్ । శరీరం యజ్ఞశమలం కుసీదం తస్మిన్థ్సీద తు యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్త రతి దుష్కృతాని । తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాప్మానమరా తిం తరేమ । సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిస్సోమం పిబ వృత్రహా శూ ర విద్వాన్ । జహి శత్రూగ్ం రప మృధో నుదస్వాథాభయం కృణుహి విశ్వతో నః । సుమిత్రా న ఆప ఓషధయస్సన్తు దుర్మిత్రాస్తస్మై భూ యాసుర్యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మః । ఆపో హి ష్ఠా మయో భువస్తా న ఊర్జే దధాతన ॥౧౧॥ మహే రణాయ చక్షసే । యో వశ్శి వతమో రసస్తస్య భాజయతేహ నః । ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరంగ మామవో యస్య క్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చ నః । హిరణ్య శృఙ్గం వరుణం ప్రపద్యే తీర్థం మే దేహి యాచితః । యన్మయా భుక్తమ సాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ । తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిస్సవితా చ పునన్తు పునః పునః । నమోఽగ్నయేఽప్సుమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై నమోఽద్భ్యః ॥౧౨॥ యదపాం క్రూరం

యదద్భ్యం యదన్యసాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ । అత్యాశనాదతీపానాద్య
చ్చ ఉగ్రాత్ప్రతిగ్రహాత్ । తన్నో వరుణో రాజా పాణినా హ్యవమర్
శతు । సోఽహమపాపో విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః । నాకస్య పృ
ష్ఠమారుహ్య గచ్ఛే ద్బ్రహ్మసలోకతామ్ । యశ్చాప్సు వరుణస్స పునా
త్వఘమర్షణః । ఇమం మే గఙ్గే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమగ్ం
సచతా పరుష్ణియా । అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్జీకీయే
శృణుహ్యా సుషోమయా । ఋతంచ సత్యంచాభీద్ధాత్తపసోఽధ్యజాయ
త । తతో రాత్రిరజాయత తతస్సముద్రో అర్ణవః ॥ ౧౩ ॥ సముద్రా
దర్ణవాదధి సంవత్సరో అజాయత । అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వ
స్య మిషతో వశీ । సూర్యాచన్ద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వ మకల్ప
యత్ । దివంచ పృథివీంచాన్తరిక్షమథో సువః । యత్పృథివ్యాగ్ం రజ
స్స్వమాన్తరిక్షే విరోదసీ । ఇమాగ్ంస్తదాపో వరుణః పునాత్వఘ
మర్షణః । పునన్తు వసవః పునాతు వరుణః పునాత్వఘమర్షణః । ఏష
భూతస్య మధ్యే భువనస్య గోప్తా । ఏష పుణ్యకృతాం లోకానేష మృత్యో
ర్ హిరణ్మయమ్ । ద్యావాపృథివ్యోర్ హిరణ్మయగ్ం సగ్ంశ్రితగ్ం
సువః ॥ ౧౪ ॥ సనస్సువస్సగ్ంశిశాధి । ఆర్ద్రం జ్వలతి జ్యోతిరహ
మస్మి । జ్యోతిర్జ్వలతి బ్రహ్మాహమస్మి । యోఽహమస్మి బ్రహ్మాహ
మస్మి । అహమస్మి బ్రహ్మాహమస్మి । అహమేవాహం మాం జుహోమి
స్వాహా । అకార్యకార్యవకీర్ణీ స్తేనో భ్రూణహా గురుతల్పగః । వరుణోఽ
పామఘమర్షణస్తస్మాత్పాపాత్ప్రముచ్యతే । రజోభూమిస్త్వమాం

గ్ం రోదయస్య ప్రవదన్తి ధీరాః । ఆక్రాన్త్సముద్రః ప్రథమే విధర్మఞ్జ
నయన్ప్రజా భువనస్య రాజా । వృషా పవిత్రే అధిసానో అవ్యే బృ
హత్సోమో వావృధే సువాన ఇన్దుః ॥౧౩॥

పరస్తాద్యశో గుహాసు మమ చక్రతుణాయ ధీమహి తీక్ష్ణదగ్ం
ష్ట్రాయ ధీమహి పరి ప్రతిష్ఠితం దేభుర్యచ్ఛతు దధాతనాద్భ్యఽ
ణా వస్సువో రాజైకం చ ॥ ౧ ॥

రుద్రో రుద్రశ్చ దన్తిశ్చ నన్దిష్షణ్ముఖ ఏవ చ । గరుడో బ్రహ్మా వి
ష్ణుశ్చ నారసిగ్ం హస్తథైవ చ । ఆదిత్యోఽగ్నిశ్చ దుర్గాశ్చ క్రమేణ
ద్వాదశాభ్యసి । మమవచమసువెనానభావై కాత్యాయనాయ ॥౧॥

జాతవేదసే సునవామ సోమమరాతీయతో నిదహాతి వేదః । స
నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిన్ధుం దురితాఽత్యగ్నిః । తామ
గ్నివర్ణాం తపసా జ్వలన్తీం వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టామ్ ।
దుర్గాం దేవీగ్ం శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః । అగ్నే త్వం
పారయా నవ్యో అస్మాన్థ్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా । పూశ్చ పృథ్వీ
బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః । విశ్వాని నో
దుర్గహా జాతవేదస్సిన్ధుం న నావా దురితాఽతిపర్షి । అగ్నే అత్రివన్మ
నసా గృణానోఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ । పృతనాజితగ్ం సహ
మానముగ్రమగ్నిగ్ం హువేమ పరమాథ్సధస్థాత్ । స నః పర్షదతి
దుర్గాణి విశ్వాత్షామద్దేవో అతిదురితాఽత్యగ్నిః । ప్రత్నోషి కమీ

డ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చహోతానవ్యశ్చసత్సి। స్వాంచాగ్నే తనువంపిప్రయస్వాస్మభ్యంచ సౌభగమాయజస్వ। గోభిర్జుష్టమయుజోనిషిక్తం తవేన్ద్రవిష్ణోరనుసంచరేమ। నాకస్యపృష్ఠమభిసంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహమాదయన్తామ్ ॥ ౧౬ ॥ ౨ ॥

భూరన్నమగ్నయే పృథివ్యై స్వాహా భువోఽన్నం వాయవేఽన్తరిక్షాయస్వాహా సువరన్నమాదిత్యాయ దివేస్వాహా భూర్భువస్సువరన్నం చన్ద్రమసే దిగ్భ్యస్స్వాహా నమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యో భూర్భువస్సువరన్నమోమ్ ॥ ౧౭ ॥ ౩ ॥

భూరగ్నయే పృథివ్యైస్వాహా భువో వాయవేఽన్తరిక్షాయ స్వాహా సువరాదిత్యాయ దివేస్వాహా భూర్భువస్సువశ్చన్ద్రమసే దిగ్భ్యస్స్వాహా నమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యో భూర్భువస్సువరగ్న ఓమ్ ॥ ౧౮ ॥ ౪

భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహతేచ స్వాహా భువో వాయవేచాన్తరిక్షాయచమహతేచ స్వాహా సువరాదిత్యాయచదివేచ మహతేచ స్వాహా భూర్భువస్సువశ్చన్ద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యశ్చ దిగ్భ్యశ్చమహతేచ స్వాహా నమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యో భూర్భువస్సువర్మహరోమ్ ॥ ౧౯ ॥ ౫ ॥

పాహినో అగ్న ఏనసే స్వాహా। పాహినో విశ్వవేదసే స్వాహా। యజ్ఞంపాహి విభావసో స్వాహా। సర్వంపాహి శతక్రతో స్వాహా ॥ ౨౦ ॥ ౬ ॥

పాహినో అగ్న ఏకయా। పాహ్యుతద్వితీయయా। పాహ్యూర్జం

తృతీయయా । ప్రాహిగ్రీభిశ్చత స్పృభిర్వ్యాప్తోస్వాహా॥౨౧॥౭॥

యశ్ఛన్దసామృషభో విశ్వరూపశ్ఛన్దోభ్యశ్ఛన్దాగ్ంస్యావివేశ। సచాగ్ం శిక్యఃపురో వాచోపనిషదిన్ద్రోజ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయర్షిభ్యో నమోదేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్యోభూర్భువస్సువశ్ఛన్ద ఓమ్॥ ౨౨॥౮॥

నమోబ్రహ్మణేధారణంమే అస్త్వనిరాకరణం ధారయితాభూయాసంకర్ణ యోశ్శ్రుతంమాచ్యోఢ్వం మమాముష్యఓమ్ ॥౨౩ ౯॥

ఋతంతపస్సత్యం తపశ్శ్రుతంతపశ్శాన్తం తపోదమస్తపశ్శమస్తపోదానం తపోయజ్ఞం తపో భూర్భువస్సువర్బ్రహ్మైతదుపాస్స్వై తత్తపః॥౨౪॥౧౦॥

యథావృక్షస్యసంపుష్పితస్యదూరాద్గన్ధోవాత్యేవం పుణ్యస్య కర్మణోదూరాద్గన్ధోవాతియథాఽసిధారాం కర్తేఽవహితామవక్రామే యద్యువేయువె హవా విహ్వయిష్యామి కర్తంపతిష్యామీత్యేవమమృతాదాత్మానం జుగుప్సేత్ ॥౨౫॥ ౧౧॥

అణోరణీయాన్మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్యజన్తోః। తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుఃప్రసాదా న్మహిమానమీశమ్। సప్తప్రాణాః ప్రభవన్తి తస్మాత్సప్తార్చిషస్సమిధస్సప్తజిహ్వాః। సప్తఇమేలోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాంనిహితాస్సప్తసప్త।అతస్సముద్రాగిరయశ్చసర్వేఽస్మాథ్స్యన్దన్తేసిన్ధవస్సర్వరూపాః। అతశ్చ విశ్వాఓషధయోరసాచ్చయేనైష భూతస్తిష్ఠత్యన్తరాత్మా। బ్రహ్మాదేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషో

మృగాణామ్। శ్యేనో గృధ్రాణాగ్ం స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమః పవిత్ర
మత్యేతి రేభన్। అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం
జనయన్తీగ్ం సరూపామ్। అజో హ్యేకో జుషమాణోఽనుశేతే జహా
త్యేనాం భుక్తభోగామజోఽన్యః ॥ ౧౬ ॥ హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్త
రిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్। నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమ
సదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్। ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృ
తమస్య యోనిర్ఘృతే శ్రితో ఘృతమువస్య ధామ। అనుష్వధమావహ
మాదయస్వ స్వాహాకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్। సముద్రాదూర్మి
ర్మధుమాగ్ం ఉదారదుపాగ్ంశునా సమమృతత్వమానట్। ఘృతస్య
నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానామమృతస్య నాభిః। వయం నామ
ప్రబ్రవామా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః। ఉపబ్రహ్మా
శృణవచ్ఛస్యమానం చతుశ్శృఙ్గోఽవమీద్గౌర ఏతత్। చత్వారి శృఙ్గా
త్రయో అస్య పాదా ద్వే శీర్షే సప్త హస్తాసో అస్య। త్రిధా బద్ధో వృష
భో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ ॥ ౧౭ ॥ త్రిధా హితం పణి
భిర్గుహ్యమానం గవి దేవాసో ఘృతమన్వవిన్దన్। ఇన్ద్ర ఏకగ్ం సూర్య
ఏకం జజాన వేనాదేకగ్ం స్వధయా నిష్టతక్షుః। యో దేవానాం ప్రథమం
పురస్తాద్విశ్వాధియో రుద్రో మహర్షిః। హిరణ్యగర్భం పశ్యత జాయ
మానగ్ం స నో దేవశ్శుభయా స్మృత్యా సంయునక్తు। యస్మాత్పరం నా
పరమస్తి కిఞ్చిద్యస్మాన్నాణీయో న జ్యాయోఽస్తి కశ్చిత్। వృక్ష ఇవ స్త
బ్ధో దివి తిష్ఠత్యేకస్తేనేదం పూర్ణం పురుషేణ సర్వమ్। న కర్మణా

నప్రజయా ధనేనత్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః।పరేణనాకం నిహితం గుహాయాం విభ్రాజదేతద్యతయోవిశన్తి । వేదాన్తవిజ్ఞానసునిశ్చితార్థాస్సంన్యాసయోగాద్యతయశ్శుద్ధసత్త్వాః। తేబ్రహ్మలోకేతుపరాన్తకాలే పరామృతాత్పరిముచ్యన్తిసర్వే। దహ్రంవిపాపంపరవేశ్మభూతం యత్పుణ్డరీకంపురమధ్యసగ్ంస్థమ్ । తత్రాపిదహ్రంగగనంవిశోకస్తస్మిన్ యదన్తస్తదుపాసితవ్యమ్। యోవేదాదౌస్వరః ప్రోక్తోవేదాన్తేచప్రతిష్ఠితః । తస్యప్రకృతిలీనస్య యః పరస్సమహేశ్వరః॥ ౨౮ ॥

అజో౽న్య ఆవివేశసర్వేషాత్వారిచ॥ ౧౨॥

సహస్రశీర్షందేవంవిశ్వాక్షంవిశ్వశమ్భువమ్ । విశ్వంనారాయణం దేవమక్షరం పరమంపదమ్ ।విశ్వతఃపరమాన్నిత్యం విశ్వంనారాయణగ్ం హరిమ్ । విశ్వమేవేదం పురుషస్తద్విశ్వముపజీవతి ।పతింవిశ్వస్యాత్మేశ్వరగ్ం శాశ్వతగ్ం శివమచ్యుతమ్ । నారాయణంమహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం పరాయణమ్ । నారాయణపరో జ్యోతిరాత్మా నారాయణఃపరః । నారాయణపరంబ్రహ్మతత్త్వం నారాయణః పరః। నారాయణపరోధ్యాతా ధ్యానంనారాయణః పరః। యచ్చకించిజ్జగత్సర్వం దృశ్యతే శ్రూయతే౽పివా ॥ ౨౮॥ అన్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్యనారాయణస్స్థితః । అనన్తమవ్యయం కవిగ్ం సముద్రే౽న్తం విశ్వశమ్భువమ్।పద్మకోశ ప్రతీకాశగ్ంహృదయంచాప్యధోముఖమ్। అధోనిష్ట్యా వితస్త్యాన్తేనాభ్యాము పరితిష్ఠతి।జ్వాలమాలాకులంభాతి విశ్వస్యాయతనంమహత్ । సన్తతగ్ంశిలాభిస్తులమ్బత్యాకోశసంని

భమ్ । తస్యాన్తే సుషిరగ్ం సూక్ష్మం తస్మిన్సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ । తస్య మధ్యే మహానగ్నిర్విశ్వార్చిర్విశ్వతోముఖః । సోఽగ్రభుగ్విభజన్తిష్ఠన్నాహారమజరః కవిః । తిర్యగూర్ధ్వమధశ్శాయీ రశ్మయస్తస్య సన్తతా । సన్తాపయతి స్వం దేహమాపాదతలమస్తకః । తస్య మధ్యే వహ్నిశిఖా అణీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితః । నీలతోయదమధ్యస్థా ద్విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా । నీవారశూకవత్తన్వీ పీతా భాస్వత్యణూపమా । తస్యాశ్శిఖాయా మధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః । స బ్రహ్మ స శివస్స హరిస్సేన్ద్రస్సోఽక్షరః పరమస్స్వరాట్ ॥ 30 ॥

అపి వా సన్తతా పటః ॥ ౧౩

ఆదిత్యో వా ఏష ఏతన్మణ్డలం తపతి తత్ర తా ఋచస్తదృచా మణ్డలగ్ం స ఋచాం లోకోఽథ య ఏష ఏతస్మిన్మణ్డలేఽర్చిర్దీప్యతే తాని సామాని స సామ్నాం లోకోఽథ య ఏష ఏతస్మిన్మణ్డలేఽర్చిషి పురుషస్తాని యజూగ్ంషి స యజుషా మణ్డలగ్ం స యజుషాం లోకస్సైషా త్రయ్యేవ విద్యా తపతి య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషః ॥ 31 ॥ ౧౪

ఆదిత్యో వై తేజ ఓజో బలం యశశ్చక్షుశ్శ్రోత్రమాత్మా మనో మన్యుర్మనుర్మృత్యుస్సత్యో మిత్రో వాయురాకాశః ప్రాణో లోకపాలః కః కిం కం తత్సత్యమన్నమమృతో జీవో విశ్వః కతమస్స్వయమ్భు బ్రహ్మైతదమృత ఏష పురుష ఏష భూతానామధిపతిర్బ్రహ్మణస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోత్యేతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యగ్ం సార్ష్టితాగ్ం సమానలోకతామాప్నోతి య ఏవం వేదేత్యు

ప్రవిశత్ ॥ ౩౨॥ ౧౫॥

నిధనపతయేనమః । నిధనపతాన్తికాయనమః । ఊర్ధ్వాయనమః । ఊర్ధ్వలిఙ్గాయ నమః । హిరణ్యాయనమః । హిరణ్యలిఙ్గాయ నమః । సువర్ణాయ నమః । సువర్ణలిఙ్గాయనమః । దివ్యాయనమః దివ్యలిఙ్గాయ నమః । భవాయ నమః ॥ ౩౩ ॥ భవలిఙ్గాయ నమః । శర్వాయనమః । శర్వలిఙ్గాయనమః। శివాయనమః। శివలిఙ్గాయనమః జ్వలాయనమః। జ్వలలిఙ్గాయ నమః। ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిఙ్గాయ నమః । పరమాయనమః । పరమలిఙ్గాయ నమః । ఏతథ్సోమస్య సూర్యస్య సర్వలిఙ్గగ్ం స్థాపయతి పాణిమన్త్రం పవిత్రమ్ ॥ ౩౪ ॥ ౧౬ ॥

సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ వైనమోనమః । భవేభవే నాతిభవే భవస్వమామ్ । భవోద్భవాయ నమః॥ ౩౫॥ ౧౭

వామదేవాయ నమోజ్యేష్ఠాయ నమశ్శ్రేష్ఠాయ నమోరుద్రాయ నమః కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమోబలాయ నమో బలప్రమథనాయ నమస్సర్వభూత దమనాయ నమోమనోన్మనాయనమః ॥ ౩౬ ॥ ౧౮ ॥

అఘోరేభ్యోఽథఘోరేభ్యో ఘోరఘోరతరేభ్యః। సర్వేభ్యస్సర్వశర్వేభ్యో నమస్తే అస్తురుద్రరూపేభ్యః ॥ ౩౭ ॥ ౧౯ ॥

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి। తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౩౮ ॥ ౨౦ ॥

ఈశానస్సర్వవిద్యానామీశ్వరస్సర్వభూతానాం బ్రహ్మాఽధిపతిర్బ్రహ్మణోఽధిపతిర్బ్రహ్మా శివో మే అస్తు సదాశివోమ్ ॥ ౩౯ ॥ ౨౧॥

నమో హిరణ్యబాహవే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయేఽమ్బికాపతయ ఉమాపతయే పశుపతయే నమోనమః ॥ ४० ॥ ౨౨ ॥

ఋతగ్ం సత్యం పరంబ్రహ్మపురుషం కృష్ణపిఙ్గలమ్ । ఊర్ధ్వరేతంవిరూపాక్షం విశ్వరూపాయవై నమోనమః ॥ ४१ ॥ ౨౩ ॥

సర్వోవైరుద్రస్తస్మై రుద్రాయనమో అస్తు। పురుషోవైరుద్రస్సన్మహోనమోనమః । విశ్వం భూతం భువనం చిత్రం బహుధాజాతంజాయమానంచ యత్ । సర్వోహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయనమో అస్తు ॥ ४२ ॥ ౨४ ॥

కద్రుద్రాయప్రచేతసే మీఢుష్టమాయతవ్యసే। వోచేమశన్తమగ్ంహృదే।సర్వోహ్యేషరుద్రస్తస్మైరుద్రాయనమో అస్తు॥४३॥౨౫

యస్య వైకఙ్కత్యగ్నిహోత్రహవణీభవతిప్రత్యేవాస్యాహుతయస్తిష్ఠన్త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ४४ ॥ ౨౬ ॥

కృణుష్వపాజ ఇతిపఞ్చ ॥ ४५ ॥ ౨౭ ॥

అదితిర్దేవా గన్ధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసురాస్తేషాగ్ంసర్వభూతానాం మాతామేదినీ మహతామహీ సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీబహులా విశ్వాభూతాకతమాకాయా సా సత్యేత్యమృతేతి వసిష్ఠః ॥ ४६ ॥ ౨౮

ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతాన్యాపః ప్రాణావాఆపః పశవ ఆపోఽన్నమాపోఽమృత మాపస్సంరాడపో విరాడాపస్స్వ

రాడా ప్రశ్ఛన్నాగ్ం స్యాపో జ్యోతీగ్ం ష్యాపోయజూగ్ంష్యా పస్సత్య మాపస్సర్వా దేవతా ఆపో భూర్భువస్సువరాప ఓమ్ ॥ ౪౭ ॥ ౨౯ ॥

ఆపఃపునన్తు పృథివీం పృథివీ పూతాపు నాతుమామ్। పునన్తు బ్రహ్మణ స్పతిర్బ్రహ్మాపూతా పునాతుమామ్। యదుచ్ఛిష్టమభోజ్యం యద్వాదుశ్చరితం మమ। సర్వంపునన్తుమామాపోసతాంచప్రతి గ్రహగ్ం స్వాహా॥ ౪౮॥౩౦॥

అగ్నిశ్చమామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చ మన్యుకృతేభ్యః పాపేభ్యోరక్షన్తామ్। యదహ్నా పాపమకార్షమ్ ।మనసావాచాహ స్తాభ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా । అహస్తదవలుమ్పతు । య త్కించ దురితంమయి। ఇదమహం మామమృతయోనౌ । సత్యేజ్యో తిషి జుహోమిస్వాహా ॥ ౪౯ ॥ ౩౧ ॥

సూర్యశ్చ మామన్యుశ్చ మన్యుపతయశ్చమన్యుకృతే భ్యః పాపేభ్యోరక్షన్తామ్। యద్రాత్రియాపాపమకార్షమ్। మనసా వాచాహస్తా భ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణశిశ్నా। రాత్రిస్తదవలుమ్ప తు। యత్కించదురితంమయి।ఇదమహం మామమృతయోనౌ । సూ ర్యేజ్యోతిషిజుహోమిస్వాహా ॥ ౫౦॥౩౨॥

ఓమిత్యేకాక్షరంబ్రహ్మ। అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మఇత్యార్షమ్। గాయత్రంఛన్దం పరమాత్మంసరూపమ్ । సాయుజ్యం వినియోగమ్। ॥౫౧॥ ॥౩౩॥

ఆయాతువరదా దేవీఅక్షరం బ్రహ్మసంమితమ్ గాయత్రీం

ఛన్దసాం మాతేదం బ్రహ్మజుషస్వమే। యదహ్నాత్కురుతే పాపం తద
హ్నాత్ప్రతి ముచ్యతే। యద్రాత్రియాత్కురుతే పాపం తద్రాత్రి
యాత్ప్రతిముచ్యతే। సర్వవర్ణే మహాదేవి సన్ధ్యావిద్యే సరస్వతి॥
॥౫౨॥ ౩౪॥

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామనా
మాసి విశ్వమసి విశ్వాయుస్సర్వమసి సర్వాయురభిభూరోం గాయ
త్రీమావాహయామి సావిత్రీ మావాహయామి సరస్వతీ మావా
హయామి ఛన్దఋషీనావాహయామి శ్రియమావాహయామి గా
యత్రియా గాయత్రీచ్ఛన్దో విశ్వామిత్రఋషిస్సవితా దేవతాఽగ్ని
ర్ముఖం బ్రహ్మ శిరో విష్ణుర్హృదయగ్ం రుద్రశ్శిఖా పృథివీయోనిః
ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా సాఙ్ఖ్యాయ
నసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్విగ్ంశత్యక్షరా త్రిపదా షట్కుక్షిః
పఞ్చశీర్షోపనయనే వినియోగః ఓం భూః। ఓం భువః। ఓగ్ం సువః। ఓం
మహః। ఓం జనః। ఓం తపః। ఓగ్ం సత్యమ్। ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం
భర్గో దేవస్య ధీమహి। ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ఓమాపో
జ్యోతీరసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥౫౩॥ ॥౩౫॥

ఉత్తమే శిఖరే జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని బ్రాహ్మణేభ్యో
ఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛ దేవి యథాసుఖమ్। స్తుతో మయా వరదా వేద
మాతా ప్రచోదయన్తీ పవనే ద్విజాతా। ఆయుః పృథివ్యాం ద్రవిణం
బ్రహ్మవర్చసం మహ్యం దత్వా ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్॥ ౫౪॥ ౩౬॥

ఘృణిస్సూర్య ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్యక్షరమ్। మధుక్షరన్తి త

ద్రసమ్ । సత్యం వైతద్బ్రహ్మ నా౽పొ జ్యోతీరసో౽మృతం బ్రహ్మ భూ ర్భువస్సువరోమ్ ॥ ౫౫ ॥ ౩౭ ॥

బ్రహ్మమేతు మామ్ । మధు మేతు మామ్ । బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ । యాస్తే సోమ ప్రజావత్సో౽భిసో అహమ్ । దుఃష్వప్నహాం దురు ష్షహ । యాస్తే సోమ ప్రాణాగ్ంస్తాఞ్జుహోమి । త్రిసుపర్ణమయా చితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మణా స్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆసహ స్రాత్పఙ్క్తిం పునన్తి । ఓమ్ ॥ ౫౬ ॥ ౩౮ ॥

బ్రహ్మ మేధయా । మధుమేధయా । బ్రహ్మమేవ మధుమేధ యా । అద్యానో దేవ సవితః ప్రజావథ్సావీస్సౌభగమ్ । పరాదుష్ష్వప్ని యగ్ంసువ । విశ్వాని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ । యద్భద్రం త న్మ ఆసువ । మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సిన్ధవః । మాధ్వీర్న స్సన్త్వోషధీః । మధునక్త ముతోషసి మధుమత్పార్థివగ్ంరజః । మధు ద్యౌరస్తునః పితా । మధుమాన్నో వనస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః మాధ్వీర్గావో భవన్తునః । య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రా హ్మణాయదద్యాత్ । భ్రూణహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే బ్రాహ్మ ణా స్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆసహస్రాత్పఙ్క్తిం పు నన్తి । ఓమ్ ॥ ౫౭ ॥ ౩౯ ॥

బ్రహ్మమేధవా । మధుమేధవా । బ్రహ్మమేవ మధుమేధవా । బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ ।

శ్యేనో గృధ్రాణాగ్ం స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమః పవిత్ర మత్యేతి
రేభన్ । హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దు-
రోణసత్ । నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా
ఋతం బృహత్ । ఋచే త్వా రుచే త్వా సమిత్స్రవన్తి సరితో న ధేనాః ।
అన్తర్ హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా అభిచాకశీ
మి । హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్థ్సుపర్ణో మధుకృత్కు-
లాయీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే
స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ । య ఇదం త్రిసుపర్ణమయా
చితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ । వీరహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి । యే
బ్రాహ్మణాస్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి । ఆసహస్రా
త్పఙ్క్తిం పునన్తి ఓమ్ ॥౫౮॥ ౪౦॥

మేధా దేవీ జుషమాణా న ఆగాద్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమా-
నా । త్వయా జుష్టా నుదమానా దురుక్తాన్బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః ।
త్వయా జుష్ట ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మాగతశ్రీరుత త్వయా । త్వ
యా జుష్టశ్చిత్రం విన్దతే వసు సా నో జుషస్వ ద్రవిణో న మేధే ॥౫౯॥

మేధాం మ ఇన్ద్రో దదాతు మేధాం దేవీ సరస్వతీ । మేధాం
మే అశ్వినావుభావాధత్తాం పుష్కరస్రజా । అప్సరాసు చ యా మేధా
గన్ధర్వేషు చ యన్మనః । దైవీం మేధా సరస్వతీ సా మాం మేధా సురభి
ర్జుషతాగ్ం స్వాహా ॥ ౬౦॥౪౧॥

ఆ మాం మేధా సురభిర్విశ్వరూపా హిరణ్యవర్ణా జగతీ జగ-

మ్యా। ఊర్జస్వతీ పయసాపిన్వమానాసామాం మేధాసుప్రతీకాజుషన్తామ్॥ ౬౧ ॥౪౩ ॥

మయిమేధాం మయిప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతుమయి మేధాం మయిప్రజాం మయీన్ద్ర ఇన్ద్రియందధాతు మయిమేధాం మయి ప్రజాం మయిసూర్యో భ్రాజోదధాతు ॥ ౬౨ ॥ ౪౪॥

అపైతుమృత్యుర మృతంనఆగన్వైవస్వతోనో అభయంకృణోతు। పర్ణం వనస్ప తేరివాభినశ్శీయతాగ్ం రయిస్సచతాన్నశ్శచీపతిః ॥ ౬౩ ॥ ౪౫ ॥

పరంమృత్యో అనుపరేహి పన్థాం యస్తేస్వ ఇతరో దేవయానాత్। చక్షుష్మతే శృణ్వతేతే బ్రవీమి మానఃప్రజాగ్ం రీరిషో మోతవీరాన్ ॥ ౬౪ ॥ ౪౬ ॥

వాతం ప్రాణం మనసాఽన్వారభామహేప్రజాపతింయో భువనస్యగోపాః। సనోమృత్యోస్త్రాయతాం పాత్వగ్ంహసోజ్యోగ్జీవాజరామశీమహి ॥ ౬౫ ॥ ౪౭ ॥

అముత్రభూయాదధ యద్యమస్య బృహస్పతే అభిశస్తేరముఞ్చః। ప్రత్యౌహతామశ్వినామృత్యుమస్మాద్దేవానా మగ్నే భిషజాశచీభిః ॥ ౬౬ ॥ ౪౮ ॥

హరిగ్ంహరన్తమనుయన్తి దేవావిశ్వస్యేశానం వృషభంమతీనామ్ । బ్రహ్మసరూపమనుమేదమాగాదయనంమా వివధీర్విక్రమస్వ ॥ ౬౭ ॥ ౪౯ ॥

శతైర్హిరగ్నిమిన్ధానఉభౌలోకౌ సనేమహమ్ । ఉభయోర్లోక యోర్ ఋధ్వాఽతిమృత్యుంతరామ్యహమ్ ॥ ౬౮ ॥ ౫౦ ॥

మానాభిదోమృత్యోర్మావధీన్మామేబలం వివృహోమాప్రమోషీః । ప్రజాం మామేరీరిష ఆయురుగ్రనృచక్షసం త్వాహవిషావిధేమ ॥ ౬౯ ॥ ౫౧ ॥

మానోమహాన్తముతమానోఅర్భకం మానఉక్షన్తముత మానఉక్షితమ్ । మానోవధీఃపితరం మోతమాతరం ప్రియామానస్తనువోరుద్రరీరిషః ॥ ౭౦ ॥ ౫౨ ॥

మానస్తోకేతనయె మానఆయుషిమానోగోషుమానో అశ్వేషురీరిషః । వీరాన్మానోరుద్ర భామితో వధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమతే ॥ ౭౧ ॥ ౫౩॥

ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ యత్కామాస్తె జుహుము స్తన్నో అస్తు వయగ్ంస్యామపతయోరయీణామ్॥ ౭౨ ॥ ౫౪ ॥

స్వస్తిదావిశస్పతి వృత్రహా విమృధోవశీ। వృషేన్ద్రః పురఏతునస్స్వస్తిదాఅభయంకరః ॥ ౭౩ । ౫౫ ॥

త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్। ఉర్వారుకమివబన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ ॥౭౪॥ ౫౬॥

యేతేసహస్రమయుతంపాశా మృత్యో మర్త్యాయ హన్తవే తాన్ యజ్ఞస్యమాయయాసర్వానవయజామహే॥ ౭౫ ॥ ౫౭ ॥

మృత్యవై స్వాహా మృత్యవై స్వాహా ॥౭౬॥౫౮॥

దేవకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా। మనుష్యకృతస్యైన సోఽవయజనమసి స్వాహా। పితృకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా। ఆత్మకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా। అన్యకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా। అస్మత్కృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా। యద్దివా చ నక్తం చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా। యత్స్వపన్తశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా। యత్సుషుప్తశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా। యద్విద్వాగ్ంసశ్చావిద్వాగ్ంసశ్చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా। ఏనస ఏనసోఽవయజనమసి స్వాహా॥ ౭౭॥౫౯॥

యద్వో దేవాశ్చకృమ జిహ్వయా గురు మనసో వా ప్రయుతీ దేవహేడనమ్। అరావా యో నో అభిదుచ్ఛునాయతే తస్మిన్ తదేనో వసవో నిధేతన స్వాహా॥౭౮॥౬౦॥

కామోఽకార్షీన్నమో నమః। కామోఽకార్షీత్కామః కరోతి నాహం కరోమి కామః కర్తా నాహం కర్తా కామః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా॥౭౯॥౬౧॥

మన్యురకార్షీన్నమో నమః। మన్యురకార్షీన్మన్యుః కరోతి నాహం కరోమి మన్యుః కర్తా నాహం కర్తా మన్యుః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా॥౮౦॥౬౨॥

తిలాఞ్జుహోమి సరసాగ్ం సపిష్టాన్గన్ధార మమ చిత్తే రమన్తు

స్వాహా। గావోహిరణ్యంధనమన్నపానగ్ంసర్వేషాగ్ంశ్రియైస్వాహా।
శ్రియంచలక్ష్మీంచ పుష్టించ కీర్తించానృణ్యతామ్ । బ్రాహ్మణ్యం
బహుపుత్రతాం। శ్రద్ధామేధే ప్రజాస్సందదాతు స్వాహా॥౮౧॥ ౬౩॥

తిలాఃకృష్ణాస్తిలాశ్శ్వేతాస్తిలాస్సౌమ్యావశానుగాః।తిలాఃపున
న్తుమేపాపం యత్కించిద్దురితంమయి స్వాహా। చోరస్యాన్నంనవశ్రా
ద్ధం బ్రహ్మహాగురుతల్పగః।గోస్తేయగ్ంసురాపానం భ్రూణహత్యాతి
లాశాన్తిగ్ంశమయన్తు స్వాహా। శ్రీశ్చలక్ష్మీశ్చ పుష్టీశ్చ కీర్తించా
నృణ్యతామ్। బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధా ప్రజ్ఞాతు
జాతవేదస్సందదాతు స్వాహా॥౮౨॥౬౪॥

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానామేశుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం
విరజావిపాప్మాభూయాసగ్ం స్వాహా। వాఙ్మనశ్చక్షుశ్శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రా
ణరేతో బుద్ధ్యాకూతిస్సంకల్పామే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజావి
పాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా । త్వక్చర్మమాగ్ంసరుధిరమేదోమ
జ్జాస్నాయవోఽస్థీనిమే శుధ్యన్తాంజ్యోతిరహం విరజా విపాప్మాభూ
యాసగ్ంస్వాహా। శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోరూదరజఙ్ఘ శిశ్నోపస్థ
పాయవోమేశుధ్యన్తాం జ్యోతిరహంవిరజావిపాప్మాభూయాసగ్ం స్వా
హా। ఉత్తిష్ఠపురుష హరితపిఙ్గల లోహితాక్షి దేహిదేహి
దదాపయితామే శుధ్యన్తాంజ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయా
సగ్ం స్వాహా॥౮౩॥౬౫॥

పృథివ్యాపస్తేజోవాయురాకాశా మేశుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం

విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। శబ్దస్పర్శరూపరసగన్ధా మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। మనోవాక్కాయకర్మాణి మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। అవ్యక్తభావైరహంకారైర్జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। ఆత్మా మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। అన్తరాత్మా మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। పరమాత్మా మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా। క్షుధే స్వాహా। క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా। వివిట్ట్యై స్వాహా। ఋగ్విధానాయ స్వాహా। కషోత్కాయ స్వాహా। క్షుత్పిపాసామలం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీర్నాశయామ్యహమ్। అభూతిమసమృద్ధిం చ సర్వాన్నిర్ణుద మే పాప్మానగ్ం స్వాహా। అన్నమయప్రాణమయ మనోమయ విజ్ఞానమయమానన్దమయమాత్మా మే శుధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసగ్ం స్వాహా ॥౨౪॥౬౬॥

అగ్నయే స్వాహా। విశ్వేభ్యో దేవేభ్యస్స్వాహా । ధ్రువాయ భూమాయ స్వాహా। ధ్రువక్షితయే స్వాహా। అచ్యుతక్షితయే స్వాహా। అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా। ధర్మాయ స్వాహా। అధర్మాయ స్వాహా। అద్భ్యస్స్వాహా। ఓషధివనస్పతిభ్యస్స్వాహా॥౨౫॥

రక్షోదేవజనేభ్యస్స్వాహా ।గృహ్యాభ్యస్స్వాహా।అవసానేభ్యస్స్వాహా । అవసానపతిభ్యస్స్వాహా।సర్వభూతేభ్యస్స్వాహా। కామాయ స్వాహా । అన్తరిక్షాయ స్వాహా । యదేజతి జగతి యచ్చ చేష్టతి

పామ్యో భాగోయన్నా మైన్న స్వాహా। పృథివ్యై స్వాహా। అన్తరి
క్షాయ స్వాహా॥౧౬॥ దివే స్వాహా। సూర్యాయ స్వాహా। చన్ద్ర
మసే స్వాహా। నక్షత్రేభ్యస్స్వాహా। ఇన్ద్రాయ స్వాహా। బృహస్ప
తయే స్వాహా। ప్రజాపతయే స్వాహా। బ్రహ్మణే స్వాహా। స్వధా
పితృభ్యస్స్వాహా। నమో రుద్రాయ పశుపతయే స్వాహా ॥౧౭॥
దేవేభ్యస్స్వాహా। పితృభ్యస్స్వధాఽస్తు। భూతేభ్యో నమః। మను
ష్యేభ్యో హన్తా। ప్రజాపతయే స్వాహా। పరమేష్ఠినే స్వాహా। య
థాకూపశ్శతధారస్సహస్రధారో అక్షితః। ఏవా మే అస్తు ధాన్యగ్ం
సహస్రధారమక్షితమ్। ధనధాన్యై స్వాహా। యే భూతాః ప్రచరన్తి
దివానక్తం బలిమిచ్ఛన్తో వితుదస్య ప్రేష్యాః। తేభ్యో బలిం పుష్టికా
మో హరామి మయి పుష్టిం పుష్టిపతిర్దధాతు స్వాహా॥ ౧౮॥

ఓషధివనస్పతిభ్యస్స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా నమో రు
ద్రాయ పశుపతయే స్వాహా వితుదస్య ప్రేష్యా ఏకం చ ॥౬౭॥

ఓం తద్బ్రహ్మ। ఓం తద్వాయుః। ఓం తదాత్మా। ఓం తథ్స
త్యమ్। ఓం తథ్సర్వమ్। ఓం తత్పురోర్నమః। అన్తశ్చరతి భూతేషు
గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు। త్వం యజ్ఞస్త్వం వషట్కారస్త్వమిన్ద్ర
స్త్వగ్ం రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతిః। త్వం తదాప
ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువస్సువరోమ్॥౧౯॥౬౧॥

శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। శ్రద్ధాయా
మపానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిష్టోఽ

మృతం జుహోమి। శ్రద్ధాయాముదానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। శ్రద్ధాయాగ్ం సమానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। బ్రహ్మణి మ ఆత్మాఽమృతత్వాయ । అమృతోపస్తరణమసి। శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి । శివో మా విశాప్రదాహాయ। ప్రాణాయ స్వాహా॥ ౮౦॥ శ్రద్ధాయామపానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి । శివో మా విశాప్రదాహాయ । అపానాయ స్వాహా। శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। శివో మా విశాప్రదాహాయ। వ్యానాయ స్వాహా శ్రద్ధాయాముదానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి। శివో మా విశాప్రదాహాయ । ఉదానాయ స్వాహా । శ్రద్ధాయాగ్ం సమానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి । శివో మా విశాప్రదాహాయ । సమానాయ స్వాహా। బ్రహ్మణి మ ఆత్మాఽమృతత్వాయ। అమృతాపిధానమసి॥ ౮౧॥ ప్రాణాయ స్వాహా సమానే నివిష్టోఽమృతం జుహోమి చ త్వాం చ॥ ౬౮॥

శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్। ప్రాణమన్నేనాప్యాయస్వ । శ్రద్ధాయామపానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । అపానమన్నేనాప్యాయస్వ । శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । వ్యానమన్నేనాప్యాయస్వ । శ్రద్ధాయాముదానే నివిశ్యామృతగ్ంహుతమ్ ఉదానమన్నేనాప్యాయస్వ । శ్రద్ధాయాగ్ం సమానే నివిశ్యామృతగ్ం హుతమ్ । సమానమన్నేనాప్యాయస్వ॥ ౮౨॥ ౭౦॥

అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషోఽఙ్గుష్ఠం చ సమాశ్రితః। ఈశస్సర్వస్య

జగతః ప్రభు ప్రీణాతి విశ్వభుక్ ॥౯-౩॥౭౧॥

వాఙ్మ ఆసన్ । నసోః ప్రాణః । అక్ష్యోశ్చక్షుః । కర్ణయో శ్శ్రోత్రమ్ । బాహువోర్బలమ్ । ఊరువోరోజః । అరిష్టావిశ్వాన్యఙ్గాని తనూః । తనువా మే సహ నమస్తే అస్తు మామాహిగ్ంసీః ॥౯-౪॥౭౨॥

వయస్సుపర్ణా ఉపసేదురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాధమానాః । అపధ్వాన్తమూర్ణుహి పూర్ధి చక్షుర్ముముగ్ధ్యస్మాన్నిధయేఽవ బద్ధాన్ ॥౯-౫॥౭౩॥

ప్రాణానాం గ్రన్థిరసి రుద్రో మా విశాన్తకః । తేనాన్నేనాప్యాయస్వ ॥౯-౬॥ ౭౪॥

నమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి ॥౯-౭॥ ౭౫॥

త్వమగ్నే ద్యుభిస్త్వమాశుశుక్షణిస్త్వమద్భ్యస్త్వమశ్మనస్పరి త్వం వనేభ్యస్త్వమోషధీభ్యస్త్వం నృణాం నృపతే జాయసే శుచిః ॥౯-౮॥౭౬॥

శివేన మే సంతిష్ఠస్వ స్యోనేన మే సంతిష్ఠస్వ సుభూతేన మే సంతిష్ఠస్వ బ్రహ్మవర్చసేన మే సంతిష్ఠస్వ యజ్ఞస్యర్ధిమను సంతిష్ఠస్వోప తే యజ్ఞ నమ ఉప తే నమ ఉప తే నమః ॥౯-౯॥ ౭౭॥

సత్యం పరం పరగ్ం సత్యగ్ం సత్యేన న సువర్గాల్లోకాచ్చ్యవన్తే కదాచన సతాగ్ం హి సత్యం తస్మాథ్సత్యే రమన్తే తప ఇతి తపో నానశనాత్పరం యద్ధి పరం తపస్తద్దుర్ధర్షం తద్దురాధర్షం తస్మాత్తపసి రమన్తే దమ ఇతి నియతం బ్రహ్మచారిణస్తస్మాద్దమే రమన్తే శమ ఇత్యరణ్యే ము

నయ స్తస్మాచ్ఛమే రమన్తే దానమితి సర్వాణి భూతాని ప్రశగ్ంసన్తి దానాన్నాతిదుశ్చరంతస్మాద్దానేరమన్తేధర్మఇతిధర్మేణసర్వమిదంపరి గృహీతం ధర్మాన్నాతి దుష్కరంతస్మాద్ధర్మేరమన్తే ప్రజనఇతిభూ యాగ్ంసస్తస్మాద్భూయిష్ఠాఃప్రజాయన్తేతస్మాద్భూయిష్ఠాఃప్రజననేరమ న్తేఽగ్నయ ఇత్యాహతస్మాదగ్నయఆధాతవ్యాఅగ్నిహోత్రమిత్య హతస్మాదగ్నిహోత్రే రమన్తే యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞో హి దేవాస్తస్మాద్యజ్ఞే రమన్తే మానసమితి విద్వాగ్ంసస్తస్మాద్విద్వాగ్ంసఏవమానసేరమన్తే న్యాసఇతి బ్రహ్మాబ్రహ్మాహి పరః పరోహి బ్రహ్మాతానివా ఏతాన్య వరాణి పరాగ్ంసి న్యాసఏవాత్యరేచయద్య ఏవం వేదేత్యుపని షత్ ॥౧౦౦॥౭౮॥

ప్రాజాపత్యో హారుణిస్సుపర్ణేయః ప్రజాపతిం పితరముపస సార కిం భగవన్తః పరమంవదన్తీతి తస్మైప్రోవాచ సత్యేన వాయు రావాతి సత్యేనాదిత్యో రోచతే దివి సత్యంవాచః ప్రతిష్ఠా సత్యే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్సత్యం పరమం వదన్తి తపసా దేవా దేవ తామగ్ర ఆయన్తపస ఋషయస్సువరన్వవిన్దన్తపసా సపత్నాన్ప్రణు దామారాతీస్తపసి సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్తపః పరమం వదన్తిద మేనదాన్తాఃకిల్బిషమవధూన్వన్తిదమేన బ్రహ్మచారిణస్సువరగచ్ఛ న్దమో భూతానాం దురాధర్షం దమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దమః పరమం వదన్తిశమేనశాన్తాశ్శివమాచరన్తి శమేన నాకంమునయో ఽన్వవిన్దఞ్ఛమోభూతానాం దురాధర్షం శమేసర్వం ప్రతిష్ఠితం

తస్మాచ్ఛమః పరమంవదన్తిదానం యజ్ఞానాం వరూథం దక్షిణా లోకే
దాతారగ్ం సర్వభూతాన్యుపజీవన్తి దానేనారాతీరపానుదన్త దా
నేనద్విషన్తోమిత్రాభవన్తిదానేసర్వంప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దానం పరమం
వదన్తిధర్మో విశ్వస్య జగతః ప్రతిష్ఠాలోకే ధర్మిష్ఠం ప్రజాఉపస
ర్పన్తిధర్మేణ పాపమపనుదతి ధర్మే సర్వం ప్రతిష్ఠితంతస్మాద్ధర్మం
పరమంవదన్తి ప్రజననం వైప్రతిష్ఠా లోకేసాధు ప్రజాయాస్తన్తుంత
న్వానః పితౄణామనృణోభవతి తదేవతస్యా అనృణం తస్మాత్ప్రజననం
పరమం వదన్త్యగ్నయోవైత్రయీవిద్యా దేవయానః పన్థాగార్హ
పత్యఋక్పృథివీరథన్తర మన్వాహార్యపచనం యజురన్తరిక్షం వామదే
వ్యమాహవనీయస్సామ సువర్గోలోకో బృహత్తస్మాదగ్నీన్పరమం
వదన్త్యగ్ని హోత్రగ్ం సాయంప్రాతర్గృహాణాం నిష్కృతిగ్గ్ స్విష్ట
గ్ంసుహుతం యజ్ఞక్రతూనాం ప్రాయణగ్ం సువర్గస్య లోకస్య
జ్యోతిస్తస్మాదగ్నిహోత్రం పరమంవదన్తి యజ్ఞ ఇతియజ్ఞేనహి దేవా
దివంగతాయజ్ఞేనాసురానపానుదన్త యజ్ఞేన ద్విషన్తోమిత్రాభవన్తి
యజ్ఞేసర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్యజ్ఞం పరమం వదన్తి మానసంవైప్రా
జాపత్యం పవిత్రం మానసేన మనసా సాధు పశ్యతి మానసా ఋష
యః ప్రజా అసృజన్త మానసే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాన్మానసంపర
మం వదన్తి న్యాస ఇత్యాహుర్మనీషిణో బ్రహ్మాణంబ్రహ్మా విశ్వః
కతమస్స్వయమ్భుఃప్రజాపతిస్సంవత్సర ఇతి సంవత్సరోఽసావాదిత్యో
య ఏష ఆదిత్యే పురుషస్స పరమేష్ఠీ బ్రహ్మాత్మా యాభిరాదిత్య

స్తపతి రశ్మిభిస్తాభిః పర్జన్యో వర్షతి పర్జన్యేనౌషధివనస్పతయః
ప్రజాయన్త ఓషధివనస్పతిభిరన్నం భవత్యన్నేన ప్రాణాః ప్రాణైర్బలం
బలేన తపస్తపసా శ్రద్ధా శ్రద్ధయా మేధా మేధయా మనీషా మనీష
యా మనో మనసా శాన్తిశ్శాన్త్యా చిత్తంచిత్తేన స్మృతిగ్గ్ం స్మృత్యా
స్మారగ్గ్ం స్మారేణ విజ్ఞానం విజ్ఞానేనాత్మానం వేదయతి తస్మాదన్నం
దదన్సర్వాణ్యేతాని దదాత్యన్నాత్ప్రాణా భవన్తి భూతానాం ప్రా
ణైర్మనో మనసశ్చ విజ్ఞానం విజ్ఞానాదానన్దో బ్రహ్మయోనిస్స
వా ఏష పురుషః పఞ్చధా పఞ్చాత్మా యేన సర్వమిదం
ప్రోతం పృథివీ చాన్తరిక్షం చ ద్యౌశ్చ దిశశ్చావాన్తరదిశాశ్చ స వై
సర్వమిదం జగత్స సభూతగ్ం స భవ్యం జిజ్ఞాసక్లృప్త ఋతజా రయిష్ఠా
శ్రద్ధా సత్యో మహస్వాన్తపసో వరిష్ఠాజ్ఞాత్వా తమేవం మనసా
హృదా చ భూయో న మృత్యుముప యాహి విద్వాన్తస్మాన్న్యాస మే
షాం తపసామతిరిక్తమాహుర్వసురణ్వో విభూరసి ప్రాణే త్వమసి సన్ధా
తా బ్రహ్మన్త్వమసి విశ్వధృత్తేజోదాస్త్వమస్యగ్నిరసి వర్చోదాస్త్వ
మసి సూర్యస్య ద్యుమ్నోదాస్త్వమసి చన్ద్రమస ఉపయామగృహీ
తోఽసి బ్రహ్మణే త్వా మహస ఓమిత్యాత్మానం యుఞ్జీతైతద్వై మ
హోపనిషదం దేవానాం గుహ్యం య ఏవం వేద బ్రహ్మణో మహి
మానమాప్నోతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమిత్యుపనిషత్ ॥
౧౦౦॥౨౮॥

తస్యైవం విదుషో యజ్ఞస్యాత్మా యజమానశ్శ్రద్ధా పత్నీ శరీర

మిధ్మమురో వేదిర్లోమాని బర్హిర్వేదశ్శిఖా హృదయం యూపః
కామ ఆజ్యం మన్యుః పశు స్తపోఽగ్నిర్దమశ్శమయితా దక్షిణా వాగ్ఘో
తా ప్రాణ ఉద్గాతా చక్షురధ్వర్యుర్మనో బ్రహ్మ శ్రోత్రమగ్నీ ద్యావ
ద్ధ్రియతే సా దీక్షా యదశ్నాతి తద్ధవిర్యత్పిబతి తదస్య సోమపానం య
ద్రమతే తదుపసదో యత్సంచరత్యుప విశత్యుత్తిష్ఠతే చ స ప్రవ
ర్గ్యో య న్ముఖం తదాహవనీయో యా వ్యాహృతి రాహుతిర్యదస్య
విజ్ఞానం తజ్జుహోతి యత్సాయం ప్రాతరత్తి తత్సమిధం యత్ప్రాత
ర్మధ్యన్దినగ్ం సాయంచ తాని సవనాని యే అహోరాత్రే తే
దర్శపూర్ణమాసౌ యేఽర్ధమాసాశ్చ మాసాశ్చ తే చాతుర్మాస్యాని
య ఋతవస్తే పశుబన్ధా యే సంవత్సరాశ్చ పరివత్సరాశ్చ తేఽహర్గణా
స్సర్వవేదసం వా ఏతత్సత్రం యన్మరణం తదవ భృథ ఏతద్వై జరామ
ర్యమగ్నిహోత్రగ్ం సత్త్రం య ఏవం విద్వానుదగయనే ప్రమీ
యతే దేవానామేవ మహిమానం గత్వాఽఽదిత్యస్య సాయుజ్యం
గచ్ఛత్యథ యో దక్షిణే ప్రమీయతే పితృణామేవ మహిమానం
గత్వా చన్ద్రమసస్సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోత్యేతౌ వై సూర్యా
చన్ద్రమసోర్మహిమానౌ బ్రాహ్మణో విద్వానభిజయతి తస్మాద్బ్ర
హ్మణో మహిమానమాప్నోతి తస్మాద్బ్రహ్మణో మహిమానమ్॥
౧౦.౭॥౮౦॥

అష్ట్యేకపఞ్చాశచ్ఛతం జాతవేదసే చతుర్దశ భూరన్నం భూ
ర్గ్నయే భూరగ్నయే చైకమేకం పాహి ప్రాహి చత్వారి చత్వారి యశ్ఛన్ద

సాం ద్వేనమో బ్రహ్మణఋతం తపోయథా వృక్షస్యైకమేకమణోరణీ
యాగ్ం శ్చతుస్త్రిగ్ం శత్సహస్రశీక్ షగ్ం షడ్విగ్ం శతిరాద్రి
త్యో వా ఏష ఆదిత్యో వై తేజ ఏకమేకం నిధనపతయే త్రయో
విగ్ంశతిస్సద్యోజాతం త్రీణి వామదేవాయైక మఘోరేభ్య స్తత్పురు
షాయ ద్వే ద్వే ఈశానో నమో హిరణ్యబాహవ ఏకమేక మృతగ్ంస
త్యం ద్వేసత్యో వైరుద్రశ్చత్వారి కద్రుద్రాయ త్రీణియస్య వైక
ఙ్కతీ కృణుష్వ పాజోఽదితిరాపో వా ఇదగ్ం సర్వ మేకమేకమా
పః పునన్తు చత్వార్యగ్నిశ్చ సూర్యశ్చ నవ నవోమితి చత్వార్యా
యాతు పఞ్చాజోఽసి దశోత్తమే చత్వారి ఘృణిస్త్రీణి బ్రహ్మమేతు
మాం యాస్తే బ్రహ్మహత్యాం ద్వాదశ బ్రహ్మమే ధయాఽద్యాన
ఇమంభ్రూణ హ త్యాం బ్రహ్మమేధవా బ్రహ్మ దేవానామిదం పిర
హత్యా మేకాన్న విగ్ంశతి రేకాన్న విగ్ంశతిర్మేధా దేవీమేధాం
మ ఇన్ద్రశ్చత్వారి చత్వార్యామాం మేధాద్వేమయి మేధా
మేకమపైతు పరం వాతం ప్రాణమ ముత్రి భూమూర్ధరిగ్ం
శతైఽరగ్నిం మా ఛిదో మృత్యోమా నో మహాన్తం మానస్తోకే
ప్రజాపతే స్వస్తిదా త్ర్యమ్బకం యే తే సహస్రమయుతం ద్వే ద్వే
మృత్యవై స్వాహైకం దేవకృతస్యైకాదశ యద్వోదేవాః కామోఽ
కార్షీ న్మన్యురకార్షీ ద్వేద్వే తిలాఞ్జుహోమి గావశ్శ్రియం ప్ర
జాః పఞ్చతిలాః కృష్ణాశ్చేరస్య శ్రీః ప్రజ్ఞాతు జాతవేదస్సప్త ప్రాణ
వాక్త్వక్చక్షుర ఉత్తిష్ఠ పురుష పఞ్చ పృథివీ శబ్ద మనోవాగవ్యక్తాత్మా

ఉత్తరాత్మా పరమాత్మా మేత్సుధేఽన్నమయ పఞ్చదశాగ్నౌ స్వా
స్వాహైకచత్వారిగ్ంశందో తస్మిన్బ్రహ్మానవశక్తిధ్ధాయాం ప్రాణేనివిష్టో
ఽమృతం జుహోమి చతుర్విగ్ంశతిశ్చక్రధాయాందశాఙ్గుష్ఠమాత్రః
పురుషో ద్వే వాఙ్మ ఆసన్నష్టో వయస్సుపర్ణాః ప్రాణానాం గ్రన్థి
రసి ద్వేద్వే నమో రుద్రాయైకం త్వమగ్నే ద్యుభిర్ద్వేశివేన మే సం
తిష్ఠస్వ సత్యం ప్రాణాపత్యస్యస్త్యైవమేక మేకమశీతిః॥ ౮౦॥

అమ్భస్యపారే స్వస్తి నః పాహినోఽగ్న ఏకయాఽఽదిత్యోనా
ఏష ఋతగ్ం సత్యమోమిత్యేవమాం క్షుధామానస్తో కేతిలాఙ్గు హోమ
మిశ్రధ్ధాయామపానే నివిష్టః ప్రాణాన్తోఽస్య త్వరశతమ్॥౧౨

సహనావవతు । సహనౌభునక్తు । సహవీర్యం కరవావహై
తేజస్వినావధీతమస్తు మావిద్విషావహై । ఓం శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తిః.
హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి నారాయణమ్

సమాప్తః.

నారాయణోపనిషత్ప్రారమ్భః

హరిః ఓమ్॥ అథ పురుషో హ వై నారాయణోఽకామయత ప్రజాస్సృజేయేతి। నారాయణాత్ప్రాణో జాయతే। మనస్సర్వేన్ద్రియాణి చ। ఖం వాయుర్జ్యోతిరాపః పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ। నారాయణాద్బ్రహ్మా జాయతే। నారాయణాద్రుద్రో జాయతే। నారాయణాదిన్ద్రో జాయతే। నారాయణాత్ప్రజాపతయః ప్రజాయన్తే। నారాయణాద్ద్వాదశాదిత్యాః। రుద్రావసవస్సర్వాణిచ ఛన్దాంసి। నారాయణాదేవ సముత్పద్యన్తే। నారాయణే ప్రవర్తన్తే। నారాయణే ప్రలీయన్తే॥

ఓమ్। అథ నిత్యో నారాయణః। బ్రహ్మా నారాయణః। శివశ్చ నారాయణః। శక్రశ్చ నారాయణః। ద్యావాపృథివ్యౌ చ నారాయణః। కాలశ్చ నారాయణః। దిశశ్చ నారాయణః। ఊర్ధ్వశ్చ నారాయణః। అధశ్చ నారాయణః। అన్తర్బహిశ్చ నారాయణః। నారాయణ ఏవేదꣳ సర్వమ్। యద్భూతం యచ్చ భవ్యమ్। నిష్కళంకో నిరఞ్జనో నిర్వికల్పో నిరాఖ్యాతశ్శుద్ధో దేవఏకో నారాయణః। న ద్వితీయోఽస్తి కశ్చిత్। య ఏవం వేద। స విష్ణురేవ భవతి స విష్ణురేవ భవతి॥

ఓమిత్యగ్రే వ్యాహరేత్। నమ ఇతి పశ్చాత్। నారాయణాయేత్యుపరిష్టాత్। ఓమిత్యేకాక్షరమ్। నమ ఇతి ద్వే అక్షరే। నారాయణాయేతి పఞ్చాక్షరాణి। ఏతద్వై నారాయణస్యాష్టాక్షరం పదమ్।

యోహ వై నారాయణస్యాష్టాక్షరం పదమధ్యేతి। అనపబ్రవస్సర్వ మాయురేతి। విన్దతే ప్రాజాపత్యగ్ం రాయస్పోషం గాపత్యమ్। తతో ఽమృతత్వమశ్నుతే తతోఽమృతత్వమశ్నుత ఇతి। య ఏవం వేద॥

ప్రత్యగానన్దం బ్రహ్మపురుషం ప్రణవస్వరూపమ్। అకార ఉకార మకార ఇతి। తానేకధా సమభరత్తదేతదోమితి। యముక్త్వా ముచ్యతే యోగీ జన్మసంసారబన్ధనాత్। ఓం నమో నారాయణాయేతి మన్త్రోపాసకః। వైకుణ్ఠ భువనలోకం గమిష్యతి। తదిదం పరం పుణ్డరీకం విజ్ఞానఘనమ్। తస్మాత్తదిదావన్మాత్రమ్। బ్రహ్మణ్యో దేవకీపుత్రో బ్రహ్మణ్యో మధుసూదనోమ్। సర్వభూతస్థమేకం నారాయణమ్। కారణరూపమకార పరబ్రహ్మోమ్। ఏతదథర్వశిరో యోఽధీతే। ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం పాపం నాశయతి। సాయమధీయానో దివసకృతం పాపం నాశయతి। మాధ్యన్దిన మాదిత్యాభిముఖోఽధీయానః పఞ్చ పాతక ఉపపాతకాత్ప్రముచ్యతే। సర్వ వేదపారాయణపుణ్యం లభతే। నారాయణ సాయుజ్య మవాప్నోతి నారాయణసాయుజ్య మవాప్నోతి। య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్॥

ఇతి నారాయణోపనిషత్సమాప్తా.

కృష్ణాజిల్లా- బందరుబచ్చుపేటలో.

చల్లాలక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిగారివద్ద దొరకుపుస్తకములపట్టీ.

1. యాజుషస్మార్తానుక్రమణిక. అనుయజుర్వేదపూర్వ ప్రయోగము. ప్రతి 1 కిరు 1-8-0 పోస్టుఖర్చులు నాలుగణాలుమాత్రము.

ఈ గ్రంథము నీవఱకు తాళపత్త్రములయందుండినందున స్మార్తుల కందఱకు లభ్యము కాక యుండెను-ఈ భట్టీయపుస్తకమును జదివి నంతనే సకలవైదిక విషయములును విస్పష్టముగాఁ దెలియును-ఇట్టి యుత్తమగ్రంథ మివఱ కెప్పుడును బయలువెడలలేదు- ఎంతధనము వెచ్చించినను సరే యిట్టివిషయములను బోధించువారు దొరకరనియు గ్రంథమును జదివినవారందఱును దెలియఁబఱచుచున్నారు. మే మివఱలో ౧౦౦౦ ప్రతులు ముద్రింపించితిమి, ముద్రించినప్రతు లన్నియు శీఘ్రకాలములో విక్రయమైనవి. పునర్ముద్రణము కొంచెము మాలస్య మగుటచే బహుజనులు పలుమార్లు జాబులు వ్రాసినందున మేము వ్యయప్రయాసల కోర్చి రెండవకూర్పునందుఁ బ్రాచీనవిషయములకన్న మఱికొన్ని నూతనవిషయములు గూడఁ జేర్చి మంచిమేలుకాగితములమీఁద ముద్రింపించి మంచిబైండు చేయించితిమి.-ఈ రెండవకూర్పులో నిప్పటికి ౯౦౦ప్రతులు కొనఁబడినవి. నిలిచియున్నప్రతులు స్వల్పము. వెంటనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును -గ్రంథవిషయములు దిగ్దర్శనముగాఁ గొన్నిటినిందు సూచించెదము.

విఘ్నేశ్వరపూజ, పుణ్యాహవాచనము, కర్మణిపుణ్యాహవాచనము, నాందీముఖము, నాందీవిధి, చతుష్పాత్రప్రయోగము, షట్పాత్రప్రయోగము, జయాదులు, పూర్ణాహుతి, దీపవిధి, పునస్సంధానము, తంతుమతీస్థాలీపాకము, ఔపాసనము, లఘుపునస్సంధానము, ఔపాసనవిధి, షడాహుతితండులవైశ్వదేవము, ఆత్మారోపణము, శయనవిధి, గర్భాధానము, పుంసవనము, సీమంతము, ముఖావలోకనము, శాంతిసంకల్పము, నక్షత్రపీఠిక, ఉపహోమములు, నవగ్రహదానవిధిప్రయోగము, అంకురారోపణము, అనుపనీతప్రాయశ్చిత్తము, పాహిత్రయోదశహోమము, జాతకర్మప్రయోగము, జాతాదిసూతకేకర్తవ్యతానిబంధనము, పత్నీకుమారోపవేశనము, నామకరణము, అన్నప్రాశనము, చౌలము, మాతరిరజస్వలావిషయము, ఉపనయనము, అగ్నికార్యము, గోదానవ్రతము, అగ్నిగోదానము, పాలా

శప్రయోగము, ఉపాకర్మప్రకరణము, విరజాహోమము, ఉపాకర్మోత్సర్జనము,
వేదవ్రతప్రకరణము, ప్రాజాపత్యవ్రతము, వ్రతోత్సర్జనము, వైశ్వదేవవ్రతము,
వ్రతోత్సర్జనము, స్నాతకవ్రతము, వైకల్పికసమావర్తనము, వివాహప్రయోగ
ము, ప్రధానహోమము, ప్రవేశహోమము, స్థాలీపాకము, మహాసంకల్పము, చూర్ణి
క, సదస్యప్రయోగము, కంకణవిమోచనము, మిథునతాంబూలము, ఉపహారమం
త్రములు, అప్పగింతలు, శేషహోమము, నాకబలి, స్నానప్రకరణము, భస్మధా
రణము, బ్రహ్మయజ్ఞము, తర్పణము, నిత్యపితృతర్పణము, యమతర్పణము, భీష్మ
తర్పణము, సింధుస్నానము, ఊర్ధ్వపుండ్రవిధి, పురుషసూక్తదేవతార్చనము, మం
త్రపుష్పము. పంచాయతనపూజ, సూర్యోపస్థానము, అన్వారంభణీయస్థాలీపాక
ము, బిభ్రిష్టేష్టి, వైశ్వదేవమంత్రపాఠము, వైశ్వదేవబలినిక్షేపము, వైశ్వదేవా
రంభము, వైశ్వదేవభాగనిర్ణయము, భాగవినియోగము, పక్షాంతరవైశ్వదేవము,
ప్రియభోజనము, స్థాలీపాకము' హృదయసంసర్గహోమము, మూలికావహరణప్ర
యోగము, వివాహేఋతుసంభవము, కృష్ణపక్షవివాహవైశ్వదేవము, ప్రథమభ్రా
ర్ణిమాతిక్రమకృత్యము, ఔపాసన పరిత్యాగ ప్రాయశ్చిత్తము, ఆలస్యపరిత్యాగ
ప్రాయశ్చిత్తము, కామకృతపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తము, నాస్తిక్యపరిత్యాగప్రాయశ్చి
త్తము, వైశ్వదేవపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తము, స్థాలీపాకపరిత్యాగప్రాయశ్చిత్తము, వై
శ్వదేవమునుగుఱించి మఱికొన్నివిషయములును. సంధ్యావందనము, విచ్ఛిన్నౌపాసన
ము, ఆబ్దికమంత్రము, అన్నసూక్తము, త్రిసుపర్ణము, అధిశ్రవణము, మహాలయ
ము, హిరణ్యాదిశ్రాద్ధప్రయోగములు, సర్వప్రాయశ్చిత్తము, మృత్తికాస్నానము,
సర్పబలి, ఈశానబలి, మాసశ్రాద్ధము, అష్టక, దధ్యంజలిః అన్వష్టక, పిండపితృ
యజ్ఞము, కూశ్మాండహోమము, గణహోమము. సింహానువాకము, గృహనిర్మాణ
ము, గృహప్రవేశము, పుత్రదానప్రయోగము, దత్తహోమము, కదళీవివాహ
ము, చంద్రగ్రహణహోమము, సూర్యగ్రహణహోమము, పక్షహోమము, అక్ష
రాభ్యాసము, విధురవైశ్వదేవము, సామాన్యాశీః, కృష్ణానదీ పుష్కరవిధానము,
తీర్థశ్రాద్ధవిధానము, రథసప్తమీస్నాన విధానము, మాఘస్నానము, పుత్రకామే
ష్టి ప్రయోగము, అశ్వత్థోపనయనము, ఉదకదానప్రభావము, ఆయుష్యహోమవి
ధి, ఆయుస్సూక్తము, ఆయుష్యహోమప్రయోగము, అబ్దపూర్తి, వివాహాద్య
గ్నినాశేప్రాయశ్చిత్తము, ఔపాసనాగ్నిద్వయసంసర్గప్రాయశ్చిత్తము, భార్యా
ద్వయాగ్నిసంసర్గము, శ్రీసీతారామకళ్యాణము, యజ్ఞోపవీతధారణము, అతిథి

పూజ, భోజనవిధి, చిత్రగుప్తబలినిషేధము, ఆతురసన్న్యాసము, యత్యనుష్ఠానవిధి, (ఆశీర్వచన మంత్రములు ససస్వరము-) స్వస్తిమంత్రార్థము. ఇత్యాది ౧౭౮విషయములతో ౪౩౩ పుటలుగల సద్గ్రంథము. ———

2. యాజుషస్మార్తాపరప్రయోగానుక్రమణిక. ప్రతి 1కిరు1-0-0

ఒకరూపాయి, పోస్టు ఖర్చులు మూడణాలు.

ఇందు దహనాదిసపిండీకరణమువఱకును సులభప్రయోగములును, కొన్ని ధర్మశాస్త్రవిషయములును, మఱికొన్ని జ్యోతిషవిషయములును, కొన్నిచోట్ల తాత్పర్య సమేతముగా ముద్రింపించినారము. ముద్రించిన౧౦౦౦ప్రతులలో నూఱుప్రతులుమాత్రము నిలిచియున్నవి. ఆలస్యము చేసినఁ బ్రయోజనము లేదు. ఈ గ్రంథమందుండు విషయములు.—మృతికిశుభాశుభనక్షత్రములు, కర్మాచరణము, కారుణ్యము, సంకల్పనిర్ణయము, సర్వప్రాయశ్చిత్తము, ఉత్క్రాంతి ప్రాయశ్చిత్తము, షణ్ణిమిత్తప్రాయశ్చిత్తము, దుష్టతిథివారాది ప్రాయశ్చిత్తము, అగ్నిసంధానము ఔపాసనము, పైతృమేధికకర్మారంభము, అగ్నినిర్ణయము, దహనప్రయోగము, విధురౌపాసనము, విధవాప్రాయశ్చిత్తము, సుమంగలీప్రాయశ్చిత్తము, సూతికాప్రాయశ్చిత్తము, రజస్వలాప్రాయశ్చిత్తము, గర్భిణీ మరణము, కర్తృవపనము. నిత్యకర్మప్రయోగము, తిలోదకాదినిషేధము, సంచయనము, అగ్నినష్టప్రాయశ్చిత్తము, అస్థినిక్షేపణము, నగ్నశ్రాద్ధము, నవశ్రాద్ధము, దశాహము, వృషోత్సర్జనము, జయాదిహోమము, గోవృషభవివాహము, అగ్న్యావాద్యేకోద్దిష్టము, షోడశము, సపిండీకరణము, ఇత్యాది ౫౨ విషయములు కలవు.

---

3. యాజుషస్మార్తమంత్రపాఠము. (ప్రథమభాగము.) ససస్వరము ప్రతి 1కి రు 1—8—0 వి. పి. ఖర్చులు నాలుగణాలు.

ఇది ప్రతిస్మార్తగృహస్థునికిని స్మార్తవిద్యార్థులకును ప్రతిగ్రామపురోహితునకును ప్రాముఖ్యముగ నుండఁదగినది. ఈగ్రంథము పూర్వము తాళపత్త్రములయందుండుటచే దానిని సంగ్రహించి యాస్తికుల కందఱకును దెలియులాగున స్వరచిహ్నములతోఁ గూడ ముద్రింపించితిమి, ఈ ప్రథమముద్రణమునందలి ౧౦౦౦ ప్రతులు అతిశీఘ్రకాలములో వ్యయపడినందున పునర్ముద్రణమునందుఁ బూర్వముకన్న ౨౦ పేజులు మేలుకాగితములమీఁద ముద్రింపించుచున్నారము. ఇప్పటికి ౫౦౦ ఆర్డర్లు వచ్చియున్నవి. విద్యార్థుల కిది యెంతఫలకారి యని చెప్ప

టకు నలవికాదు. ఈ విషయము గ్రంథము చూచిన విశదమగును. ఇందుండువి షయములు. నమకము. చమకము. పురుషసూక్తము. శ్రీసూక్తము. భూసూక్తము. అరుణము, సౌరము, పితృమేధము. వివాహోపనయన మంత్రప్రశ్నములు రెండును, పంచోపనిషత్తులు అనఁగా (చిత్తి- శిక్ష- ఆనందవల్లి- భృగువల్లి- నారాయణము.) నక్షత్రేష్టి. మన్యుసూక్తము, రుద్రసూక్తము, సర్పసూక్తము, దేవీసూక్తము, రాత్రిసూక్తము, హిరణ్యసూక్తము, నీళాసూక్తము. అన్నసూక్తము, నాచికేతాంతము వఱకు అధిశ్రవణము, దిశశాస్త్రులు సూర్యనమస్కారములు నవగ్రహమంత్రములవఱకును ముద్రింపఁబడుచున్నవి. 2-3 మాసములలో బయలు వెడలును.

4. యాజుషస్మార్త మంత్రపాఠము. ద్వితీయభాగము. (సస్వరము) ప్రతి 1కి రు 1—8—0 వి. పి. ఖర్చులు నాలుగు అణాలు.

ఇందుండు ముఖ్యవిషయములు, స్వాధ్యాయబ్రాహ్మణము, మంత్రబ్రాహ్మణము, పెద్దబ్రాహ్మణము, సంజ్ఞానము, లోకోసి, ఉభయము, ఆశీర్వచనఘనపన్నసలు మొదలగు బహువిషయములవఱకును ముద్రింపఁబడుచున్నది. అత్యుత్తమగ్రంథము, చూచియే తీరవలెను.

5. పురాణోక్తకర్మప్రకాశిక. గ్లేజు ప్రతి 1కి రు 1— 4—0 విపిఖర్చులు మూడణాలు.

ఈ గ్రంథమునందు విఘ్నేశ్వరపూజ మొదలు 145 ముఖ్యవిషయములు కలవు, పురాణోక్తమందుండు మంత్రము లన్నియు సుకష్టణకాలములో గ్రంథమును జూచి గ్రహింపవచ్చును. ఇందు విధులును, ప్రయోగములును, మఱికొన్ని ధర్మశాస్త్రవిషయములును చేరినవి. ఇది యాజ్ఞికులకును నూతనముగా నేర్చుకొనెడు బాలురకును గ్రామపురోహితులకును, ధర్మశాస్త్రపరులకును, అత్యవసరమైనది. పురాణోక్త ఉపన్యాసము కూడ ఈ గ్రంథమందుఁ జేర్పఁబడెను.

6. పురాణోక్తాఽపరకర్మప్రకాశికయను అపరచంద్రిక. బైండు చేసిన ప్రతి 1కి రు 1—4—0 వి పి ఖర్చులు మూడణాలు.

ఇందు దహనాదిసపిండీకరణక్రియ మొదలగు సప్రయోగవిధిగా వ్రాయఁబడి ముద్రింపఁబడినది. ఇందు 99 ముఖ్యవిషయములు గలవు. వీనితో జ్యోతి

ష ధర్మశాస్త్రవిషయములు తాత్పర్యసహితములుగ నున్నవి. గ్రంథముఁ జూచి నపిమ్మట మీకే బోధపడును. పురోహితులు, ధర్మశాస్త్రపరులు జ్యోతిష్కులు మొదలగువారి కందఱకును ప్రాముఖ్యము.

7. గోచారదర్శిని. జ్యోతిషగ్రంథము, తాత్పర్యసహితము. ప్రతి 1కి రు 0-8-0

8. ప్రసూతిచంద్రిక. జ్యోతిషము, తాత్పర్యసహితము. గ్లేజు ప్రతి 1కి రు 0-8-0
డిటో, రఫ్ కాగితములప్రతి 1కి రు 0-5-0

9. ఆర్తవచంద్రిక. జ్యోతిషగ్రంథము, తాత్పర్యయుక్తము రు 0-3-0

10. ముహూర్తచంద్రిక. జ్యోతిషగ్రంథము, డిటో 1 సం॥ కాలములో బయలు వెడలును. రు 0-4-0

11. ప్రశ్నదర్శిని. డిటో డిటో రు 0-4-0

12. దైవజ్ఞదర్శిని. జాతకభాగము, టి. వి. నారాయణరావుగారిచే వచనముగా అందఱకుఁ దెలియునట్లుగ వ్రాయఁబడినది. ప్రతి 1కి రు 0-4-0

13. పూర్వకాలామృతము. పదవిభాగటీకా తాత్పర్య సహితము, ఒకసంవత్సరకాలమునకు బయలు వెడలును. ప్రతి 1కి రు 1-0-0

14. ముహూర్తచింతామణి. జ్యోతిషగ్రంథము, ఒకసంవత్సరకాలమునకు బయలు వెడలును. ప్రతి 1కి...... ...... రు 1-0-0

15. నరకంఠీరవము. సిద్ధాంతగ్రంథము, సూర్యప్రవేశము వఱకు సులభముగ పంచాంగము గణింపవచ్చును. ప్రతి 1కి రు 0-10-0

16. గ్రహలాఘవము. సిద్ధాంతగ్రంథము. తాత్పర్యసహితము ప్రతి 1కి 1-0-0

17. ఆశౌచనిర్ణయదర్పణము. తాత్పర్యసహితము, ప్రతి 1కి రు 0-4-0

18. విఘ్నేశ్వరపూజ. పుణ్యాహవాచనము వఱకును సప్రయోగము. రు 0-1-6

19. ఉపనయనప్రయోగచంద్రిక. సప్రయోగము. ప్రతి 1కి రు 0-5-0

20. వివాహప్రయోగ దర్పణము. డిటో రు 0-5-0

21. పురుషసూక్తవిధాన దేవతార్చనము. రు 0-2-0

22. యజుర్వేదఆబ్దికమంత్రదర్పణము అర్ధత్రివణముపఱకు గలదు రు 0-4-0

23. వ్రతరత్నమహోదధి. ప్రథమసంపుటము. తాత్పర్యయుక్తము
ఇందు ముఖ్యవ్రతములన్నియును గలవు. ప్రతి 1కి రు 2-8-0

24. సత్యనారాయణవ్రతము. 9 అధ్యాయములవఱకును ప్రతిశ్లో
కము తాత్పర్యసహితము. కాగితముబైండు 1కి 0-6-0 అట్టబైండు 0-8-0

25. లక్షవర్తివ్రతకల్పము. తాత్పర్యసహితము. ప్రతి 1కి రు 0-2-0

26. చిత్రగుప్తవ్రతము. డిటో రు 0-2-0

27. క్షీరాబ్ధివ్రతము. డిటో రు 0-1-0

28. త్రికార్తివ్రతము, డిటో రు 0-1-6

29. కామ్యవృషోత్సర్జనము, రఫ్ కాగితములు ప్రతి 1కి 0-3-0 గ్లేజుది 0-4-0

30. కూపకల్పము. తాత్పర్యసహితము. 0-2-0

31. తటాకకల్పము. సులభప్రయోగసహితము. 0-2-0

32. వనప్రతిష్ఠ. డిటో డిటో 0-2-0

33. వనభోజనవ్రతకల్పము. తాత్పర్యసహితము. 0-2-0

34. కేదారేశ్వరవ్రతము. డిటో 0-2-0

35. చిలుకుద్వాదశీవ్రతము. డిటో 0-1-6

36. అమాసోమవారవ్రతము. డిటో 0-1-6

37. భక్తేశ్వరవ్రతము (33పున్నములవ్రతము) డిటో 0-2-0

38. షష్ఠిపూర్తివ్రతము. సప్రయోగము, కథాసహితము. 0-4-0

39. ఇతిహాసము, చరణవ్యూహము, సోమోత్పత్తివఱకును 0-1-0

40. వ్యాసపూజ. సులభమార్గము, ఇది యతులకు ప్రాముఖ్యము. 0-1-0

41. ఆరాధనప్రయోగము. ఇది సిద్ధిబొందినవారికి ప్రతి సం॥ చే
యఁబడు ఆరాధనక్రమము. సప్రయోగము. 0-1-6

42. యత్యుపరము. ప్రథమదినకృత్యము మొదలు ౧౨ దినములవ

ఆకు జరుపవలసిన క్రమము; సులభప్రయోగము గలది, ప్రతి 1కి 0-8-0

43. ఉపనిషత్తులు 7 ప్రశ్నములు (చిత్తి- శిక్ష- ఆనందవల్లి- భృగువల్లి- నారాయణము) స్వరయుక్తము. 0-8-0

44. అగ్నిశ్రవణము, నాచికేతాంతమువఱకును సస్వరము. 0-4-0

45. మంత్రప్రశ్నములు. రెండును సస్వరము. 0-4-0

46. ఉద్బంధనాది నారాయణబలి ప్రయోగము. సులభ మార్గము. ప్రతి 1కి, ... 0-1-6

47. స్త్రీవ్రతరత్నావళి. స్త్రీలాచరించెడి 58 వ్రతకథలు గలవు. 0-12-0

48. మహాన్యాసము. సస్వరము బహువిషయములు గలవు, 0-6-0

49. జలార్గళశాస్త్రసంగ్రహము. తాత్పర్యసహితము. 0-3-0

50. ఫలప్రదర్శిని. జ్యోతిషము. తాత్పర్యసహితము. 0-8-0

51. యాజుషస్మార్తనాహితాగ్ని పైతృమేధికము. స్వరక్రియలతో నుండును; రెండుసంపుటములు. 3-0-0

52. పురుషసూక్తము. సస్వరము. తాత్పర్యయుక్తము. 0-2-0

53. శ్రీసూక్తము. సస్వరము తాత్పర్యయుక్తము. 0-2-0

54. ఆపస్తంబప్రవరకాండ, 0-3-0

55. విచ్ఛిన్నోపాసనము. స్వరార్థ క్రియాసహితము. 0-2-0

56. గౌతమీపుష్కరకల్పము. సంక్రమణస్నాన నిర్ణయసహితము. 0-1-6

57. ఆకాశదీపవ్రతకల్పము. తాత్పర్యసహితము. ప్రతి 1కి 0-1-6

58. ఏకాదశీగురువారవ్రతము. ఇది బృహస్పతిపరముగా నుండును. 0-2-0

59. శతవర్తి వ్రతము. తాత్పర్యసహితము. 0-1-6

60. సావిత్రీగౌరీవ్రతము. తాత్పర్యసహితము. 0-1-6

61. సిద్ధివినాయకవ్రతకల్పము. డిటో గొప్పగ్రంథము. 0-2-6

62. వరలక్ష్మీవ్రతము. తాత్పర్యసహితము. . . . 0-1-0

63. బృహద్గౌరీవ్రతము. (ఇదివుండ్రాళ్లతద్దెకల్పము.) 0-1-6

64. చంద్రోదయోమావ్రతము. (ఇదిఅట్లతద్దెకల్పము.) 0-1-6

65. సింధుస్నానమాహాత్మ్యము, తాత్పర్యసహితము. 0-1-6

66. స్త్రీపురుషప్రాయశ్చిత్తకల్పము. తాత్పర్యసహితము. 0-2-0

67. మహాలింగార్చనము. డిటో 0-2-0

68. ఉమామహేశ్వరపూజ. నమకసహస్రనామములును. 0-1-6

69. కృష్ణామాహాత్మ్యము, సంస్కృతము తెలుగును జేర్చిన ప్రతి 1కి 0-8-0

70. అముక్తాభరణసప్తమీవ్రతము, తాత్పర్యసహితము, 0-2-0

71. యజుర్వేదసంధ్యావందనము. సస్వరము. అర్థముతో నుండును 0-2-0

72. ఆశీర్వచనదీపిక, చిన్నది; సస్వరము. 0-1-6

73. ఆశీర్వచనదర్పణము, (సస్వరము) ఇందు పదము, క్రమము, జట, మొదలగు ఘనపనసలు గలప్రతి 1కి 0-10-0

74. యజ్ఞోపవీతధారణాప్రయోగము, 0-1-0

75. అమావాస్యాతర్పణము, పిల్లలకుఁగూడఁ దెలియగలదు 0-1-0

76. సూర్యనమస్కారములు. త్రిచవిధానము. . . . 0-1-0

77. రథసప్తమీస్నానవ్రతము, తాత్పర్యసహితము ఇందు స్నానమహాసంకల్పము కలదు. 0-2-0

78. కూష్మాండదానవ్రతకల్పము, ఇది ఉత్తరాయణ ప్రవేశ కాలమందు జరుప్రయోగ సహితము. 0-2-0

79. అష్టోత్తరశతదానకల్పము. సకలదేవతాతృప్తికరమైనది. 0-8-0

80. శ్రీరామసప్తాహము, సులభప్రయోగ సహితము. 0-2-0

81. శ్రీహనుమద్వ్రతము, ధ్యానసహితము. 0-2-0

82. శ్రీహనుమత్ప్రతిష్ఠ, డిటో 0-2-0

83. శ్రీవేంకటేశ్వరవ్రతకల్పము, డిటో 0-2-0

84. శ్రావణసంగ్రహగౌరీవ్రతము, తాత్పర్యసహితము. 0-2-0

85 అనంతవ్రతకల్పము ఉద్యాపనవిధిసహితము, తాత్పర్యయుక్తము, 0-2-6

86. దండకరత్నావళి, బహుదండకములు గలవు. ... 0-4-0

87. కాళిదాసచరిత్ర, 0-6-0

88 సంస్కృతాంధ్రనిఘంటు. 1-4-0

89 ఆశ్వలాయనపూర్వప్రయోగము. సస్వరము. 2-0-0

90. ఋగ్వేదార్థప్రకాశిక, (ఇది ఋగ్వేదాపరము) సస్వరము. 1-1-0

91 శ్రీసూక్తవిధానము, ఇందు పాదశోధనాగభూషణములు లక్ష్మీస్తోత్రమంత్రసంపుటములు గలవు. 0-2-6

92 పుటస్ఫోటవిధానము. 0-2-6

93. బ్రహ్మయజ్ఞము, సంధ్యావందనము, క్రియాసహితము, సప్రయోగము. 0-2-0

94 శివసహస్రనామములు స్తవప్రతి. 0-1-0

95 విష్ణుసహస్రనామములు స్తవప్రతి. 0-1-0

96. నిత్యాన్నదానవ్రతకల్పము, (మున్గా ముద్రింపబడును) 0-2-0

97 లక్షవర్తివ్రతకల్పము (డిటో) 0-2-0

98 ఏకోత్తరవృద్ధిదీపదానకల్పము డిటో 0-2-0

99 మంత్రార్థప్రకాశిక. ఇందు మంత్రప్రశ్నములు రెండును సస్వరము టీకాతాత్పర్యసహితముగా ముద్రింపబడును. 2-0-0

100 రథసప్తమీస్నానవ్రతకల్పము తాత్పర్యసహితము, 0-2-0

101 శనిత్రయోదశీవ్రతకల్పము డిటో 0-2-0

102 పతిసంజీవనవ్రతకల్పము డిటో 0-2-0

103 ఋషిపంచమీవ్రతకల్పము డిటో 0-2-0

104 తులసీవివాహము · డిటో 0-0-6

105 ఆశ్వలాయనస్మార్త ప్రదీపిక, సులభప్రయోగము · 0-8-0

ఇతరులచే ముద్రింపఁబడిన పుస్తకముల పట్టీ.

106.	సుందరకాండ, తాత్పర్యసహితము. ప్రతి 1కి		1-4-0
107.	యల్లాజీయము, ధర్మశాస్త్రగ్రంథము, సప్రయోగము.		1-0-0
108.	నేత్రదర్పణము. వైద్యగ్రంథము ప్రతి 1కి		0-8-0
109.	ధన్వంతరివిజయము. డిటో	ప్రతి 1కి	0-10-0
110.	శ్రీకృష్ణాపుష్కరకల్పము. డిటో		0-2-0
111.	మర్మశాస్త్రము. డిటో		1-0-0
112.	కార్తికమాహాత్మ్యము.		0-6-0
113.	శ్రీరామనామామృతసత్స్వరూపసంకీర్తనలు.		0-4-0
114.	భక్తలీలామృతము.		1-0-0
115.	వైద్యధర్మదీపిక.		1-4-0
116.	హిందూదేశ ఆర్థికచరిత్రము.		1-0-0
117.	కాళహస్తిమాహాత్మ్యము		0-4-0
118.	అప్పకవీయము. గ్లేజు ప్రతి		1-4-0
119.	మహిమ్నస్తవము, పద్యతాత్పర్యసహితము		0-2-0
120.	స్తోత్రకదంబము, తెలుగుపద్యములు		0-2-0
121.	కృష్ణయజుర్వేద తైత్తిరీయ మంత్రార్థము	308 పేజీలు	1-0-0
122.	ఋగ్వేదఐతరేయబ్రాహ్మణము.		1-0-0
123.	స్మార్తకర్మలు.	ఈ కర్మలవఱకు స్వరార్థక్రియలతో	0-8-0
124.	ఆశీర్వచనమంత్రములు	ఆత్మూరివారి ది	0-8-0
125.	కాండానుక్రమణిక		0-6-0
126.	ఉపనయనము	స్వరక్రియలతో నుండునది	0-4-0
127.	ఆబ్దికమంత్రములు. స్వరార్థక్రియలతో		0-4-0
128.	మంత్రపుష్పము స్వరార్థసహితము.		0-2-0

129.	ఆర్యలఘుసంధ్యావందనము	0-2-0
130.	శ్రీసూక్తము. స్వరార్థసహితము,	0-2-0
131.	పరాశరస్మృత్యుక్తవైశ్యధర్మసంగ్రహము.	0-2-0
132.	వైశ్యగోత్రప్రవరలు.	0-4-0
133.	రెండుఆశీర్వచనమంత్రములు. స్వరార్థసహితము:	0-0-6
134.	అమావాస్యాతర్పణము.	0-1-0
135.	వేదరహస్యసిద్ధాంతగురుబోధామృతము.	0-6-0
136.	గ్రామ్యాక్షేపనిరసనము.	0-2-0
137.	శృంగారనైషధవిమర్శనము.	0-2-0
138.	బుద్ధబోధసుధ.	1-0-0
139.	ప్రచండచాణక్యము.	1-0-0
140.	విష్ణుపురాణము, పద్యకావ్యము, ప్రథమభాగము.	1-8-0
141.	డిటో. ద్వితీయభాగము.	1-8-0
142.	వనవాసరాఘవము.	0-12-0
143.	కుమారోదయము.	1-0-0
144.	విప్రనారాయణచరిత్ర.	0-12-0
145.	భోజచరిత్రము.	0-8-0
146.	అభినవమంజువాణి. శృంగారనాటకము.	6-8-0
147.	రాధాకృష్ణనాటకము.	0-10-0
148.	నక్షత్రేష్టి స్వరములతో ముద్రింపబడినది ప్రతి 1కి	రు 0-2-0
149.	అశ్వత్థపూజాకల్పము ఇందున మసాగ్రకర్మము ఉపనయన వివాహము మొదలగునది ప్రతి 1కి	0-2-0
150.	పాతంజలయోగశాస్త్రము.	1-0-0
151.	హఠయోగప్రదీపిక.	3-0-0
152.	ముహూర్తకంఠాభరణము. జ్యోతిషము.	0-8-0

153.	కవిరాక్షసీయము.	0-8-0
154.	బృహజ్జాతకము.	0-8-0
155.	బంగారుసాముద్రికము.	1-0-0
156.	విజయరాఘవనాటకము.	1-0-0
157.	మాఘనకంకణము.	1-8-0

నిదానముమీదముద్రింపబోవు పుస్తకములు.

హస్తస్వరావధానలక్షణము.

ఆశ్వలాయన సరస్వతీ స్తోత్రపఠనము.

అపరకృష్ణీయము.

మూలానక్షత్రత్యాజ్యాదశకాని ఇందు మంత్రములుండును,

కపర్ది స్మృతిశ్లోకములు.

కృష్ణాష్టమీవ్రతము.

రుద్రైకాదశినీ కల్పము.

మృతపుత్రత్వ దోషపరిహార ప్రయోగము.

లక్షతులసి వ్రతకల్పము.

లక్షదవనమరువక వ్రతకల్పము.

లక్షబిల్వవ్రతకల్పము.

లక్షకర్పూర వ్రతకల్పము

కార్తికమాసనక్త వ్రతము

లక్షపుష్ప వ్రతకల్పము

సరస్వతీత్రిశతి

పురాణోక్త సర్వప్రాయశ్చిత్త ప్రయోగము

శైవాపర ప్రయోగము

ఈగ్రంథములకు వెలలుమాత్రము ఈకేట్లాగులో వ్రాయబడవు. ముద్రించిన పిమ్మట వాని వాని వెలలు తెలిపెదము.

☞ పరా! ఈ కేట్లాగులో వ్రాయబడిన కొన్నిపుస్తకములు ఖర్చుపడినందున పునః సావకాశముమీద ముద్రింపబడును.

ప్రకటన.

1 యాజుషస్మార్తమన్త్రపాఠము. సస్వరము. ప్రథమభాగము 1కి రు 1-8-0

2 యాజుషస్మార్తమన్త్రపాఠము-సస్వరము-ద్వితీయభాగము 1-8-0

3 యాజుషస్మార్తానుక్రమణిక-ఇందుపంచదశకర్మలు సప్రయోగములు నుండును. 1-8-0

4 యాజుషాపరప్రయోగానుక్రమణిక-ఇది బ్రాహ్మణాపరము-ద్వాదశాహస్సువరకుండును 1-0-0

5 నక్షత్రేష్టి-సస్వరము-దీనినే అష్టావాక్యజపమందురు 0-2-0

6 మహాన్యాసము-సస్వరము-ఇందు బహువిషయము లుండును 0-6-0

7 పంచోపనిషత్తులు-సస్వరము-ఇందు చిత్తి-శిక్ష-ఆనందవల్లి-భృగువల్లి నారాయణము ఇందుసర్వమేధమునుకూడ ముద్రించితిమి 0-8-0

8 మంత్రప్రశ్నములు రెండును సస్వరముగ నుండును 0-4-0

9 అగ్నిశ్రవణము-ఇందు అగ్నిసూక్తము-నాచికేతాంతము కలిసి అగ్నిశ్రవణము సస్వరముగ నుండును. ప్రతి 1 కి 0-4-0

10 సంధ్యావందనము సస్వరము 0-2-0

11 హనుమద్వ్రతము శాస్త్రసహితము 0-2-0

12 ఆశౌచనిర్ణయాదర్శము- శాస్త్రసహితము ప్రతి 1 కి 0-4-0

13 బ్రహ్మయజ్ఞము-సస్వరము 0-2-0

14 గ్రాలగత్నమహోదధి- ఇందుబహువిషయములుండును శాస్త్రసహితము 2-8-0

15 శ్రీరాష్ఫ్రత్రము 0-1-0

16 అశ్వత్థనారాయణవ్రతకల్పము 0-2-6

17 అనంతవ్రతకల్పము 0-2-0

18 యాజుర్వేదాటిక మంత్రపాఠము 0-4-0

19 యజుర్వేద వివాహప్రయోగము 0-5-0

20 యాజుర్వేద ఉపనయనప్రయోగము 0-5-0

మచిలీపట్టణము
బచ్చుపేట

ఇట్లు
పల్లె లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రి

10257